

100 ÅR
1921-2021

A

— ADVOKATBLADET —

NR. 2 2021 101. ÅRGANG

DERFOR
LØNNER DET
SEG MED

**MANG-
FOLD**

Nye bøker på Juridika

På Juridika finner du Universitetsforlagets jusstidsskrifter, fagbøker og ajourførte lovkommentarer samlet på ett sted.

Juridika
en tjeneste fra Universitetsforlaget

INNHold

Nr. 2 2021

KUNDENE VIL HA MANGFOLD

Mangfold er et av årets buzzord i advokatbransjen. Fordi det er bra for business, og fordi manglende mangfold kan svekke kvaliteten på rådgivningen og beslutningene. Men mange firmaer har mye å lære. I Oslo satser Advokatfirmaet Auxilium på nye markeder.

TEMA SIDE 14

FASTE SPALTER:

Lederens kommentar
SIDE 52

Debatt
SIDE 53

Medlemsnytt
SIDE 56

Bøker
SIDE 57

Nytt om navn
SIDE 58

Advokatansvar
SIDE 60

Sosiale medier
SIDE 67

Årets juridiske prestasjon

Jens-Henrik Lien og Steinar Mageli fra Hamar til topps i fersk kåring for sin innsats i norgeshistoriens største gruppesøksmål.

SIDE 8

Best i immaterialrett

To år etter at Ida Gjessing og kolleger etablerte nisjefirmaet GjessingReimers, får de lønn for strevet med hat-trick i Advokatundersøkelsen.

SIDE 45

Nett-sjekk av 3 domstoler

Nærmest uleselige dommer og overveldende mye informasjon: Advokat Christian Reusch og IT-eksperter har vurdert EMD, EFTA- og EU-domstolene.

SIDE 48

SAGT I DETTE BLADET

– Staten lever godt med at vi tjener 65 kroner timen før skatt på en dag med mye reise og ubekvem arbeidstid. Folk flest tenker at advokater tjener nok uansett.

Anita R. Lykken, leder av Trøndelag krets og medlem i Advokatforeningens forhandlingsutvalg, SIDE 6

– Da kan vi ha fått et system der advokatfirmaer eies av store internasjonale giganter, der Google eier PwC og eieren sitter i USA eller i Kina.

Sverre Tyrhaug, managing partner i Thommessen, SIDE 11

– Ettersom den spesielle Covid-19-tiden det siste året har redusert antall møteplasser ytterligere, blir Advokatbladet blant de få fellesplattformer vi har.

Geir Sviggum, styreleder i Wikborg Rein, SIDE 54

NYHETS PORTALEN

Abonnementspris er 1 x
rettsgebyr per år for
tilgang til alle omtalte
rettsfelt og funksjoner
– prøv ut **gratis**
frem til august 2021,
ingen binding

LANSERING
JANUAR - JUNI 2021

**Nyere rettspraksis
og andre faglige
oppdateringer
Praktisk vinklede
nyhetsvideoer på
livestream**

12+ sentrale rettsområder
2 oppdateringer per rettsfelt per år
Alltid erfarne forelesere
Etterutdanning med kursbevis
Mulighet for spørsmål & svar
Blir liggende som redigerte filmer
Søkbar videodatabase (arkiv)
Prisvennlig

Info og påmelding:
lexiaeducation.no

Tid	Fagområde	Foreleser
Torsdag 18. februar kl. 16.15-18.15	Strafferett/straffeprosess: nyere rettspraksis og andre nyheter	Advokat John Christian Elden og advokat Anders Brosveet, Advokatfirmaet Elden
Torsdag 4. mars kl. 15-17	Arbeidsrett: nyere rettspraksis og andre nyheter	Advokat Ole André Oftebro og adv.film. Regine Rolfsen, Kluge Advokatfirma
Torsdag 1. april kl. 15-17	Barnerett/barnevern: nyere rettspraksis og andre nyheter	Advokat Anne Hazeland og advokat Ingrid Humerfelt Eckhoff, Matrix Advokater
Torsdag 6. mai kl. 15-17	Familie-, arve- og skifterett: nyere rettspraksis og andre nyheter	Advokat Randi Bull og advokat Anne-Sofie Rolfsjord, Bull & Co Advokatfirma
Torsdag 3. juni kl. 15-17	Forsikringsrett: nyere rettspraksis og andre nyheter	Advokat Linn Kvade Rannekleiv og adv.film. Tobias Behncke, Arntzen de Besche

REDAKTØR

Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Mobil: 915 59 602

JOURNALISTER

Henrik Skjevestad
henrik@advokatbladet.no
Mobil: 482 28 776
Thea N. Dahl
thea@advokatbladet.no
Mobil: 482 58 420

REDAKSJONSRÅD

Halvard Helle (leder)
Ina Lindahl-Nyrud
Emanuel Feinberg
Jens Johan Hjort
Ragnhild Lunner

Advokatbladet betinger seg
rett til å arkivere og utgi stoff
i elektronisk form.
Redaksjonen forbeholder
seg retten til å redigere og
forkorte innlegg.

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekretær,
ms@advokatforeningen.no
Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mediamania.no

TRYKKERI

07 Media – 07.no
Telefon: 63 86 44 00

TIPS REDAKSJONEN

tips@advokatbladet.no
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo

Riper i bransje-lakken

En rekke advokatfirmaer får i disse dager tyn i media og i opinio-
nen fordi de permitterte ansatte
da pandemien traff landet i fjor.
Flere av firmaene kan vise til omset-
ningsrekorder i 2020, noe som mange
mener harmonerer dårlig med å la skat-
tebetalerne betale lønnen til medarbei-
dere i permisjon.

SV-politiker Kari Elisabeth Kaski kalte det «usmakelig». Swedbank Norges juridiske direktør Thomas Rygg Hanne-
stad sa han synes det var «umusikalsk å
permittere så raskt og sende regningen
til skattebetalerne», og at banken i dag
«nesten bare gir oppdrag til advokatfir-
maer som ikke var tidlig ute i korona
med å permittere».

På lederplass, under tittelen «Statsstøt-
tede profitmaskiner», skrev DN at det
ikke er galt å tjene store penger på å selge
lovlig tjenester. «Men det bør sitte langt
inne før man synes det er rimelig at du
og jeg og alle andre skattebetalere skal
være med å sikre skyhøy inntjening og
store utbytter.»

Også advokater har reagert. I Advokat-
bladets spalte «Advokat-sommer» i fjor,
svarte Inger Roll-Matthiesen, managing
partner i Berngaard, slik på spørsmålet
om hvem hun mente fortjente en ufri-
villig dukkert:

«Det fortjener de advokatfirmaene som
permitterte, uten at det var absolutt nød-
vendig. Det ødela mye for bransjen vår,
ikke minst blant studentene.»

Advokatforeningens leder Jon Wes-
sel-Aas er den eneste som har rykket ut
for å forsøke å forklare og forsvare fir-
maene. Han uttalte til DN at han ikke så
noen problemer med at firmaer brukte
permitteringer: «Jeg tar dette som et tegn
på at permitteringsordningen har virket
etter sin hensikt. I begynnelsen av krisen
var situasjonen skremmende og ufor-
utsigbar for våre medlemmer, og heller
ikke de kunne vite hvordan dette ville gå.
Man skal også huske på at for eierne re-
presenterer utbytte i større eller mindre
grad det som er deres lønn», sa han.

En undersøkelse Advokatforeningen
gjorde i mars i fjor, viste at bransjen for-
ventet et omsetningstap på tre milliarder
kroner.

En utfordring for de velstående forret-
ningsadvokatfirmaene er at hverken folk
flest eller mainstream media har særlig
kunnskap om hva de faktisk arbeider
med.

På tampen av 2019 kom rapporten
«Forretningsadvokatenes verdi for næ-
ringsliv og samfunn». Det var Menon
Economics som på oppdrag fra Advokat-
foreningen dokumenterte forretningsad-
vokatfirmaenes samfunnsbidrag i øko-
nomiske termer.

Rapporten konkluderte med at forret-
ningsadvokater har en like viktig rolle i
samfunnsbyggingen som ingeniørene,
bidrar med milliarder til stat og kommu-
ner, og smører hjulene i norsk næringsliv.

«I moderne tid har advokater hatt en
viktig rolle i byggingen av landet; enten
det er snakk om utvikling av store sam-
funnsprosjekter som norsk kontinental-
sokkel og oljeeventyret, eller det dreier
seg om å bygge en verdensledende vel-
ferdsstat med velfungerende juridisk in-
frastruktur», heter det i rapporten.

Rapporten vekket ingen interesse i me-
dia, bare Advokatbladet skrev om den.

I artiklene om permitteringer tegnes
det et bilde av advokatbransjen som
grådig og gjerrig. Både advokatfirmaene
selv og Advokatforeningen har en jobb å
gjøre for å bedre forretningsadvokatstan-
dens anseelse. Fokuset, både i mediene
og blant folk flest, er nærmest ensidig på
høy inntjening og fete salærer, og nesten
aldri på hva som faktisk oppnås, og på
verdien av rådgivningen.

Åpenhet kan være veien å gå, og sosialt
arbeid. For å ta det første; hvorfor ikke
snakke om hvorfor rådgivningen synes
å være gull verdt for både næringsliv og
offentlig sektor? Er det noe i inntjenings-
modellen som bør endres? Og selvsagt; ta
en bransjedebatt om permitteringsaken.

NINA SCHMIDT

REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

VISSTE DU AT...

I 2020 ble 31 prosent færre straffeankere henvist til Borgarting lagmannsrett. Samtidig ble nesten 69 prosent av alle straffeankene nektet fremmet, herav 88,6 prosent saker med strafferamme seks år eller lavere, og 11,4 prosent saker med strafferamme over seks år. Ser man kun på ankene som kom inn med strafferamme på seks år eller mer, ble 39,5 prosent av disse nektet fremmet. Hovedårsak: Økt ankesiling, ifølge Borgarting lagmannsrett.

NYTT OM FOLK

Etter 37 år i Føyen Torkildsen har Arve Føyen nå startet egen advokatvirksomhet under navnet Advokat Arve Føyen. Helt siden 70-tallet har han konsentrert seg om jussens relasjon til teknologi. – Det er selvfølgelig med blandede følelser at jeg forlater et firma hvor jeg har brukt så mye tid på å bygge en av de beste teknologilov- og databeskyttelsespraksisene i Norden. Jeg vil savne kolleger og diskusjonene, skriver Føyen på sin nye nettside.

Arve Føyen

Høyesterettsdommer Cecilie Østensen Berglund har søkt om å få overta jobben som sysselmann, snart sysselmester, på Svalbard. Dermed blir det mulig to ledige embeter i Høyesterett, ettersom Magnus Matningsdal går av til høsten. Totalt er det ni reelle søkere til sysselmannstillingen, deriblant tidligere riksantikvar, PST-sjef og nå sorenskriver i Vestfold, Jørn Holme.

Cecilie Østensen Berglund

7641

Aldri før har Skatteetaten mottatt så mange tips om avgifts- og skatteunndragelser som i fjor med over 7600 tips i innboksen. Det er en økning på 85 prosent sammenliknet med 2019, ifølge etaten selv. Majoriteten av tipsene handler om utleieforhold, uoppgitte inntekter, arbeidslivskriminalitet og skattekriminalitet, mens nær 440 gjaldt offentlige støtteordninger i forbindelse med pandemien.

Anita R. Lykken.
Foto: Monica Kvaale

Lanserer nytt begrep i kampen for økt rettshjelpssats

Da Advokatforeningen møtte Justis- og beredskapsdepartementet for å drøfte neste års krav til rettshjelpssats på 1560 kroner, introduserte foreningen også et nytt begrep – nemlig «bærekraftig sats».

TEKST: THEA N. DAHL

Begrepet henviser til at satsen må reguleres i takt med lønnsutviklingen ellers i samfunnet, forteller medlem av Advokatforeningens forhandlingsutvalg og leder av Trøndelag krets, Anita R. Lykken.

– Grunnet regelendringer i rettshjelpsordningen de senere år, må flere arbeidsoppgaver dekkes av advokaten, uten at satsen tar høyde for dette. Slik som overgangen til aktørportalen med økt kopierings- og distribueringsutgifter. Advokatenes frustrasjon øker stadig over at staten støtt pålegger oss større plikter, uten at satsen tilpasses, mener hun.

Selv tar Lykken private saker på ordinær sats for å finansiere arbeidet med fri rettshjelpssaker.

– Det er ikke en bærekraftig utvikling. Staten lever godt med at

vi tjener 65 kroner timen før skatt på en dag med mye reise og ubekvem arbeidstid. Folk flest tenker at advokater tjener nok uansett, så vi er på en måte fanget. Letteste vei ut for oss med erfaring, er å slutte med rettshjelpssaker. Det er bekymringsfullt.

Lykken mener staten selv illustrerer hvordan rettshjelpssatsen ikke ligger på et bærekraftig nivå, ved at den ofte betaler mer til offentlige advokater.

– En gradvis reetablering av en bærekraftig rettshjelpssats vil hindre at vi i Norge, som i mange andre land, får et A- og et B-lag blant advokater som jobber på offentlig sats og privat betalte advokater. Skal kvaliteten på rettshjelpsordningen ivaretas, må satsen økes med mer enn den generelle prisutviklingen. •

Peter van Dam.

Samler IT-løsninger for advokatbransjen

Torsdag 11. mars arrangeres bransjedagen TechTorget om teknologi for advokater, med paneldebatter, foredrag og workshops. Alt nå kan du finne informasjon om utstillerne og ulike IT-løsninger på TechTorgets digitale portal.

TEKST: NINA SCHMIDT

Initiativtagerne er Advokatforeningen i samarbeid med Erik Ødegaard, tidligere administrerende direktør i Føyen Torkildsen, og Peter van Dam, sjef for digitalisering i Simonsen Vogt Wiig.

– Mange små advokatfirmaer har ikke tid til å orientere seg om ulike IT-løsninger. Derfor ønsker vi å tilby en møteplass der firmaene raskt kan finne informasjonen de trenger, og også få inspirasjon og kunnskap, sier Peter van Dam.

På den digitale plattformen er informasjon om teknologiske hyllevare delt i fem kategorier; sikkerhet, compliance, dokumenthåndtering, saksadministrasjon og hosting. Velldig mange mindre advokatfirmaer har en passiv holdning til teknologi, forteller Erik Ødegaard.

– Mange tenker at Word og Excel holder for dem. Men hva om konkurrenten din får noe som effektiviserer driften, hva gjør du da? Man kan tro at det ikke vil skje, men i enhver by kan det komme noen som gjør ting

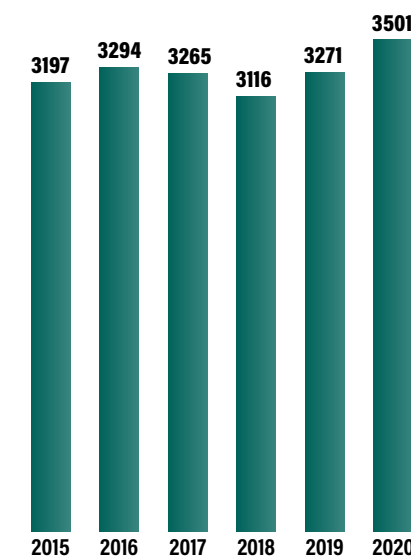
litt bedre enn dem som sitter med hendene i fanget. Det kan bli brutalt om man bare lar det skure og gå, sier han.

TechTorget arrangeres i år for andre gang. Det første teknologi-torget ble arrangert fysisk i samarbeid med Advokatforeningen i Gyldendalhuset i 2019, og trakk hundrevis av interesserte fra advokatbransjen. I år holdes arrangementet digitalt. •

Erik Ødegaard.

Så mange har startet soning med fotlenke siden 2015

TOTALT: 19.644

KILDE: Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI)

Rett på NETT

- » Så mye vokste de største advokatfirmaene i 2020
- » Kritisk til advokatfirmaer som var tidlig ute med å koronapermittere ansatte
- » Kvinnelige ansatte advokater tjener 135.000 kroner mindre enn menn
- » Sorenskriver får kritikk for å ha utøvd forlikspress i en foreldretvist
- » Stusser over at Hammervold Pind risikerer foretaksstraff

Les sakene på
Advokatbladet.no nå!

Jens-Henrik Lien
og Steinar Mageli i
Høyesterett. Foto:
Forbrukerrådet

Vant norgeshistoriens største gruppesøksmål

Etter en seks år lang strid på vegne av over 180.000 fondskunder i tre rettsinstanser, er de to Hamar-advokatene Jens-Henrik Lien og Steinar Mageli hedret med prisen Årets juridiske prestasjon.

TEKST: THEA N. DAHL

Aret er 2017, det er november. I Oslo tingrett står advokatene Jens-Henrik Lien og Steinar Mageli. Det er klart for første runde av det som skal bli det største gruppesøksmålet i Norge noensinne. Tre år tidligere hadde Finanstilsynet meddelt at det var kritisk til hvordan DNB forvaltet flere av sine fond: Fra 2010 til 2014 ble fondene forvaltet med for lav aktivitet, sett i lys av prisen andelseierne hadde betalt for produktet, mente tilsynet. DNB hadde gitt inntrykk av at fondene ble aktivt forvaltet, noe tilsynet mente ikke stemte. Til å representere seg hyret Forbrukerrådet Advokatfirmaet Mageli på Hamar.

Seks år senere, i januar 2020, etter tap i førsteinstans og seier i Borgarting

lagmannsrett og Høyesterett, ble over 180.000 kunder tilkjent 350 millioner kroner (HR-2020-475-A).

Høyesterett konkluderte med at alle som hadde hatt andeler i fondet i perioden skulle få redusert sine forvaltningskostnader og gebyrer med 0,8 pro-

Advokatfirmaet Mageli

Hovedkontor på Hamar, i tillegg til et lokalkontor i Oslo og et på Lillestrøm. Totalt 18 advokater. Arbeider med ulike fagdisipliner som strekker seg fra eiendom, barnevern, familie, arv og skifte til skatterett, strafferett og konkurs og restrukturering.

sent, tilsvarende to tusen kroner i snitt per hode.

For arbeidet har Jens-Henrik Lien og Steinar Mageli nettopp blitt utropt til vinnere av Årets juridiske prestasjon i Finansavisens advokatundersøkelse.

USEDVANLIG KREVENDE

— Det er artig at en jobb man har gjort over så lang tid blir lagt merke til, og at det er andre som synes man har gjort et godt arbeid. Det setter man alltid pris på, sier Jens-Henrik Lien.

Steinar Mageli forteller at det var en usedvanlig krevende sak.

— Ikke bare på grunn av jussen, men også fordi vi var nødt til å sette oss inn i et helt nytt fagfelt, altså finanst teori. Man kommer ikke langt i en slik sak hvis man tror det holder å kunne juss. Man må dykke ned i det særskilte faget som saken omhandlet; altså fondsforvaltning. Vi måtte forstå hvordan det egentlig fungerer, og hva de ulike begrepene betyr, slår han fast.

UKJENT FARVANN

Advokatene brukte mye tid på å forstå dynamikken i fondet. Hvorfor kom

kundene dårlig ut? Hvorfor er det dyrere å kjøpe et aktivt forvaltet fond enn et indeksfond?

— Det var en utfordring å omdanne kunnskapen vi hadde tilegnet om produktet og fondsforvaltningen til et forståelig juridisk språk. Det var krevende å gjøre problemstillingene gjenkjennelige for domstolene, særlig for Høyesterett, sier Mageli.

— Dette er forbrukerrett og obligasjonsrett, og egentlig ganske vanlige juridiske utgangspunkter, men satt i en ny sammenheng. Det tok oss lang tid å analysere oss frem til sakens kjerne; handlet den om erstatningskrav, et alminnelig obligasjonsrettslig krav, eller var det informasjonen det var noe galt med? Vi måtte gripe saken bredt an, og snevre den inn etter hvert, fortsetter Lien.

TVERRFAGLIG LÆRDOM

Arbeidet på tvers av ulike fagdisipliner og miljøer har vært spesielt lærerikt, ifølge Mageli.

— I likhet med i de fleste andre kompliserte saker som går for Høyesterett, må man trekke veksler på den kompetansen som er tilgjengelig, i vårt tilfelle fra Handelshøyskolen i Bergen, Forbrukerrådet internt, og fra forvaltere med praktisk innsikt. Dette viser hvor viktig det er å spille på lag med andre fagmiljøer når man har omfattende og krevende saker som reiser spørsmål av et annet slag enn den typiske jussen.

Lien nikker anerkjennende.

— Det var helt uvurderlig. Vi måtte gjøre en ganske stor jobb på fakta-siden, og et omfattende grovarbeid for å systematisere informasjonen. Samtidig stod vi overfor en ganske sterk motpart. DNB sitter på enorm kompetanse internt, i tillegg til fondene konkret. For å få til en slags likevekt var det helt nødvendig å hente erfaringer utenfra.

- HYGGELIG ANERKJENNELSE

Mageli mener det er viktig at også advokater utenfor Oslo trekkes frem i advokatundersøkelsen.

— Jeg har vært i bransjen i mange år, og jeg synes det rettes stadig mer oppmerksomhet mot de store Oslo-firmaene. Man får inntrykk av at all kompetanse er konsentrert innenfor et begrenset geografisk område. Jeg tror det har særlig sammenheng med oppmerksomheten rundt inntjeningen, hvor man fort kan få inntrykk av at det kan settes likhetstegn mellom advokatenes inntjening og ekspertise. Har man vært i bran-

Finansavisen tok turen til Hamar for å dele ut diplomer til de to vinnerne Jens-Henrik Lien og Steinar Mageli. Foto: Finansavisen

Disse møttes i Høyesterett

- Hjort-partner Frode Andersen Innjord representerte DNB Asset Management AS.
- For Forbrukerrådet stilte Jens-Henrik Lien (til prøve) og Steinar Mageli fra advokatfirmaet Mageli.
- Dommere: Kine Steinsvik (først-voterende), Espen Bergh, Aage Thor Falkanger, Ingvald Falch og justitiarius Toril Marie Øie.

Les mer om Finansavisens advokatundersøkelse på s. 42–47.

ANNONSE

Finansavisen JUS

For næringslivsfolk og advokater
Glanset fredagsmagasin med fire utgaver

Utgivelser 2021:

28. mai (18. mai)

3. september (24. august)

26. november (16. november)

(Materiellfrist i parantes)

Kontakt Caroline Reed Smith-Meyer
+47 900 15 283 // caroline.smith.meyer@hegnar.no

Finansavisen

SE VÅRENS DIGITALE JUS-KURS

BLI ABONNENT PÅ JUS DIGITAL, DET LØNNER SEG!

LIVESTREAM

Den årlige IKT-rettsdagen	4. MAR
Personvernombudkurs – Del II	9. MAR
Det årlige kurset i energi- og miljørett	10. MAR
Det årlige bistandsadvokatkurset	15. MAR
Det årlige arbeidsrettskurset	16.–17. MAR
Det årlige barneverettskurset	18. MAR
Statsansatterett – utvalgte emner	14. APR
Det årlige ekspropriasjonsrettskurset	15. APR
Det årlige trygderettskurset	15. APR
Enterprisedagen	21. APR
Det årlige kurset i offentlige anskaffelser	22. APR
Den årlige opphavsrettsdagen	6. MAI
Innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven	11. MAI
Advokatenes fagdager – Arbeidsrett	27.–28. MAI
Advokatenes fagdager – Selskapsrett	27. MAI
Advokatenes fagdager – Næringseiendom	27. MAI
Advokatenes fagdager – Forsvarer kurset	27. MAI
Advokatenes fagdager – Familie- og arverett	27. MAI
Den årlige konkursrettsdagen	2. JUN
Det årlige statsstøttekurset	16. JUN

WEBINAR

Digilunsj: Avkorting av arv – likheter mellom ny og gammel arvelov	16. MAR
Masterclass – sakskostnader i forvaltningen	16. MAR
Compliance – grunnleggende metodikk og rettslige rammer	6. APR
Digilunsj: Stiftelser i den nye arveloven	20. APR
Vitnepsykologi – vær oppdatert	21. APR

WEBINAR

Argumentasjon og prosedyreteknikk	4. MAI
Digilunsj: Den nye forskriften om menerstatning	4. MAI
Webinar & E-kurs: EØS-rett i praksis–2	5. MAI

E-KURS

Advokatens rolle i mekling
Advokatetikke – noen problemstillinger
Aktørportalen og digitalisering av rettssaksarbeidet
Ansvar for overvannsskader på fast eiendom
Anskaffelsesrett i et nøtteskall
Arv og dødsboskifte
Compliance – sanksjoner og eksportkontroll
Den gode prosess - advokatens ansvar med sivile rettssaker
Den vanskelige samtalen
Den viktige kritikken
Det nye testament
Diskrimineringsrett – utvalgte emner
Endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven §§ 3-8 og 8-10
En oversikt over legalitetsprinsippets hjemmelskrav
Forhandlinger - slik gjør du det
Forsørgertap
Fortrinnsrett i arbeidsforhold
Helserett – en innføring
Hvitvaskingsloven
Innføring i erstatningsrett
Innføring i immaterialrett
Innføring i IT-rett og det lokale stammespråket
Innføring i konkurranserett

E-KURS

Innføring i konkursrett
Krav til faste ansettelser
Lojalitet i kontraktsforhold
Menneskerettigheter og barnevern
Nedbemannings og omstilling
Obligasjonsretten på 2 x 45 minutter
Oppgjørsoppdrag for advokater
Offentleglova i et nøtteskall
Offentlige anskaffelser – kvalifikasjonskrav
Opphavsrett og personvern på nett – en praktisk innføring
Pensjon – viktige ting å huske på
Praktisk EMK-rett
Påbyggingskurs i IT-rett
Reglene om offentlig støtte – en 360 graders innføring
Sentrale emner i prosjektoppgjør
Sentrale emner i kontraktsrett
Sikkerhetsloven
Sivilprosess – aktiv saksstyring
Tale eller tie?
Tariffavtaletolkning
Tilbakehold og deponering i overleveringsfasen etter avhl. og buofl.
Tomtefeste – andre festeforhold
Tomtefeste – bolig og fritid
Utbyggingsavtaler
Utkast til ny forvaltningslov - en gjennomgang
Varemerker – hva er du beskyttet mot?
Personvern etter GDPR
Personvern i praksis
Personvernombudkurs – I
Påbyggingskurs i IT-rett

Bli abonnent på JUS Digital 2021! Ved påmelding i dag får du tilgang til e-kurs, webinarer og to valgfrie livestreamer.

MERK

Livestreamene av fagsporene på Advokatenes fagdager kan velges i abonnementet!

Høyre vil fremme eget lovforslag om eierskap

Advokatloven, som blir lagt frem for Stortinget før påske, kommer ikke til å inneholde forslag om å endre dagens eierskapsbegrensninger. Men Høyre arbeider for å legge frem et eget forslag om dette over sommeren, forteller partiets justispolitiske talsmann, Peter C. Frølich.

TEKST: NINA SCHMIDT

Mange advokater trakk et lettelsens sukk da Peter C. Frølich på en debatt arrangert av Oslo krets i slutten av januar kunngjorde at eierskapsreglene ikke kom til å være en del av advokatlovutkastet.

– Dette er enkelt og greit fordi spørsmålet krever mer utredning, sa Frølich.

Men advokatene som er motstandere av en liberalisering, kan ha gledet seg for tidlig. Justisdepartementet arbeider for å fremme et eget lovforslag, forteller Frølich, som er nestleder i Stortingets justiskomité.

– Det kommer så fort forslaget er ferdig utredet og skrevet ferdig i Justisdepartementet. Departementets kapasitet er i stor grad bundet opp av Covid-19-håndteringen, så det er ikke ventet at dette kan komme før sommeren, sier han til Advokatbladet.

HINDRER INNOVASJON

Høyre foreslår i sitt førsteutkast til stortingsvalgsprogram for 2021 – 2025 å liberalisere advokatlovgivningen slik at det ikke er begrensninger på hvem som kan eie advokatfirmaer. Endelig partiprogram vedtas på Høyres landsmøte i mars.

Dagens eierskapsbegrensninger står i veien for innovasjon, og det er behov for å løse opp i de strukturene som finnes i dag, mener Frølich.

– De politiske signalene fra oss er klare, det er i denne retningen vi ønsker å gå. Men det er veldig nyttig å høre hva vi må være obs på, og hvilke farer som kan ligge og true, det er ikke bare å la humla suse. Vi skal være årvåkne, sa Frølich i den digitale eierskapsdebatten.

Der deltok også Advokatforeningens leder Jon Wessel-Aas, Thommessen-MP Sverre Tyrhaug, tech-gründer Merete Nygaard, strafferettsadvokat Marte Svarstad Brodtkorb og Help-topp Johan Dolven.

- FARLIG Å TUKLE MED

– Vi er sterkt imot at advokatvirksomhet i dagens forstand skal ha eksterne eiere. Skal man liberalisere - som vi er helt åpne for - må vi sørge for å hegne om kjernen i advokatvirksomhet og advokatens særlige rolle i rettssystemet. Vi må beholde regler som gjør at for å bli oppnevnt som offentlig

– Advokatbransjen har internasjonalt investert for halvannen milliarder dollar i legal tech som er på vei ut til forbruker, sa Sverre Tyrhaug.

forsvarer eller prosessfullmektig, så må man ha advokat-tittel. Og vi må hegne om alle regler som sikrer uavhengigheten for advokater, sa Jon Wessel-Aas.

– I prosesslovgivningen ligger det en masse forutsetninger for de kravene vi har til uavhengighet som gjør at systemet fungerer som det gjør, og dette er det veldig farlig å tukle med. Dette henger sammen, sa han.

FRYKTER INTERNASJONALE GIGANTER

Managing partner Sverre Tyrhaug i Thommessen mente at de mulige følgene av å åpne for eksterne eiere i dag er uoversiktlige.

– Jeg stiller to spørsmål: Er oppmykning nødvendig for økt innovasjon eller bedre tjenester, og hva vil konsekvensene være?

Han tror ikke det er riktig at vi trenger eksterne eiere for å få innovasjon.

– Det jeg er bekymret for, er ikke hvordan situasjonen er nå eller om ett år, men om hvordan verden kan se ut om fem eller ti år, hvis vi forlater de grunnverdiene vi har i dagens ordning. Da kan vi ha fått et system der advokatfirmaer eies av store internasjonale giganter, der Google eier PwC og eieren sitter i USA eller i Kina.

– Jeg er veldig bekymret for det vi ikke vet, og for at dette kan bringe oss et sted som vi vil angre veldig på. Vi i Thommessen klarer oss fint, men jeg er bekymret for folk flest; for at taushetsplikten uthules, for at interessekonflikter vil oppstå, og for at advokatrådene blir dårligere fordi advokaten ender opp med å være styrt av andre, sa Tyrhaug. •

– Det er plass til nemndene, sier Diskrimineringsnemndas direktør, Ashan Nishantha. Foto: Thor Brødreskift

Ber advokater anbefale «MeToo-domstolen»

– Nemndene har større mulighet for spesialisering innenfor enkelte rettsområder, og kan ofte være et godt alternativ til domstolene som førsteinstans, mener direktøren for Diskrimineringsnemnda.

TEKST: THEA N. DAHL

Antall avgjorte klagesaker

2018	156
2019	296
2020	312

Avgjorte klagesaker i fjor

Diskriminering: **290 saker**

Trakassering: **69 saker**

Andre områder: **54 saker**

De fire største saksområdene:

Etnisitet:	97 saker
Funksjonsevne:	96 saker
Alder:	59 saker
Kjønn:	51 saker
Annet:	102 saker

Kilde: Diskrimineringsnemnda

I 2018 ble Diskrimineringsnemnda etablert som et uavhengig og nøytralt domstolliknende forvaltningsklageorgan. Nemnda, som har fått tilnavnet MeToo-domstolen, avgjør klager på diskriminering og trakassering, og nå er det foreslått at den også skal kunne avgjøre klager på gjengjeldelse ved varsling.

Hittil har nemnda avgjort 764 klagesaker. Brorparten av dem dreier seg om påstått diskriminering i arbeidslivet på bakgrunn av etnisitet, funksjonsevne eller kjønn. Etter at nemnda fikk myndighet til å behandle klager om seksuell trakassering for et drøyt år siden, får den inn stadig flere saker om dette også.

– Nemnda er et lavterskeltilbud med en kontradiktorisk topartsprosess, i større grad skriftlig enn muntlig, forklarer direktør Ashan Nishantha.

Å få en klage behandlet av nemnda er gratis, og ingen av partene risikerer å måtte betale motpartens saksomkostninger. Det er frivillig om man vil benytte advokat, og det er staten som tar regningen for det offentliges behandling og avgjørelse av saken.

– Jeg har et inntrykk av at det er et stort behov for oss. Jeg tror vi utfyller domstolene på en god måte, og at det kan kreve mindre av folk å bringe en sak inn for oss – særlig når man slipper å ta en økonomisk risiko, sier Nishantha.

– GODT ALTERNATIV

I Diskrimineringsnemnda foregår det meste av saksbehandlingen skriftlig, men med mulighet

for en muntlig forhandling avslutningsvis, typisk hvis bevisituasjonen gjør det nødvendig. Her kan både parter og vitner avhøres.

Nishantha mener at nemnda kan være et godt valg for mange av advokatenes klienter.

– Saker som krever flere dager med muntlige forhandlinger og umiddelbar bevisførsel egner seg ikke hos oss, men der advokaten ser at en sak i stor grad kan løses med skriftlige innlegg og dokumentasjon, kan vi være et godt alternativ. Advokaten må gjøre en vurdering av hvilken saksbehandlingsform som er best for både sakskomplekset og klienten, sier direktøren.

– Nemnda består vanligvis av tre medlemmer, og ledes alltid av en tidligere eller nåværende dommer. Medlemmene har spesialkompetanse innen diskriminerings-, trakasserings- og arbeidsrett, samt diverse andre tilgrensende rettsfelt som forvaltningsrett og prosessrett.

RETTSKRAFTIG VEDTAK

Klager sendes via en nettportal hvor man får tilgang med BankID. Den innklagede gir tilsvar før det inngis sluttbemerkninger. Partene får så et utkast som oppsummerer sakens faktum og partenes anførsler, som begge får kommentere. Etter at nemndbehandlingen er ferdig, er avgjørelsen klar etter om lag en måned. Diskrimineringsnemnda har tre avgjørelsesformer; vedtak, uttalelse og beslutning.

Proessen er lagt opp slik at partene ikke skal trenge advokathjelp, med mindre de selv ønsker det. Samtlige avgjørelser publiseres på både nemndas og Lovdatas nettsider.

– Når nemnda bruker vedtaksformen har det akkurat samme virkning som en rettskraftig dom. Dersom vedtaket ikke bringes inn for domstolene innen søksmålsfristen på tre måneder, er saken rettskraftig avgjort. Det gjelder både brudd-konstateringen og eventuelle sanksjoner som er ilagt.

Av sanksjoner er det gjerne snakk om erstatning eller oppreisning. I tillegg vil nemnda kunne pålegge tiltak som er nødvendig for å rette eller stoppe pågående forhold. Dersom innklagede ikke retter seg etter pålegget, vil nemnden kunne ilegge tvangsmulkt. Den kan også hastebehandle saker om nødvendig.

Nemnda kan ikke behandle saker som er anmeldt til politiet eller bragt inn for domstolene. •

Diskriminerte vietnamesere

En vietnamesisk kvinne kjøpte en oppvaskkum over telefon med avtale om å plukke den opp i butikk. Da hun fikk problemer med monteringen tok hun kontakt med selger for veiledning. De ble enige om at kummen skulle leveres tilbake, samt at kvinnen skulle bli kompensert med tusen kroner for å avslutte saken.

Da klager ankom butikken, ble hun nektet inngang, hun ble dyttet, selger nektet også å gå over den returnerte kummen sammen med henne og kastet til slutt hele pakken på bakken før han gikk inn i butikken og låste døren. I et lydopptak fra hendelsen kommer det frem at det er hennes vietnamesiske opprinnelse som er årsak til behandlingen. Dette kommer også frem i en epostkorrespondanse mellom kvinnen og selger. Her kan man blant annet lese:

«Fakta er at det er vietnamesere som diskriminerer oss, og for vår egen sikkerhet, må salg til vietnamesere begrenses eller stoppes. Din og din fars oppførsel er heller IKKE normal... og derfor kunne dere ikke slippes inn i våre lokaler. Hvem vet hva dere kunne funnet på. Bare på deg, vil vi evt. tape masse penger også.»

Den innklagede selgeren har ikke inngitt tilsvar i saken, men hevder selv å bli utsatt for trakassering av Diskrimineringsnemnda.

Nemnda konkluderer med at selger har opptrådt i strid med forbudet mot diskriminering.

(DIN-2019-140)

Aldersdiskriminert jordmor

En kommune søkte etter en jordmor til halv stilling i ni måneder. En kvinne (60) som søkte, hadde alle påkrevde kvalifikasjoner, samt videreutdanning og nær tretti år med relevant erfaring. Men bare tre langt yngre søkere ble kalt inn til intervju.

Kommunen avviser at klager ble aldersdiskriminert, og viser til at de intervjuede hadde mastergrad – i motsetning til klager, og at høy alder uansett ikke har betydning i et så kort arbeidsengasjement. Det ble ikke stilt masterkrav i utlysningen.

Kommunen har ikke sannsynliggjort at alder ikke var årsaken til at klager ikke ble innkalt til intervju, mener nemnda, og viser til klagers kvalifikasjoner og erfaring, samt at mastergraden i jordmorfag ikke ble etablert før i 2013. Et ønske om mastergrad vil i seg selv favorisere yngre søkere. Halvparten av søkerne til stillingen var over femti, og ingen av disse ble kalt inn til intervju, til tross for at samtlige var kvalifisert. Nemnda konkluderer derfor med at klager ble diskriminert på bakgrunn av alder.

(DIN-2019-393)

– Styrer saker utenom domstolene

Det er grunn til å stille spørsmål ved om konfliktløsning er på vei bort fra domstolene, sa Yngve Svendsen, leder av Domstolkommisjonen, da han la frem kommisjonens andre delrapport høsten 2020.

Domstolens saker blir færre, men lengre og mer omfattende, påpekte han.

– I tillegg til private tvisteløsningsalternativer som voldgift og nettbaserte forbruker-

løsninger, kan det se ut som om regjering og storting styrer saker utenom de uavhengige domstolene. Det er særlig grunn til å fremheve den økende bruken av spesialiserte nemnder, senest ved at Diskrimineringsnemnda ble det som en del kaller MeToo-domstol, sa Svendsen.

MANGFOLD

- bedre beslutninger og mer fornøyde ansatte

Forskning viser at mangfold lønner seg, men i diskusjonen om hvordan det skapes i praksis, er alkohol og norsk drikkekultur blitt temaer.

Advokatfirmaene har lenge blitt kritisert for å være ensformige, men store endringer er på gang.

TEKST: THEA N. DAHL

- Mangfold i ledelsen gir **12,6 prosent høyere omsetning** i snitt, ifølge en rapport utgitt av ISS Danmark fra 2019.
- Bedrifter med kjønnsbalanse **ytter femten prosent bedre** enn andre. Godt etnisk og kulturelt mangfold gir **35 prosent høyere produktivitet**, ifølge «Diversity matters», en McKinsey-rapport fra 2015.
- Mangfold betyr **mer innovasjon og bedre beslutningsgrunnlag**, problemløsning, rekruttering, kommunikasjon med klienter og **mer fornøyde ansatte**, konkluderer samme rapport.
- Å øke andelen medarbeidere med minoritetsbakgrunn med én prosent, gir **2,4 prosent høyere snitt-inntekt**, ifølge en rapport fra Center for International Governance Innovation i Canada fra 2017.

Mannsdominert og blendahvit. Slik har advokatbransjen historisk sett ofte blitt beskrevet. – Jeg tror fremdeles det foregår en gigantisk «kvotering» av hvite menn. Etternavn, kroppsfasjon, klassebakgrunn eller medlemskap i roklubben har betydning. Advokatbransjen må erkjenne dette, sa UiO-professor Kristin Bergtora Sandvik til Advokatbladet senest sist sommer.

Hva er egentlig status for mangfold i advokatbransjen? Utfordringen er at det finnes få tall som forteller noe om dette. Men mangfold får stadig større oppmerksomhet.

– Mangfold i advokatbransjen er verdiskapende, og den trenger flere med minoritetsbakgrunn. Dette skaper de beste advokatteamene, skrev Wikborg Rein-advokatene Lena Sæter og Kjersti Borgen i DN for litt siden.

Da jusstudenten Kimiya Sajjadi gjestet podkasten «Null Bullshit» sa hun blant annet at advokatbransjen mangler

Employee
★★★★★

Wiersholm takes equality seriously. HR took action in an exemplary way when they heard about a discrimination case. I hope to see improvements in the work life balance-field, with better project management (staffing and time prediction) in the future.

Employee
★★★★★

Kluge Advokatfirma er et firma hvor medarbeiderne og ledelsen er hyggelige med hverandre og hvor alle virker å bli inkludert. Det er en fin atmosfære og ansatte i permisjon blir inkludert både på faglige og sosiale sammenkomster (hvis de vil). Det er ikke full likestilling på partnernivå, men dette ser ut til å forbedre seg.

– Alkohol brukes som smøremiddel og avreagering, sier Fanny Duckert. Foto: Geir Egil Skog

mangfoldige forbilder, og at ledelsene trenger større mangfoldsforståelse.

Hvor langt skal man gå for å tilfredsstille den enkelte i mangfoldets navn?

– Utgangspunktet må være at man driver en sunn og god virksomhet med fortjeneste, hvor man yter best mulig advokattjenester, men vi mener at man ikke gjør det hvis man ikke har mangfold. Spørsmålet er egentlig ikke relevant nå, fordi vi står helt i andre enden med fravær av mangfold. Mangfoldet må styrkes før dette eventuelt blir en aktuell problemstilling, mener Mangfoldsutvalgets leder, Tina Storsletten Nordstrøm.

ALKOHOL: PARENTESADFERD

Et tilbakevendende tema i mangfoldsdiskusjonen, er alkohol. Inkluderende for enkelte, ekskluderende for andre. Er firmafestkulturen et problem for mangfoldig rekruttering? Og hva skjer om vi fjerner alkoholen?

– I norsk drikkekultur bruker vi alkohol som et sosialt smøremiddel og som avreagering. Det får stive og ukomfortable nordmenn til å le mer, prate mer og ta mer kontakt. Derfor er vi også veldig opptatt av å drikke når vi først gjør det. Vår rusadferd er hva vi kaller «parentesadferd» hvor det vi sier og gjør ikke teller like mye som når vi er edru, sier professor Fanny Duckert, som er spesialist i klinisk psykologi og ekspert på alkohol.

– Alkoholen blir en viktig forløser. Samtidig som det nesten blir avvikende eller truende hvis man ikke drikker. Da deler man ikke de samme kodene, og man blir den som opprettholder sitt klare, kritiske blikk. Den norske kulturen krever da også at man må forklare seg.

Duckert har liten tro på at det er lurt å eliminere alkohol fra det norske arbeidslivet.

– Man så et eksempel på det da man forsøkte å stenge polet i koronatiden. Jeg tror ikke løsningen ligger i å fjerne det, men heller at man må gjøre noe med andre elementer. Moderasjon for eksempel, og større tilbud av alkoholfrie varianter slik at det blir like lett å drikke med og uten alkohol. Vi kan bli flinkere til å inkludere og legge terskelen lavere for alkoholfrie prosjekter, og sørge for at alkoholen ikke opphøyes til å bli en veldig dominerende del av samspillet.

MANGFOLDSSJEKKEN

I 2019 etablerte Isabelle Ringnes og Marie Sunde, kvinnene

— MANGFOLD — Kommentarer fra Equality Check

Employee
★★★★★

Great people, very little diversity in Oslo office.

Employee
★★★★★

Bør vurdere unisex-toaletter – ser ingen grunn til at toalettene skal være kjønnsdelt. Vil også gjøre det lettere for transpersoner.

Employee
★★★★★

Thommesens bevisste fokus på mangfold og inkludering var en av grunnene til at jeg søkte meg hit etter jusstudiet. I 2020 er det essensielt å møte alle med et åpent sinn og benytte seg av hele spekteret på jobbsøkermarkedet. Etter at jeg begynte her, har jeg også blitt positivt overrasket over i hvilken grad dette faktisk blir prioritert innad i firmaet. Mangfold settes på dagsordenen, og det inkluderer også kjønnsbalansen.

Employee
★★★★★

Hjort er gode på å ha kvinnelige lederskikkelser på topp! Kristin Veierød var nesten 10 år som Managing Partner før Anne Marie tok over i 2017.

Employee
★★★★★

Hjort er en bedrift med gode verdier og mange kvinnelige forbilder i partnerskapet – langt flere enn snittet blant de største forretningsadvokatfirmaene. Hjort bør ha fokus på å fremme mangfold og likestilling (i vid forstand) gjennom konkrete tiltak fremover, ikke bare "lene seg" på at man har – og har hatt – en høy kvinneandel i partnerskapet.

bak kampanjen #HunSpanderer, selskapet Equality Check med mål om å sikre bedre bedriftskultur i næringslivet gjennom mer åpenhet – ikke bare i Norge, men i hele verden.

Gjennom en digital plattform under samme navn, kan medarbeidere anonymt vurdere hvor likestilt og mangfoldig egen arbeidsplass er. I skrivende stund har 1900 norske bedrifter blitt omtalt på nettsiden, men kun elleve advokatvirksomheter. •

MANGFOLDIG MANGFOLD

Ofte blir mangfold begrenset til kvinner og menn, eller kjønn og hudfarge, men omfatter også alder, etnisk bakgrunn, seksuell legning, kjønnsuttrykk- og identitet, erfaring og kompetanse, religion, livssyn, verdier og holdninger, funksjonsevne, utseende og personlighet.

Mangfoldsutvalget mener mangfold betyr at alle skal få rom til å være seg selv med hele seg. Like muligheter og vilkår uavhengig av ulikheter.

– Av religiøse grunner er det mange som ikke kan eller vil drikke, sier jusstudent Kimiya Sajjadi. Foto: Hans Ola Hevrøy

– Minoriteter må ofte ta hensyn til hva slekten mener

For at advokatfirmaer skal være attraktive for flere minoritetskandidater må de tone ned alkoholen og heller fremme aktiviteter som oppleves mer inkluderende, mener jusstudent Kimiya Sajjadi.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Jusstudent Kimiya Sajjadi ved Universitetet i Oslo gjestet nylig Bull & Co-podkasten «Null Bullshit» der temaet var mangfold i advokatbransjen.

I podkasten pratet Sajjadi og programleder og senioradvokat i Bull & Co, Elisabeth Hoffmann, om hvordan unge kvinnelige jurister kan stå overfor andre utfordringer enn de mannlige.

– I mange minoritetsmiljøer har jenter det mye strengere enn gutter, og dermed mindre frihet – det er bare sånn kulturen er. At arbeidsplasser ikke pusher deg til å gjøre noe som ikke er greit, er veldig viktig. Der en etnisk norsk kvinne kan tenke på «seg og sitt liv» må minoriteter ofte ta hensyn til hva mannen, familien, eller slekten mener om valgene de gjør. Det blir veldig belastende om man blir tvunget til å gjøre ting man ikke er komfortabel med gang etter gang, sa Sajjadi.

På spørsmål fra programleder og senioradvokat Elisabeth Hoffmann om å eksemplifisere, svarte Sajjadi slik:

– Det kan dreie seg om å være på steder sent. Mange fedre kan si at de ikke ønsker at døtre skal være på steder med veldig mye alkohol involvert. Advokatfirmaene bør tenke over organisering av turer - er det eksempelvis ulike leiligheter for gutter og jenter, svarte Sajjadi.

– Dette gjelder ikke for alle minoriteter, men mangfoldledelse handler om å tilpasse seg de få det gjelder.

– SPØR DEM DET GJELDER

Til Advokatbladet sier Sajjadi at advokatfirmaene bør bruke mer tid på å forstå hva flerkulturelle, og særlig jenter, trenger.

– Mangelen på kompetanse gjør at ledelsene blir redde for å gjøre feil. Kanskje de vil lage en inkluderende arbeidsplass for alle. Men det hjelper ikke at et styre med bare etnisk norske bestemmer seg for hva minoritetene trenger. Mitt beste råd er å spørre dem det faktisk gjelder, sier jusstudenten.

Sajjadi tok i fjor til orde for en kulturendring i advokatbransjen for å gjøre firmaene mer attraktive for minoriteter.

Hun mener advokatfirmaene fremfor å avvise diskriminering og fordommer som et problem hos dem, heller bør anerkjenne dette som en utfordring og konkretisere hvordan de arbeider med dette.

– Ofte kan man høre at «hos oss diskriminerer vi ikke». Men det er ikke sant – alle har noen fordommer! Å vise til og anerkjenne at man jobber med dette kan være attraktivt for mange minoriteter. Da vet man at man har et bevisst forhold til problemstillingen, sier Sajjadi.

– DRIKKEPRESS

Hun er opptatt av hva firmaene gjør for å forsikre seg om at også minoriteter blir akseptert.

– Som minoritet er det viktig for meg at hele

meg blir akseptert. Ikke bare Bærums-delen av meg, men også Iran-delen.

Hun forteller at hun ofte har følt på et drikkepress når hun har besøkt advokatfirmaer i forbindelse med manduksjoner med åpen bar. Selv er hun ikke avholds, men blir ukomfortabel i settinger med mye alkohol.

– Bærum-delen av meg elsker ski, julaften, og å poppe en champagne på 17.mai. Da kan det være lett å putte meg i en bås og forvente at jeg også skal elske alt det andre typisk norske. Men Iran-delen av meg liker ikke steder med mye alkohol, hard festing eller at det blir sent. Den delen trives mye bedre med å samles rundt te, frukt, og god mat. Å akseptere hele meg innebærer at det må være like greit. Her har minoritetene også selv et ansvar for å være komfortable med å stå for sine grenser og preferanser, presiserer Sajjadi.

– Grunnen til at jeg bruker alkohol som et eksempel, er at alkoholkulturen i advokatbransjen er så «in the face» og åpenbart ikke er tilpasset alle kulturer. Men dette gjelder jo for mange som er opptatt av trening og helse også.

PÅ MANDUKSJON FOR Å VORSE

For henne er nettopp alkoholkulturen det mest innlysende eksempelet på hvorfor advokatbransjen har en lang vei å gå.

– Det er helt fint å ta et glass vin eller en øl til maten, og at fokuset er på en annen aktivitet. Men blant jusstudenter er det vanlig å si at man skal gå på en manduksjon for å vorse.

– Du sier i podkasten at bedrifter må passe på å ta hensyn til at jenter kan ha det strengere enn gutter. Bør ikke disse jentene ta ansvar for å forsøke å få den samme friheten som gutter?

– Hvis realiteten er at man ikke får lov å dra på den hytteturen eller jobbfesten, og i stedet må sitte hjemme for å forklare hva dette er for noe, blir ikke jobben et fristed. Likestilling mellom kjønn er et strukturelt og komplekst problem. Det er bare å se på Norges historie. Tenk på Nora i et dukkehjem av Ibsen. Med dagens vestlige øyne er det lett å si hun bare skulle tatt et oppgjør med alt. Men vi vet også at det ikke var mulig på grunn av hvordan samfunnet var på den tiden.

– Vi må ha respekt og forståelse for disse jentene, og for at det ikke er så lett. Særlig siden familie står så sterkt i mange minoritetsmiljøer, kan det være enda vanskeligere å ta et slikt oppgjør. Men selvsagt må også minoritetsmiljøene utvikle seg og forsøke å bli mer likestilt, sier Sajjadi. •

”

Mangfoldledelse handler om å tilpasse seg de få det gjelder.

Kimiya Sajjadi

- Jusstudent ved UiO.
- Startet selskapet Big Enough Global, som blant annet bistår advokatfirmaer med å øke mangfoldet. Selskapet har et konsulentprogram der målet er å lære selskaper og offentlige institusjoner å appellere, bevare og løfte flerkulturelle unge.
- Samfunnsdebattant, har skrevet debattinnlegg om mangfold blant annet i Aftenposten, Advokatbladet, Utrop.
- Har tidligere konkurrert i sjakk og vært sjakktrener.

Jusstudent Sarah Zahid vil flytte debatter fra anonyme apper til det offentlige rom. Foto: Heidi Furre

– Ikke utbredt med så konservative holdninger

– Jeg har ingen venner eller bekjente i minoritetsmiljøet som vil ha problemer med å være sent på jobb.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Det sier Sarah Zahid, jusstudent og leder for Mino.Jur i Bergen, og medlem av den regjeringsoppnevnte Ytringsfrihetskommisjonen. Hun er ikke enig i at det er problematisk for minoriteter hverken å jobbe sent eller dra på hyttetur.

- Dette er ikke en aktuell problemstilling. Også blant minoriteter er det et mangfold av preferanser og kulturelle skikker. Det er det viktig å huske på, sier Zahid.
- Jeg har forståelse for Kimiya Sajjadis intensjon, og er enig med henne i at det er viktig at advokatfirmaene jobber for å øke mangfoldet og bekjempe diskriminering og fordommer.

ANONYM HETS PÅ JODEL
Hun oppfordrer advokatfirmaer til å la seg inspi-

” Også blant minoriteter er det et mangfold av preferanser og kulturelle skikker.

rere av Bull & Co’s satsning på kvinnelige talenter, og er stolt av at hun som styreleder i i Mino.Jur har tatt inn flere etnisk norske i styret.

- Alle kan jobbe for oss, uavhengig av bakgrunn, poengterer Zahid, som det siste året har skrevet både kronikker, leserinnlegg, holdt foredrag og deltatt i debatter.
- Det skjer ikke uten en ekstra kostnad. I kraft av sitt lederverv for Mino.Jur og av å være en engasjert student, har Zahid måttet tåle hard kritikk på den anonyme appen Jodel der jusstudentene i Bergen har sin egen kanal.
- Det har vært alt fra uskyldig vitsing til harde personangrep.

HUMOR AV FORDOMMER
I et innlegg i Bergens Tidende omtalte hun nylig kritikken.

«Studentene har det morsomt med å vitse med organisasjonsnavnet. Det kan virke som uskyldig humor ved første øyekast, men omfanget av vitse- ne, antallet upvotes og det faktum at det er en majoritet av etnisk norske studenter som står bak vitse- ne, er lite gøyalt fra mitt ståsted», skriver Zahid.

Og videre: «Hakket mer alvorlig er det når «humor- en» trekker paralleller mellom Mino.Jur og IS. Minoriteter blir kontinuerlig assosiert med terrorister. Varsellampene bør blinke når jusstudenter gjør humor ut av slike fordommer. Verre er det når jeg som leder for Mino.Jur blir hengt ut av anonyme med- studenter på bakgrunn av mine personlige ytringer og debattinnlegg som ikke har noen tilknytning til organisasjonen. Det begrenser ytringsfriheten min, da en kronikk fra min side kan medføre anonym uthenging av hele organisasjonen.»

TRENGER ÅPNE DISKUSJONER
Hun oppfordrer til åpne debatter, i stedet for å overlate meningsutvekslingen til anonyme apper der hets og mobbing flourer.

- «Særlig bekymringsverdige er det at det er fremtidens jurister som ikke tør eller gidder å ytre egne synspunkter offentlig. I stedet for å kontinuerlig benytte Jodel som debattarena, bør det opprettes en debattklubb som tar for seg alle de aktuelle problemstillingene studentene viser engasjement for», skriver hun i BT-innlegget.
- Heldigvis er det flere som har tatt kontakt med meg og takket meg for det vi gjør, og få som har tatt direkte kontakt med meg om at de har opplevd å bli diskriminert, sier Zahid. •

Statssekretær Saida Begum var ordfører kandidat for Høyre i forrige valg. Foto: Hans Kristian Thorbjørnsen

– Senioradvokat gjorde APE-BEVEGELSER

Statssekretær Saida Begum (H) mener gode forbilder er helt avgjørende for å få frem minoriteter i advokatbransjen.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Saida Begum er i dag statssekretær i arbeids- og velferdsdepartementet. Til deltagerne i Mino.Jur sin nye mentorordning med Wiersholm fortalte Begum om både gode og mindre gode opplevelser.

- Dere vil møte mange gjennom livet som ikke har tro på dere, som dessverre setter der i en bås ut fra hvordan dere ser ut og navnet deres. På den andre siden vil dere også erfare at så lenge dere jobber hardt og målrettet finnes det ingen grenser for hvor langt dere kan nå, sa Saida Begum til jusstudentene med minoritetsbakgrunn som utelukkende mener det er et gode å være flerkulturell jurist.

TRENGER ROLLEMODELLER
– Jeg var ni år da jeg bestemte meg for å bli advokat like etter å ha lest et intervju med politiadvokat Selma Ilyas som var den første politiadvokaten med norsk-pakistansk bakgrunn. Det sier noe om hvor viktig det er med gode rollemodeller der ute.

Hun fortalte om lærere på ungdomsskolen som ba henne jekke ned ambisjonene, og eldre medstudenter på jussen som ønsket førsteklasinger velkommen med at «Dere vil sikkert falle fra!».

- En professor stilte som betingelse at jeg måtte si fra meg alle politiske verv hvis jeg skulle få vit. ass-plass. Det var jeg ikke villig til, sa Begum.

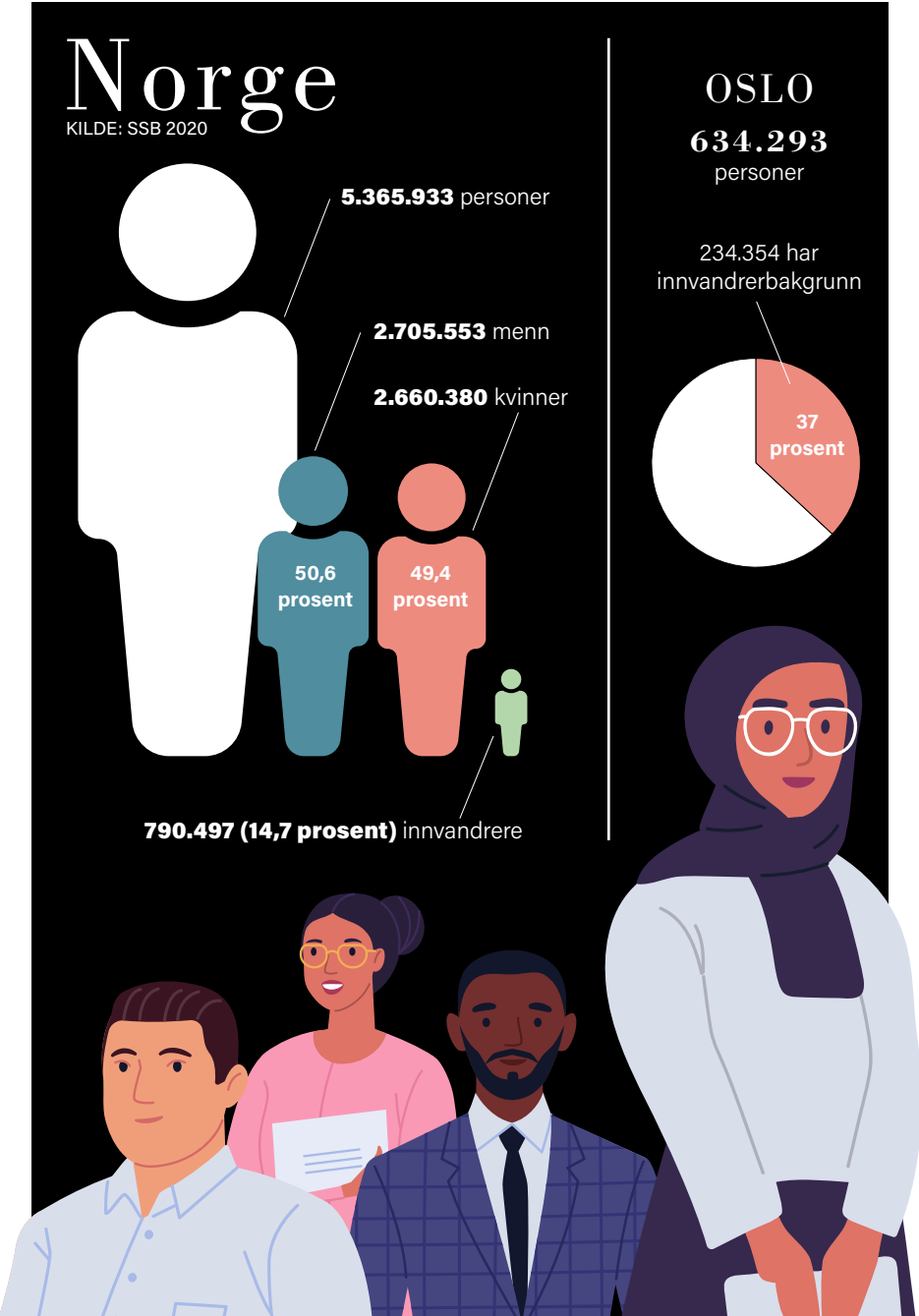
– SNAKK OM FORDELENE
I 2017 jobbet hun som advokatfullmektig i et større norsk advokatfirma.

- Der opplevde jeg at en senioradvokat gjorde ape-bevegelser i en samtale med meg. Jeg har venner med en annen bakgrunn som forteller om lignende fordommer og holdninger og erfaringer når vi diskuterer arbeidsplassene våre, sa Begum.

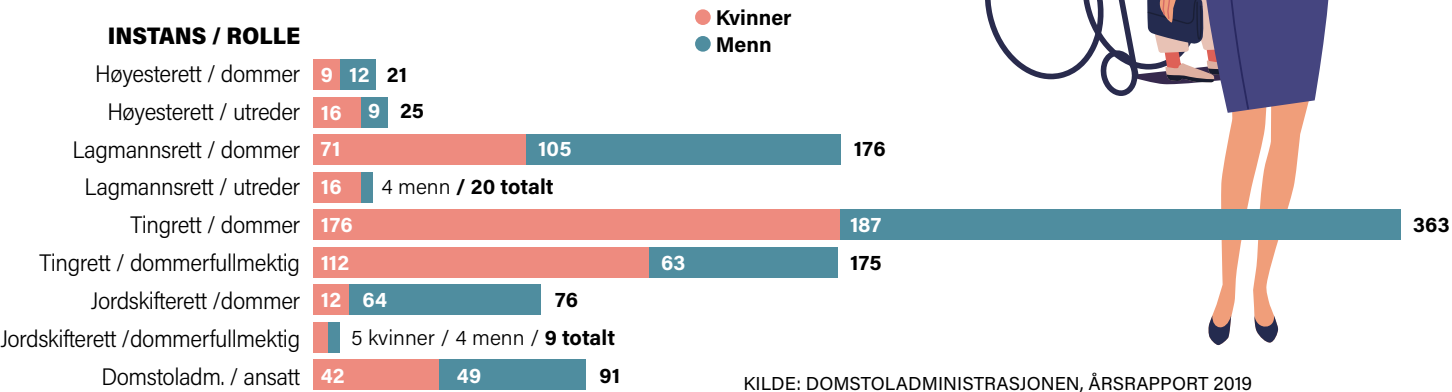
Hun mener minoriteter bør være bevisste på å snakke om fordelene ved mangfold og å bygge hverandre opp. Da hun arbeidet som advokatfullmektig fikk hun god bruk for både språk- og kulturkompetansen.

- I jobben som statssekretær kvier Begum seg mer for å bruke bakgrunnen sin, og unngår eksempelvis å delta i debatter på urdu.
- Jeg har ikke lyst til å havne i en bås der jeg blir stemplet som en minoritetspolitiker. Det var ikke derfor jeg ble politiker. Men i advokatverden har jeg kun opplevd bakgrunnen min som et fortrinn. Eksempelvis vil det å kunne urdu eller hindi ofte være en fordel siden mange klienter prater dette, sa Begum. •

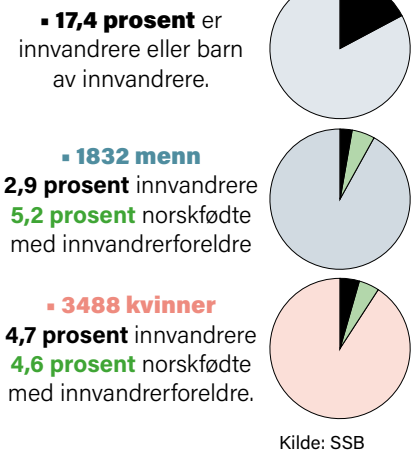
” Jeg har ikke lyst til å havne i en bås der jeg blir stemplet som en minoritetspolitiker.

Kjønnsfordeling blant dommere

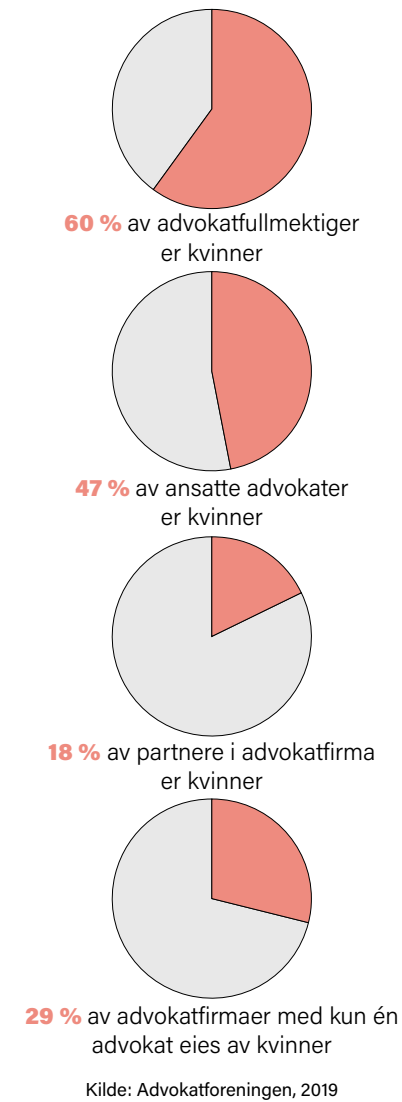
Juss-studentene i 2019

Dommerstanden

Advokatforeningens medlemmer er fordelt slik

TRE AV PARTNERNE

i landets 15 største advokatfirmaer har et ikke-vestlig etternavn.

Det samme gjelder for **25 AV 585 FULLMEKTIGER** i de samme firmaene.

Kilde: Undersøkelse gjort av Dagens Næringsliv våren 2020

Av Advokatforeningens medlemmer jobber ...

1326 som internadvokat: 639 kvinner og 687 menn

197 som offentlig ansatt advokat: 130 kvinner og 67 menn

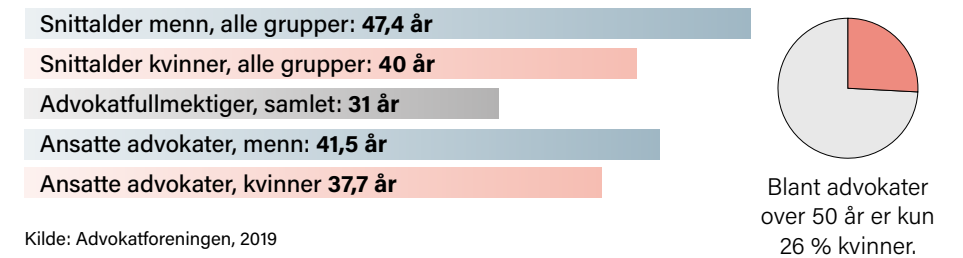
468 som organisasjonsadvokat: 269 kvinner og 217 menn

5400 som privatpraktiserende advokat: 1772 kvinner og 3627 menn

1805 som advokatfullmektiger: 1101 kvinner og 704 menn

KILDE: Advokatforeningen, 2020

ADVOKATENES ALDER

Geografisk kjønnsfordeling blant advokater i Advokatforeningens 19 kretser:

	ADVOKAT		FULLMEKTIG	
● Kvinner ● Menn				
ALLE MEDLEMMER	38 %	62 %	61 %	39 %
AUST-AGDER KRETS	27 %	73 %	63 %	38 %
BUSKERUD KRETS	43 %	57 %	67 %	33 %
FINNMARK KRETS	39 %	61 %	50 %	50 %
HAUGESUND KRETS	34 %	66 %	73 %	27 %
HEDMARK KRETS	45 %	55 %	58 %	42 %
HELGELAND OG SALTEN KRETS	28 %	72 %	25 %	75 %
MIDT-HÅLOGALAND KRETS	29 %	71 %	78 %	22 %
MØRE OG ROMSDAL KRETS	34 %	66 %	73 %	27 %
OPPLAND KRETS	36 %	64 %	60 %	40 %
OSLO KRETS	40 %	60 %	63 %	38 %
ROMERIKE KRETS	39 %	61 %	50 %	50 %
SØR-ROGALAND KRETS	38 %	62 %	66 %	34 %
TELEMARK KRETS	42 %	58 %	60 %	40 %
TROMS KRETS	29 %	71 %	52 %	48 %
TRØNDELAG KRETS	36 %	64 %	57 %	43 %
VEST-AGDER KRETS	25 %	75 %	57 %	43 %
VESTFOLD KRETS	33 %	68 %	46 %	54 %
VESTLAND KRETS	34 %	66 %	56 %	44 %
ØSTFOLD OG FOLLO KRETS	39 %	61 %	50 %	50 %

KILDE: Advokatforeningen, 2020

– For mange menn med grått hår i voldgiftsmiljøet

Ulrikke Størseth og Ola Ø. Nisja fra Wikborg Rein og Bodil Kristine Høstmælingen og Atle J. Skaldebø-Rød i BAHR mener mer dynamikk vil være positivt for voldgiftsmiljøet.

Nå har advokatfirmaene Wikborg Rein og BAHR gått sammen for å kartlegge mangfoldet i det nasjonale voldgiftsmiljøet.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Voldgiftsmiljøet, både internasjonalt og her hjemme, har vært for preget av en relativt ensartet gruppe, mener Wikborg Rein-partner og leder av firmaets tvisteavdeling, Ola Ø. Nisja: Menn med grått hår over en viss alder. Ofte også med lik faglig bakgrunn.

Han mener at oppnevnelser fra det han kaller «pale, male and stale»-gruppen kan gjøre at man går glipp av talenter, i tillegg til at manglende mangfold kan svekke kvaliteten på beslutningene.

– Produktet voldgift blir ikke like bra som det kan være. Ikke fordi eldre menn ikke er skikket

til å avgjøre saker. Men med større mangfold kan man få bedre avgjørelser, og en bedre og mer moderne prosess. Forankringen til, og respekten for instituttet og voldgift som tvisteløsning, avhenger av kontinuerlig modernisering, sier han.

MANGFOLDSLØFTET

I voldgift kan partene selv velge dommere. Nisja tror manglende mangfold blant annet kan skyldes at disse oppnevnes på autopilot.

– Man spør etter de samme, og etter hvem som har sittet lengst. I miljøet nå rettes det i tiltagende grad oppmerksomhet mot andre kandidater enn bare de tradisjonelle, og som regel veldig gode, som alltid har sittet som voldgiftsdommere. Man bør ta en diskusjon med team, klient og gjerne også motparten ved felles oppnevning og spørre: Er det noen vi ikke har tenkt på? Rett og slett forsøke å tenke litt nytt. Dette er en øvelse flere burde gjøre, mener han.

Som følge av dårlig kjønnsbalanse i det internasjonale voldgiftsmiljøet, ble det i 2015 opprettet et såkalt arbitration pledge – et løfte hvor man forplikter seg til å arbeide for økt likestilling. Blant de over 4520 som har signert i skrivende stund, finner vi Oslo handelskammers voldgiftsinstitutt (OCC), Wikborg Rein og BAHR.

Bevisstgjøring og åpenhet er det enkle, men også vanskelige, svaret for å løse mangfoldsutfordringene, ifølge Nisja. Derfor har også Wikborg Rein gått sammen med advokatfirmaet BAHR for å kartlegge nettopp mangfold i voldgift.

– Når man begynner å tenke litt utenfor boksen, får man en større «pool» av dommere. Utvider man horisonten litt og gir flere erfaring, vil det bare være et gode for instituttet.

– ALLE BURDE SVARE

I voldgiftsundersøkelsen samarbeider Nisja med sin kollega Ulrikke Størseth og BAHR-advokatene

Atle J. Skaldebø-Rød og Bodil Kristine Høstmælingen.

Man trenger ikke å sette av mer enn noen få minutter for å svare på spørsmålene som har blitt sendt ut til aktørene i voldgiftsmiljøet. For ikke å gape for stort, har de fire valgt å konsentrere kartleggingen rundt kjønn- og aldersmangfold, særlig blant voldgiftsdommere, til å starte med.

– Vår hypotese er at det er en klar overrepresentasjon av gamle, grå gubber, og at det ikke er så stort fokus på mangfold som man skulle ønske. Uten at det er til forkleinelse for de litt eldre, dyktige, herrene. Hypotesen er basert på det vi selv har sett og erfart, og selvsagt samtaler med kolleger i miljøet, sier Høstmælingen.

– Alle advokater med voldgiftserfaring burde svare på undersøkelsen. Over tid er det en stor fordel for både miljøet og sakene at man har en jevnere og bredere sammensetning av voldgiftsrettene, fortsetter Skaldebø-Rød.

KLIENTENE KREVER MANGFOLD

Det finsk-svenske advokatfirmaet Roschier slapp nylig en stor rapport om tvisteløsning i Norden. Her svarte 42 prosent av respondentene ja på at mangfold er viktig ved valg av advokatfirma. Samtidig svarte 19 prosent at det også er viktig ved valg av voldgiftsdommer.

– Klientsiden er tydelig på at man ønsker mer mangfold i vår industri. Denne undersøkelsen viser det særlig ved innkjøp av advokattjenester, men også når det gjelder oppnevning av dommere. Dette er noe klientene ønsker at vi skal være bevisste på, sier Nisja.

– Vi kjører gjerne flere undersøkelser etter hvert om mangfold i bredere forstand. Dette er en begynnelse, legger Skaldebø-Rød til.

– Jeg tror at tvisteløsning generelt har godt av et bredere spekter av profiler. Både for de som kommer nedenfra, men også av hensyn til dem som jobber i miljøet og sakene vi arbeider med. Har man femti like hoder fra så å si det samme miljøet, er sjansen også stor for at de tenker ganske likt, sier Høstmælingen.

– Økt mangfold blant dommere vil øke kvaliteten på prosessen og dermed gagne klienten. Det vi ønsker å rette oppmerksomhet mot, er en del av en trend som vi også har sett internasjonalt, sier Ulrikke Størseth, som har betydelig erfaring med institusjonell internasjonal voldgift. •

Mangfoldig i Advokatforeningen

Fem av juristene i Advokatforeningens sekretariat har minoritetsbakgrunn, en andel på 33 prosent blant juristene. – Vi har jobbet bevisst for at personene vi rekrutterer skal speile samfunnet rundt oss, sier generalsekretær Merete Smith.

YA i Oslo krets arrangerer 24.mars en panelsamtale om mangfold i advokatbransjen.

”
Økt mangfold blant dommere vil øke kvaliteten på prosessen og dermed gagne klienten.

WIKBORG REIN: Kundene vil ha mangfold

Etter at DNB begynte å stille krav om flere kvinnelige partnere, etterspør nå nærmest alle Wikborg Reins klienter mangfoldighet i advokat-teamene. Det begynner å gi resultater.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Managing partner Finn Bjørnstad understreker at Wikborg Rein i mange år har jobbet for å få frem kvinnelige senioradvokater og partnere. Likevel mener han kravet DNB stilte om kvinneandel i partnerskapene, har fått stor betydning.

— Vi visste at prosentandelen kvinnelige partnere ville øke over tid. Og etter at DNB begynte å kreve det, var økt kvinneandel også noe vi kunne garantere i våre anbud. Alle klienter stiller nå mye større og direkte krav om en strategi for mangfold og kvinneandel blant advokatfirmaene de skal bruke, sier Bjørnstad.

Han understreker at det blir feil å si at det var DNB som fikk dem til å ta problemstillingen på alvor.

— Men det medførte at vi fikk frem at vi hadde

”

Da jeg nettopp hadde begynt i jobben kom det en kollega inn på kontoret mitt og spurte; «Spiller du tennis?». Jeg sa nei – og etter det mistet han interessen for meg.

en tydelig strategi som vi var trygge på at vi kunne levere på.

— For oss som et stort firma med kontorer i Asia og Europa, og over 25 nasjonaliteter, er det nødvendig å ha et mangfold. Dette er noe vi har skjøvet frem i forbindelse med rekruttering og sammensetning av team, før fokuset kom hos kunder og i mediene. Min forgjenger Susanne Munch Thore la et godt grunnlag i sin tid. For organisasjonen og firmaet er det viktig at ikke alle vi ansetter kommer fra Oslo 3, sier Bjørnstad, og legger til at søkelyset på flerkulturelle kandidater er noe som har kommet mer og mer inn.

— Jeg føler at vi har klart å avmystifisere flere av mytene der ute om hvordan det er å jobbe i de store firmaene. Cirka ti prosent av våre traineer har flerkulturell bakgrunn. Dette speiler andelen flerkulturelle på universitetet ganske godt.

STØRRE POOL NÅ

Firmaet har i dag ni kvinnelige partnere i Norge, inkludert tre som ble tatt opp ved nyttår.

— Men det er jo ikke bare å begynne med å ta opp kvinnelige partnere. Man må i tillegg til kompetanse ha på plass det forretningsmessige først, en god business-case som passer inn i firmaets strategi. Vi opplever nå at vi har en mer mangfoldig pool å velge i. Vår likestillingspolicy tilsier at minst førti prosent av begge kjønn skal være representert ved partnertopptak over en tidsperiode.

De tre nyeste partnerne ble alle hentet til firmaet i 2019 og 2018.

— Vi rekrutterer alltid på ulike nivåer. Da vi hentet inn disse advokatene dekket de opp en generasjonskløft. De fleste andre talentene våre er litt tidligere i karriereløpet. Jeg kan garantere at det vil komme flere kvinnelige partnere opp i Wikborg Rein snart — vi har flere, både kvinner og menn som begynner å bli klare.

Selv startet Bjørnstad, som opprinnelig kommer fra Rygge utenfor Moss, karrieren i Wikborg Rein i 1985.

— Da jeg nettopp hadde begynt i jobben kom det en kollega inn på kontoret mitt og spurte; «Spiller du tennis?». Jeg sa nei — og etter det mistet han interessen for meg. Sånn er det absolutt ikke nå lenger, fastslår Bjørnstad.

Senere har han arbeidet flere år ved Wikborg Reins kontorer både i Japan, Singapore og London før han i 2015 ble managing partner i Oslo.

— Det er ingen tvil om at mangfold er bra for business. Og for oss i Oslo er det enda viktigere enn jeg opplever det i London, der spennvidden i geografisk, kulturell og etnisk bakgrunn er større.

TONER NED ALKOHOLFOKUS

Jusstudent Kimiya Sajjadi er blant dem som har tatt til orde for at advokatbransjen bør bli mindre alkoholfokuserte.

— Der synes jeg hun har et poeng. Jeg synes alkoholfokuset ved sosiale sammenkomster i bransjen generelt er uheldig. Som firma er vi forsiktige med å sponse arrangementer som kan oppleves som en fortsettelse av russetiden. Vi forsøker å sponse faglige arrangementer og faglig utvikling, og bruke ressurser på det.

Når Wikborg Rein ansetter flerkulturelle er det viktig med åpen dialog om temaer som kan være problematiske.

— Vi forsøker å tilpasse individuelt og forstå hva de er opptatt av, og på samme måten som med alle vi ansetter, se hva vi kan gjøre for å tilrettelegge for den enkelte. Dersom vi blir klar over at alkohol vil kunne bli en utfordring, kan vi gjøre ting for å forebygge dette. Det kan også være andre ting også som vi ikke tenker over. Vår oppgave er å tørre å stille spørsmålene, mener Bjørnstad.

Senioradvokat Kjersti Borgen har lenge engasjert seg for å få økt mangfold i advokatbransjen. Firmaet jobber på flere måter for å tiltrekke seg flere kandidater med flerkulturell bakgrunn og kompetanse, forteller hun.

— Vi må klare å få frem at vi som arbeidsplass har et ønske om å ha ulike ansatte. Dette gjør vi både gjennom å ha en god dialog med de ulike foreningene, men også i direkte dialog med kandidater, sier hun.

— Og vi vil veldig gjerne ha innspill på hva vi kan gjøre annerledes eller enda bedre.

FUNKSJONSHEMMEDE VELKOMMEN

Hun savner en debatt om hvorfor det ikke er flere advokater med funksjonsnedsettelse.

— Jeg synes det hadde vært utrolig flott hvis vi hadde hatt flere ulikheter blant våre ansatte, også med nedsatt funksjonsevne. Jeg vet jo at vi har et bygg og en arbeidsplass som er tilpasset de fleste behov - og et inkluderende arbeidsmiljø. Det hadde gitt oss mer kunnskap og vært inspirerende for firmaet.●

— For oss som et stort firma er det nødvendig å ha et mangfold, sier Finn Bjørnstad.

– Minoritetsbakgrunn blir et konkurransefortrinn

Fatima Dahri skal sammen med fem andre Wiersholm-advokater med minoritetsbakgrunn være mentorer i samarbeid med studentorganisasjonen Mino.Jur.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

En viktig del av samarbeidet med Mino.Jur er å bevisstgjøre studenter med minoritetsbakgrunn om at deres kompetanse kan være et konkurransefortrinn. I tillegg ønsker vi å skape nettverk, synliggjøre verdien av mangfold og øke studentenes forståelse for hvilke muligheter de har, sier Dahri, som selv har foreldre fra Marokko.

Hun erkjenner at det er begrenset hvor mye hun har fått bruk for sine språkkunnskaper så langt, men mener

dette likevel kan gi en stor fordel som advokat.

– Ved å være flerspråklig og ha kjennskap til en annen kultur kan man bidra med et litt annet perspektiv og andre ideer som kan lede til bedre leveranser for klienten.

VIL HA DE BESTE

Jusstudent Oguz Kalayci gleder seg til å få en egen mentor via ordningen.

– Som student er det begrenset hva slags innsikt i advokatbransjen vi har,

Jusstudent Oguz Kalayci, fast advokat Fatima Dahri og partner Georg Engebretsen gleder seg over å være i gang med en ny mentorordning.

spesielt når man ikke har foreldre eller et nettverk i bransjen. Jeg håper mentorordningen kan bidra til at jeg lærer mer om advokatfirmaet fra innsiden, sier Kalayco, som har tyrkiske foreldre, og har bodd ti år i Tyskland.

– Vi har et sterkt ønske om å tiltrekke oss både de beste og riktigste kandidatene for oss. Da kan vi ikke gå glipp av store grupper basert på kjønn eller etnisk bakgrunn, sier Georg Abudsdal Engebretsen.

Foruten å arbeide med compliance og granskning er han ansvarlig samsfunnsansvar-ansvarlig i firmaet.

SYSTEMATISERT MANGFOLD SARBEIDET

I fjor vant Wiersholm Advokatforeningens talentpris for sitt arbeid for nettopp mangfold.

– I tillegg til likestilling er dette blant firmaets viktigste verdier, og en rettesnor for hvordan vi identifiserer, rekrutterer og investerer i talenter, sier Engebretsen.

– Derfor er det viktig å vise hva vi kan tilby, og synliggjøre hva kandidater med en litt annerledes bakgrunn kan bidra med inn i vårt felleskap. Å sette sammen lag blir lettere når vi er ulike.

Han er klar på at mangfoldsarbeidet også handler om en egeninteresse for firmaet.

SNAKKER 16 SPRÅK

Advokatene i firmaet representerer fjorten ulike land på fire kontinenter, og snakker seksten ulike morsmål, deriblant albansk, arabisk, engelsk, fransk, tysk, hindi, persisk og russisk.

– Når får dere frem en partner med minoritetsbakgrunn?

– Når den rette kandidaten er der tror jeg det kommer til å skje fort. Dette handler om å bygge opp basen vi kan rekruttere fra – ikke om viljen. •

Laget ressursgruppe om kjønns mangfold

Advokatfirmaet DLA Piper gjør mer enn å gå i parade og reise regnbueflagget under Oslo Pride. Gjennom en egen ressursgruppe er firmaet med på å bistå personer over hele verden som er sårbare på grunn av kjønn og seksualitet.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Som en del av et stort internasjonalt advokatfirma bidrar DLA Piper i en global ressursgruppe for LHBTQ-ansatte og -allierte kalt Iris. Gruppen skal fremme et inkluderende arbeidsmiljø og øke bevisstheten rundt lesbiske, homofile og transpersoner på arbeidsplassen.

Advokatfullmektig Vilde Dyb er firmaets Iris-kontakt i Norge.

– Nettverket har også en egen ressursgruppe som bistår i pro bono-arbeidet vi gjør. Nylig bisto vi med et søksmål i Japan, der målet var å bevise at det er grunnlovsstridig å forby ekteskap mellom to likekjønnede personer, forteller Dyb.

Dyb viser til en amerikansk undersøkelse fra 2014 som konkluderte med at produktiviteten sank med hele tretti prosent for medarbeidere som ikke kunne være åpne om sin egen legning på jobben. Over en tredel (35 prosent) av dem som oppga å være lesbisk, homofil eller transperson i undersøkelsen, svarte at de følte seg nødt til å lyve om privatlivet sitt på jobben.

Partner Kaare Oftedal er sentral i DLA Pipers satsning på kjønns mangfold.

– Da jeg gikk av som MP i høst ble det samtidig etablert en styringskomite for mangfold og inkludering i firmaet internasjonalt hvor jeg ble bedt om å delta. Komiteen er et rådgivende organ for lederen av DLA Piper internasjonalt. Vi er glade for å bidra med innspill til det internasjonale arbeidet på denne fronten basert på våre erfaringer, sier Oftedal.

FRA ORD TIL HANDLING

DLA Piper har vært svært opptatt av at arbeidet for inkludering og LHBTQ-ansatte skal fremstå som en realitet, ikke bare noe man smykker seg med et par uker i juni hvert år under Pride-arrangementet, understreker han.

– Derfor er det viktig å bevisstgjøre alle ansatte. Det gjør man bare ved å jobbe strukturert med dette over tid. Samtidig er Pride både gøy og inkluderende – der også mange støttespillere og allierte setter stor pris på delta.

Dersom ansatte opplever støtende kommentarer eller oppførsel på bakgrunn av sin legning skal det være en lav terskel for å si ifra.

– Det opplever jeg også at gjøres, noe som bidrar til at det

Vilde Dyb og Kaare Oftedal brenner for at advokatbransjen skal ha rom for ansatte med en annen legning enn flertallet.

ikke kommer så mange slike støtende kommentarer. Vi har et sett med verdier vi jobber aktivt med, om hva medarbeiderne skal gjøre og ikke gjøre. Våre ansatte blir målt på disse verdiene, sier Oftedal.

Firmaet satser også på å bedre det kulturelle mangfoldet. For ham selv ble et møte med Kimiya Sajjadi i Big Enough Global en øyeåpner.

– Selv om vi stadig ser at flere med ikke-etnisk norsk bakgrunn går ut av jussen, er det tydelig at det ikke er så mange som velger å komme ned til Aker brygge og jobbe her. Og at dette kan skyldes fordommer eller forutinntatthet begge veier. Det er åpenbart at dette er noe vi må sette søkelys på fremover.

– Det er lett å dyrke det et flertall setter pris på, enten det er en fest eller en skitur. Vi skal ikke slutte med alt det sosiale vi driver med, men vi skal være mer bevisste på at dette også kan virke ekskluderende.

TOK INN ELDRE PARTNERE

Et annet tiltak firmaet har gjort er å få inn mer aldersspenn i partnerskapet.

– Vi innså på et tidspunkt at nesten alle partnerne våre var rundt førti år. Da hentet vi inn flere erfarne partnere, og tok også opp noen yngre, sier Oftedal, og legger til at firmaet også fjernet pensjonsalderen for å markere at alder i seg selv ikke har noen betydning. •

LHBTQ

Forkortelse for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og queerpersoner. Brukes som samlebetegnelse for personer og grupper som bryter med normer for kjønn og seksualitet.

Kilde: Wikipedia

Mita Chanana Arnet og Thomas Knutsen.

Ber firmaene tenke nytt om vinsmaking og fullmektigturer

Mislykkes advokatbransjen med mangfold, vil den svikte på produktet som leveres, mener Mangfoldsutvalget.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Fra 1. januar 2021 har ikke Advokatforeningen lenger noe Kvinneutvalg. Det har fått ny drakt som Mangfoldsutvalget.

— Hvis man ønsker å gjenspeile det synlige mangfoldet i samfunnet, men er usikker på hva det innebærer, burde man stille seg i et sentralt kryss i Oslo og la seg inspirere av hvor

mangfoldig menneskene rundt en faktisk er, sier Nordea-advokat Mita Chanana Arnet.

Advokatbladet møter henne og EY-advokat Thomas Knutsen, begge nyvalgte medlemmer i utvalget, sammen med leder Tina Storsletten Nordstrøm, advokat i LO.

— Til daglig jobber advokatbransjen med lover og regler, og det er viktig at advokatbransjen gjenspeiler personene de gjelder for, sier Knutsen.

SVEKKER PRODUKTET

Etableringen av utvalget er en erkjennelse av at advokatbransjen har utviklet seg lite, ifølge Arnet.

— Den er veldig homogen, noe som blir enda mer synlig jo høyere opp i gradene man kommer.

Tina Storsletten Nordstrøm tror at lite mangfold

”

Hvis man ønsker å gjenspeile det synlige mangfoldet i samfunnet, men er usikker på hva det innebærer, burde man stille seg i et sentralt kryss i Oslo og la seg inspirere av hvor mangfoldig menneskene rundt en faktisk er.

internt i et advokatfirma kan føre til at firmaet leverer et dårligere produkt.

— En advokats oppgave er å løse et problem for klienten. Dersom man har en helt homogen virksomhet, kan man ikke vite at det resultatet man leverer treffer godt nok. Med mer mangfold i bransjen vil man også antakelig finne bedre løsninger for den enkelte.

— Når man snakker om mangfold, er det fort gjort at man tar utgangspunkt i det typiske diskrimineringsgrunnlaget, slik som kjønn, etnisitet, funksjonsevne og så videre. Men mangfold i sin videste forstand vil bety at alle skal omfattes. Enhver person skal ha plass til å være seg selv, legger Thomas Knutsen til.

STARTER MED LEDELSE

Det finnes knapt tall over status for mangfold i advokatbransjen, men utvalget har en opplevelse av at rekrutteringen fortsatt er ensformig, og i stor grad handler om å rekruttere «seg selv».

— Det samme gjelder hvem man beholder. Ser man på kvinner, ser man at man fint klarer å rekruttere dem inn, men ikke å beholde dem. Hvis det samme gjelder mangfold, blir utfordringen større, fordi det er enda færre som rekrutteres basert på mangfold, sier hun.

Fremover blir utvalgets viktigste oppgave å skape bevissthet og drive holdningsarbeid, samt å kartlegge hvilke mekanismer som rår og hva som fungerer. De tre er enige om at godt mangfold starter hos ledelsen.

— Lederne må være seg bevisste den makten de har både på arbeidsplassen og i samfunnet. De må være selvkritiske, forstå seg selv og forstå hvordan de handler. Blir lederne mer bevisste, tror jeg ringvirkningene vil komme av seg selv, spår Nordstrøm.

TOGET GÅR FORT

De tre tror ikke at advokatbransjen er flink nok til å se bredden i hva mangfold egentlig innebærer.

— Man kan ikke slippe av og senke skuldrene bare fordi kjønnsbalansen begynner å bli bedre. Her går utviklingen fort, og man må være med på den. Man kan ikke tenke at ting løser seg med tiden. Man må være pådriver og løse dette selv, sier utvalgslederen.

— Jobben er ikke gjort ennå, skyter Arnet inn.

De er enige om at målsettingen for godt mangfold i praksis må bety like vilkår og muligheter.

— Man må stille seg spørsmålet om det er tilbud om vinsmaking og fullmektigtur til Hemse-dal som er den beste lokkematen i rekrutteringen. Arbeidsgivere må tilpasse seg hele utvalget det rekrutteres fra, fortsetter hun.

KULTURELL BALLAST

Arnets motivasjon for å bli med i utvalget handler om å skape best mulige rammevilkår for å kunne være den man er.

— Da jeg fikk barn ble det klart for meg at jeg alltid har prøvd å tilpasse meg miljøet rundt meg. Jeg har forsøkt ikke å skille meg ut, men det er jo ikke sånn jeg vil at mine barn skal ha det. Jeg vil at de skal være seg selv, med den kulturelle ballasten de har. Derfor er det viktig at arbeidsplassen er diversifisert.

— For min del, som jo er en del av den homogene gruppen, handler det om et ønske om å bidra til endring, sier Thomas Knutsen. •

Kvinneutvalget skiftet navn for å få et bredere nedslagsfelt, sier Tina Storsletten.

»

Coca-Cola stiller krav

I USA har selskapet advart advokatfirmaene om at salæret vil kuttes med tretti prosent dersom spesifikke mangfolds-krav ikke innfris i hvert enkelt oppdrag. I et ferskt tilbud her i Norge stilles det også krav om konkrete likestillings- og mangfoldsinitiativer.

TEKST: NINA SCHMIDT

Line Kornmo Fjellheim.

Coca Cola er en stor og global merkevare, og har et særskilt ansvar for å bidra til endringer på viktige samfunnsområder. Firmaet har en lang historie med å kommunisere betydningen av mangfold og inkludering, og ønsker å bruke firmaets posisjon til å fremme dette.

Det sier Line Kornmo Fjellheim, Associate Legal Director i Coca-Cola European Partners Norge (CCEPN). Hun er også en del av firmaets internasjonale juridiske team, som består av rundt 100 advokater i England, Frankrike, Tyskland, Spania, Portugal, Nederland, Island, Norge, Sverige, Belgia og Luxembourg.

Coca-Cola European Partners (CCEP) er verdens største «bottler», som i tillegg til Coca-Cola produserer drikker som Sprite, Fanta, Urge og BonAqua i hele Europa.

— Coca-Cola har brukt sin posisjon aktivt i flere ulike samfunnsspørsmål. I fjor sommer gikk selskapet for eksempel sammen med flere andre store aktører for å legge press på at sosiale medier-ka-

naler i større grad iverksatte tiltak for å bekjempe hat-kommunikasjon, sier Fjellheim.

NORSKE ADVOKATTJENESTER

Akkurat nå har CCEP et stort tilbud ute på advokattjenester som dekker nesten hele Europa, inkludert Norge, forteller hun.

— Jeg har sittet i utvalget som utformet kriteriene for tilbudet. Ett bedømmelsesgrunnlag handler om mangfold, og vi etterspør det vi kaller «equality inclusion» og «diversity policy». Vi ønsker at firmaene skal beskrive hvordan dette håndteres og etterleves internt, og vi ber om detaljer og beskrivelser av tre initiativer som har vært innført i det siste. Vi er ganske spesifikke, sier Fjellheim.

Selskapet er nå midt i anbudsprosessen for en ny treårskontrakt som skal inngås i løpet av våren.

GODE SVAR

— Det er mange norske firmaer som er interessert i å jobbe for oss, det er vi veldig takknemlige for. Vi kommer til å inngå en rammeavtale med ett advokatfirma som skal dekke Norge specifikt, og sendte derfor anbudsforespørsler til noen firmaer som vi tenker kan være aktuelle for oss.

Anbudene er allerede besvart.

— Vi har fått gode svar, synes jeg. Det er positivt med søkelys på mangfold. Advokatbransjen har i lang tid hatt fokus på kvinnelige partnere og kvinner i ledende stillinger, noe jeg synes er viktig og kjempepositivt. Men mangfold er i våre øyne noe mer enn kvinneandel, og dette må man ta innover seg, og jobbe systematisk for å forbedre.

VINN-VINN

Mangfold er vektet høyt og er svært viktig for

Coca-Cola og CCEP, fremholder hun: — Mangfold er riktig fra et etisk ståsted, og all forskning viser at mangfold også fører til bedre kommersielle resultater. Som selskap er vi ute etter å få de beste rådene, og da må vi være like mangfoldige som samfunnet. Etikken og kommersielle interesser forenes i en vinn-vinn, sier Fjellheim. •

TILTAKS-PAKKEN

Slik jobber Coca-Cola European Partners for å styrke mangfold og inkludering:

KJØNNBALANSE

- Rekruttering: Krav om halvparten kvinner på «short list» i alle rekrutteringer. Om ikke, stoppes prosessen og det letes eksternt. Den mest kvalifiserte kandidaten får rollen, uansett kjønn.
- Talentutvikling: To ganger årlig kartlegges kvinnelig talent-pool internt. Talenter sikres utviklingsmuligheter.
- Systematisk rekruttering: Kvinner skal inn i alle deler av business'en, menn skal inn der kvinner allerede dominerer (feks HR).
- Fleksibel arbeidstid: Gir rom for balanse jobb/fritid.
- Vikar ved graviditet: I noen stillinger kommer vikar tidlig inn for å inngi trygghet og forhindre dårlig samvittighet.
- Baby-lunsjer med business update: Sikrer god kontakt med alle i foreldreperm.
- Refleksjonslunsjer: Mannlige kollegaer inviteres til refleksjoner sammen med utvalgte kvinnelige kollegaer om ubevisst diskriminering.
- Selskapet har nå 41 prosent kvinnelige seniorledere, mot 14 prosent i 2013. I ledergruppen er kvinner i flertall.

MULTIKULTURELLE TILTAK

- Bønnerom er tilgjengelig for de som har behov for dette
- Nulltoleranse for diskriminerende adferd.
- Det jobber folk fra 35 nasjonaliteter i selskapet.

GENERASJONER

- Deltid som utfasing mot pensjonistlivet om ønskelig.

NEDSATT FUNKSJONSEVNE

- Gi rom for å kunne jobbe på tross av fysiske utfordringer eller mental helse-problemer.
- Ledere trent i å utvise raushet overfor medarbeidere som kan streve med mental helse.

LHBTQ

- Etablert grupper på tvers av landegrensene for å utveksle erfaringer om språk, adferd og support av alle medarbeidere, uansett seksuell legning.

Kilde: CCEPN

Bradley M. Gayton.
Foto: Coca-Cola

FÅTT NOK AV gode intensjoner

I USA har Coca-Colas Bradley M. Gayton, som er senior visepresident og global juridisk direktør, skrevet et brev til samarbeidende advokatfirmaer der han varsler om at manglende mangfold nå vil få konsekvenser for sluttfakturaen.

Iadvokatbransjen i USA har man allerede i flere tiår snakket om hvorfor mangfold er viktig - samt utviklet poengsystemer, hatt toppmøter, etablert utvalg og laget skriftlige handlingsplaner - for å øke mangfoldet, påpeker Gayton i et intervju med The Law Society Gazette. «Denne innsatsen fungerer ikke. Jeg blir minnet om den åpenbare mangelen på mangfold når nye partnere stolt presenteres, og når jeg leser at andelen svarte partnere ikke vil være på høyde med den svarte amerikanske befolkningen før i 2391», sier han til nettstedet.

KREVER RESULTATER

Nå har selskapet fått nok, poengterer han.

«Ganske enkelt er vi ikke lenger interessert i å diskutere intensjoner, programmer eller unnskyldninger for liten eller ingen fremgang - det er resultatene vi krever og vil måle fremover.»

Coca-Cola i USA krever nå at advokater med minoritetsbakgrunn skal stå for en tredel av de fakturerte timene som utføres for selskapet, og at advokater med afro-amerikanske bakgrunn skal stå for halvparten av disse.

«Unnlattelse av å oppfylle forpliktelsen over to kvartalsvise vurderinger vil resultere i en ikke-refunderbar tretti prosents reduksjon i salærene frem til forpliktelsen er oppfylt», heter det i brevet fra Gayton. •

»

- Mange kvinner tenker nok at en middag ikke er så viktig

Bull & Co-advokat Saloume Djoudat er en av svært få partnere med minoritetsbakgrunn i et mellomstort norsk advokatfirma. Hun mener kvinner som ønsker en karriere som forretningsadvokat må prioritere å bygge nettverk, og å møte folk.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Kvinner har noen egenskaper som kan bli ekstra verdsatt hos klienten. Omsorgen for våre klienter strekker seg kanskje litt lenger for å gi trygghet og skape tillit. Bare man er bevisst på det, tror jeg vi kvinner har en del fordeler som advokat, sier Saloume Djoudat.

Hun er en av ni kvinner i partnerskapet på 32 advokater. Det gir en kvinneandel på 28 prosent. Kollega og COO Tine Engstrøm Wærsten mener firmaet opplever at de er blitt mer attraktive blant kvinner fordi de har tydeliggjort at kvinner kan lykkes.

— Vi opplever at flere tar kontakt fordi de har lyst å jobbe et sted som tenker slik. Det er ikke så mange andre firmaer som har en tredjedel kvinnelige partnere, sier Wærsten.

UTFORDRING MED SPRÅKET

— Vi mener selv at vi har en inkluderende kultur, og at vi favner bredt. Men som hvit dame som pusher femti, må jeg jo ta innover meg at andre, for eksempel med annen kulturell bakgrunn, vil kunne tenke annerledes om dette enn meg og oss. Vi er veldig glade for at nye medarbeidere sier at de opplever å bli tatt godt imot, og kan være seg selv - uansett alder, kjønn og erfaring.

Selv om kvinneandelen er høy, er det fremdeles få med en annen etnisk bakgrunn i firmaet.

Saloume Djoudat kom til Norge fra Iran som åtteåring, og har persisk som morsmål.

I 2006 startet hun som advokatfullmektig i Bull & Co og har siden gått hele veien til hun ble partner i 2013. Hun erkjenner at hun som første-generasjons innvandrer har hatt en del særskilte utfordringer.

— Man lærer seg språket, men å kunne snakke så godt norsk som jeg gjør i dag, har krevd mye hardt arbeid over tid, sier Djoudat, og understre-

ker at hun kjenner mange med minoritetsbakgrunn som snakker godt norsk.

— Språket er det viktigste verktøyet vi har som advokater. Vi skal gå i bokseringen og fighte for klienten — da må språket være på plass

KULTURFORSKJELLER

En opptelling Dagens Næringsliv gjorde i fjor viste at kun tre av partnerne i landets femten største advokatfirmaer har et ikke-etnisk norsk navn.

— Hvorfor er det slik?

— Jeg tror det er en mangel på forbilder i vår del av bransjen, og har lagt merke til at de fleste med minoritetsbakgrunn som har studert juss som regel ender opp med å jobbe som noe annet enn forretningsadvokat. Ennå har vi ikke sett en utvikling her, sier Djoudat.

Hun mener mye handler om kunnskap og kulturforståelse fra begge sider.

— Da jeg begynte her i 2006 og kom inn døren, stod to andre ansatte og snakket sammen. I min kultur skal man alltid si «hei!» når noen kommer

inn i et rom. Jeg reagerte på at de ikke gjorde det, og lurte på om de ikke likte meg. Senere skjønte jeg at de var inne i en dyp diskusjon, og ikke mente noe vondt med det. I Midt-Østen og Asia har man flere lag av høflighet. Da er det greit å huske på at bare et enkelt «hei!» kan få andre til å føle seg inkludert.

PRIORITERT EN ØL

Etter å ha begynt i Bull & Co fikk hun tidlig et ønske om å bli partner, og skjønte raskt at det ville kreve et nettverk.

— Ettersom jeg verken kommer fra en typisk advokatfamilie eller en familie som har lange tradisjoner i Norge, har jeg måttet jobbe aktivt for å få et slikt nettverk selv.

Hun registrerer at mange kvinner ser ut til å nedprioritere denne delen av jobben, og opplever at menn har vært mer forretningsorienterte når det kommer til å bygge nettverk

— Mange kvinner tenker nok at en middag ikke er så viktig, og drar heller hjem til barna. Men ved

å prioritere den ølen eller middagen kan du faktisk få en ny klient. Min oppfordring til alle kvinner som vil bli partner, er å komme seg ut å treffe mennesker — det er flere ulike arenaer å møtes på.

KAN SELGE I BARNEHAGEN

Å være bevisst på salg hele tiden, er ifølge henne helt avgjørende for å lykkes.

— Det krever litt forberedelser, og at man er bevisst i alle sammenhenger. Til og med i barnehagen kan du møte folk som har behov for tjenestene dine, poengterer Djoudat.

Selv ble hun nylig kontaktet av en jusstudent med minoritetsbakgrunn som var glad for å se en partner i et forretningsadvokatfirma med iransk bakgrunn.

— Hvis jeg kan være en rollemodell for andre, er jeg super-happy for det. Jeg bidrar gjerne til at andre med minoritetsbakgrunn kan jobbe mot et mål om å bli partner. Jeg er iallfall et bevis på at det faktisk er oppnåelig uten å ha et typisk norsk advokat-etternavn eller å ha norsk som morsmål. •

Tine Engstrøm Wærsten og Saloume Djoudat er henholdsvis COO og partner i Bull & Co.

” Bare man er bevisst på det, tror jeg vi kvinner har en del fordeler som advokat.

SALOUME DJOUDAT

Domstolene burde absolutt ha et større mangfold, og gå i spissen, ettersom de er den dømmende makt, mener Ali Reza Afshar. Her med sine kolleger Elif Demirbas (t.v.) og Linn W.F. Nikkerud

Ser mot nye markeder

Minoritetsklienter er mye mer enn fri rettshjelpssaker, sier advokatene i Auxilium. Innen fem år håper de å drive et fullservicefirma - et «Wikborg Rein for minoriteter» - som kan tilby advokattjenester på ti språk.

TEKST: NINA SCHMIDT FOTO: ROBERT EIK

I april 2019 startet Ali Reza Afshar (37) opp for seg selv, etter noen år i et norsk firma. Han er norsk med iransk bakgrunn. «Med alle de fordommer som finnes mot minoritetsspråklige var jeg naturligvis livredd for om jeg ville få nok å gjøre», skrev han i et innlegg på Advokatbladet.no i fjor sommer. Hans frykt ble gjort til skamme: Firmaet har

vokst jevnt og trutt siden oppstart, og holder nå til i eksklusive Barcode i Oslo, med utsikt mot byen og sjøen. I januar i fjor ble advokat Elif Demirbas (30) med på laget, og i september ble advokatfullmektig Linn W. Firdaous Nikkerud (26) ansatt.

De tre snakker henholdsvis persisk (farsi), tyrkisk og marokkansk arabisk, og kan betjene flere folkegrupper på deres eget morsmål.

Nå får de henvendelser fra klienter i utlandet som ønsker hjelp med alt fra bitcoin-trøbbel i Iran til adopsjon.

Men de fleste klientene holder til i Norge, og representerer et mangfold, både med tanke på etnisk bakgrunn, kjønn og språk. Firmaet har også inngått et samarbeid med Rio, en landsdekkende brukerorganisasjon på rusfeltet.

— De som satset på mangfold blant advokatfirmaene tidligere, jobbet med fri rettshjelpssaker

og strafferett. Men slik er det ikke lenger. Det finnes veldig mange minoritetsspråklige med høy utdanning, og mange er i business og investerer sammen med familiene sine. De synes det er greit at advokaten kan kommunisere med mor og far også, forteller Ali Reza Afshar.

— Jeg hadde troen på at språket ville være en kjempefordel, og hadde lyst til nettopp å gå inn i rådgivernisjen. Det er klart vi har en del fri rettshjelpssaker, men den langsiktige drømmen er å jobbe mer med rådgivning rettet mot annengenerasjon innvandrere.

TOK SAK MOT NORWEGIAN

Elif Demirbas ble fristet av jobben fordi den ga henne utviklingsmuligheter og rom for selvstendighet.

— Jeg jobber veldig bredt, men har et stort ønske om å jobbe internasjonalt med kontraktsrett, sier hun.

Demirbas, som er norsk med tyrkisk bakgrunn, representerte blant annet et tyrkisk firma i en rettstvist med flyselskapet Norwegian som gikk i Oslo tingrett for et par år siden. Da ble hun lagt merke til av sin nåværende sjef, Afshar.

— Jeg synes hun var råtøff som tok den saken som advokatfullmektig. Jeg hadde hørt mye positivt om henne, så derfor tilbød jeg henne en jobb her, sier han.

Advokatfullmektig Linn W. Firdaous Nikkerud har marokkansk mor og norsk far, og var aktiv i Mino.Jur da hun studerte ved UiO. Hun søkte seg til Auxilium på grunn av søkelyset på mangfoldskompetanse, forteller hun.

— Her kan jeg både jobbe fleksibelt og selvstendig, og har fått ansvar ganske fort. Jeg får brukt min kompetanse i jobben. Om jeg for eksempel har en klient fra Marokko, så forstår jeg automatisk de uformelle normene, noe jeg opplever at gir trygghet til klientene. Allerede i mars vil jeg ha oppfylt prosedyrekravet.

POLSK ER DRØMMESPRÅKET

Jurister med minoritetsbakgrunn må ikke ansettes fordi de er minoriteter, men på grunn av sin kompetanse, understreker Nikkerud.

— Man har ikke lyst til å bli ansatt bare fordi man kan språket, men fordi man er flink.

Alle tre har en viss andel klienter med bakgrunn fra Iran. Blant Afshars klienter snakker om lag sytti prosent persisk (også kalt farsi), som er det offisielle språket både i Iran og i Afghanistan, og snakkes i Usbekistan og Tsjadikistan.

— Er det et språk dere kunne tenke dere å dekke, som dere ikke har?

— Polsk. Det finnes åtte tusen iranere i Norge, men over to hundre tusen polakker. Det er en helt annen dimensjon på behovet. Akkurat nå ser vi at det er mange afghanere som har et stort rettshjelpsbehov. De har vært her en stund, er ferdig med introduksjonsprogrammet, så nå begynner det å komme noen skiftesaker og barnefordelingssaker og sånne ting,

men det er også mange som har fått det til bra, og trenger rådgivning for å etablere næring, sier Afshar.

SKIFTE ETTER ISLAMSK RETT

Ved å hjelpe folk med saker i utlandet, får de kunnskap om andre rettssystemer.

— Jeg tror jeg er den første advokaten i Norge som har bedt om skifte etter islamsk rett. I en muslimsk ekteskapskontrakt avtales det hva kvinnen skal få hvis paret skiller seg. I min sak hadde kvinnen bare vært tre måneder i Norge, og ville etter norsk lov ikke fått noen ting, mens hun etter iransk rett hadde avtalt at hun skulle få verdier for 660.000 kroner. Men saken ble forlikt, så det ble ingen rettspraksis. Men jeg tipper en slik sak kommer til å bli behandlet i domstolene snart. Både i Sverige og Danmark finnes det høyesterettsdommer på dette, men ikke i Norge.

De følger med på rettsutviklingen i de landene de jobber opp mot.

Forskjellene mellom for eksempel norsk og tyrkisk rett er store, påpeker de.

— Jeg har hatt noen dommer derfra som jeg har måttet fremlegge i tingretten her i Norge. Da blir spørsmålet hvor mye bevisbyrde som kreves for å bli dømt i Tyrkia kontra Norge, og om dommene skal legges til grunn i vurderingen eller ikke. Det er en del kontraster som vi må sette oss inn i, sier Elif Demirbas.

Afshar har blitt flinkere med språket.

— Jeg har lært veldig mye om iransk rett, men også språket mitt er blitt mye bedre. Nå snakker jeg til og med bedre enn moren min!

Ingen av dem har opplevd diskriminering i møte med politi, påtale eller domstolene.

— Tvert om vil jeg si jeg har opplevd det motsatte. Hvis du er veldig godt forberedt og gjør en god figur i retten, så husker dommeren deg til en annen gang. Det gjelder å snu dette til det positive, og heller være ekstra skjerpet. •

”
Man har ikke lyst til å bli ansatt bare fordi man kan språket, men fordi man er flink.

Elif Demirbas
og Linn W.F.
Nikkerud.

Fagsidene er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, **Per Racin Fosmark**. Han har over 25 års erfaring som advokat, og har møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeistringstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker. Han skriver også merknader i Lovdata.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

Entrepriserett: Reklamasjon i entrepriseforhold

Høyesteretts enstemmige dom 20. november 2020 – **HR-2020-2254-A** – hadde sitt utspring i en byggherres krav om erstatning for prosjekteringsfeil etter NS 8401. Spørsmålet var om byggherren har reklamert for sent, og i så fall om den prosjekterende har tapt retten til å gjøre denne innsigelsen gjeldende.

Etter NS 8401 punkt 13.4 må oppdragsgiver reklamere «uten ugrunnet opphold» etter å ha fått kunnskap om prosjekteringsfeilen. Oppholdet mellom fristens utgangspunkt og reklamasjonen må altså ha en grunn. Det dreier seg om en kort frist som normalt begrenser seg til den tid det tar å saksbehandle kravet på en slik måte at en reklamasjon kan fremsettes.

Oppdragsgiver må få anledning til å bearbeide foreliggende informasjon, og dessuten til å avklare reklamasjonen på relevant nivå i organisasjonen. Hva som

skal anses som begrunnet tidsbruk, må vurderes konkret. Høyesterett kom til at i det aktuelle prosjektet burde en frist på rundt to uker til å saksbehandle reklamasjonen vært tilstrekkelig. Reklamasjonen var derfor fremsatt for sent.

Spørsmålet var etter dette om reklamasjonsinnsigelsen var tapt. Tap av reklamasjonsinnsigelse i kjøpsforhold er i eldre høyesterettspraksis begrunnet med at debitor har innlått seg på realitetsdrøftelser om kravet, eventuelt i kombinasjon med passivitet, se Viggo Hagstrøm, Obligasjonsrett, 2. utgave 2011, side 357.

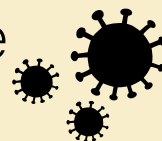
I entrepriseforhold mente Høyesterett at drøftelser av kravets realitet ikke uten videre bør føre til tap av debitors innsigelse om at det er reklamert for sent. I slike kontraktsforhold vil det i anleggsfasen normalt være et utstrakt samarbeid mellom partene. Forholdene ligger derved godt til

rette for å drøfte utfordringer i prosjektet, også med tanke på å finne minnelige løsninger i tilknytning til krav som måtte være varslet.

Et «prinsipp om realitetsdrøftelser» vil under slike omstendigheter enten kunne virke som en felle eller også legge en effektiv demper på partenes forhandlingsvilje. De ulovfestede reglene om passivitet synes derfor bedre egnet til å fremme den løpende lojalitetsplikten som kjennetegner denne typen kontraktsforhold. Den prosjekterende ventet rundt tre år med å påberope at byggherren hadde reklamert for sent. Etter en helhetsvurdering fant Høyesterett at reklamasjonsinnsigelsen var tapt.

Dommere: Wenche Elizabeth Arntzen, Wilhelm Matheson, Kristin Normann, Ingvald Falch og Jens Edvin A. Skoghøy.

Erstatningsrett: Covid-19-smitte og pasientskadeerstatning

På sykehus kan koronasmitte overføres fra blant annet helsepersonell, andre pasienter og gjennom medisinsk utstyr. Mange er trolig ikke klar over at de har rett til erstatning fra Norsk pasientskadeerstatning når dette skjer. Erstatningen skal blant annet dekke inntektstap og varig mén pasienter får i forbindelse med å ha blitt smittet.

Ved dødsfall dekkes utgifter til begravelse og eventuelt tap av

forsørger. Forutsetningen er at det er sannsynlig at pasienten ble smittet på sykehuset, og at dødsfallet henger sammen med smitten.

Det er ikke nødvendig å bevise at sykehuset ikke har fulgt retningslinjene, eller ikke hadde gode nok smitteverntiltak. Terskelen for å bli tilkjent erstatning er lavere ved koronasmitte enn ved blant annet feilbehandling på sykehus.

Sivilprosess: Advokatfullmektiger må ha lagmannsrettens tillatelse for å kunne opptre som rettslig medhjelper

En advokat som ønsker å ha en advokatfullmektiger som rettslig medhjelper under ankeforhandling i sivil sak for lagmannsretten, må søke om at fullmektigen gis tillatelse etter domstoloven § 223 første ledd tredje punktum, se tidl. lagmann Anders Bøhns merknad i Lovdata til tvisteloven § 3-7.

En rettslig medhjelper for Høyesterett må ha møterett, da den som skal være rettslig medhjelper må være kvalifisert til å kunne opptre alene for vedkommende domstol. Det tilsvarende må gjelde for lagmannsretten. Dette kanskje fremstå som en unødvendig formalitet, da lagmannsretten i praksis neppe vil nekte å gi en slik tillatelse. Prinsipalen har uansett ansvaret. Det må for øvrig antas at flere dommere og advokater ikke har vært klar over dette, og trodd at søknad bare er nødvendig når fullmektigen skal opptre alene. Lagmannsretten kan for øvrig enkelt gi slik tillatelse ved ankeforhandlingens start dersom prinsipalen skulle ha glemt å søke om tillatelse.

Skatterett: Verdsettelse av fast eiendom – skatteloven § 4-10

Skatteloven § 4-10 andre og tredje ledd gir skatteyter krav på nedsettelse av formuesverdien av boligeiendom dersom den beregnede omsetningsverdien overstiger «eiendommens dokumenterte omsetningsverdi». Takst eller verddivurdering fra takstmann eller eiendomsmegler kan brukes som dokumentasjon.

Det kreves i så fall at takstmannen eller megleren har besiktiget eiendommen både innvendig og utvendig, jf. Ot.prp. nr. 1 (2001-2002) kapittel 16 og Prop. 1 L (2009-2010) punkt 3.3.5. Finansdepartementet har i tolkningsuttalelse 21. januar 2021 – **TUDEP-2021-166** – lagt til grunn at dokumentasjonskravet må tolkes slik at det ikke stilles krav til besiktigelse av eiendommen i tilfeller hvor det enten er farlig å oppholde seg på eller i nærheten av eiendommen, eller hvor slikt opphold er forbudt av offentlige myndigheter.

I slike tilfeller vil det være klart urimelig å opprettholde et krav om besiktigelse av eiendommen. Unntaket fra kravet om besiktigelse gjelder også for fritidsboliger og næringseiendom etter henholdsvis § 4-10 sjette og syvende ledd.

Kommunestrukturen ble betydelig endret fra 1. januar 2020. Dette har medført at mange boliger havner i andre prissoner enn før ut fra slik SSBs boligmodell er bygget opp. Det er derfor fastsatt en overgangsregel, se ny § 4-10-11 i FOR-1999-11-19-1158 (FSFIN). Finansdepartementet har i den forbindelse avgitt en tolkningsuttalelse – **TUDEP-2020-7371** – til Skattedirektoratet med merknader til den nye bestemmelsen.

Kommunalrett: Beregning av driftstilskudd til private barnehager – likeverdighetsprinsippet

Høyesterett avsa 18. januar 2021 enstemmig dom – **HR-2021-62-A** – som gjaldt gyldigheten av Fredrikstad kommunes vedtak om driftstilskudd til private barnehager for 2014 og 2015. Spørsmålet i saken var om kommunens beregning av driftstilskuddet var i samsvar med barnehagelovens vilkår om at kommunen skal behandle private barnehager som mottar tilskudd, likeverdig med kommunale barnehager.

Høyesterett kom til at tilskuddsvedtakene var i strid med kravet til likeverdig behandling i barnehageloven, og de ble kjent ugyldige. Da Fredrikstad kommune traff vedtakene, var barnehagelovens bestemmelse om kommunalt tilskudd til private barnehager fastsatt i lovens § 14. Denne bestemmelsen er med virkning fra 1. januar 2021 endret og flyttet til § 19 i loven. Det sentrale vilkåret i saken om likeverdig behandling er imidlertid videreført i § 19, men med en mer presis utforming. Høyesterett behandler likeverdighets-

prinsippet grundig og oppsummerte forståelsen av prinsippet avsnitt 41-43:

«Det grunnleggende kravet er at det skal være økonomisk likebehandling mellom offentlige og private barnehager. Dette innebærer at de private barnehagene skal sikres den samme offentlige finansieringen per oppholdstime som kommunale barnehager får. Den økonomiske likebehandlingen tar derfor utgangspunkt i kommunens finansiering av egne barnehager.

Driftstilskuddet er knyttet til ordinære driftsutgifter, det vil si basistilbudet i barnehagen. Tilbud til barn med særlige behov faller utenfor denne rammen og finansieres ved særlige tilskudd. De private barnehagene skal ikke stilles dårligere økonomisk enn de kommunale barnehagene, men heller ikke bedre. Kravet til likeverdighet innebærer følgelig at det må ses hen til innholdet av barnehagetilbudet. Ot.prp. nr. 76 (2002-2003) nevner som eksempel at den kommunale barnehagen har lengre

åpningstid enn den private. I et slikt tilfelle er ikke tilbudene likeverdige, og dette kan begrunne et lavere driftstilskudd til den private barnehagen. Det avgjørende er at likeverdige tilbud behandles likt ved fastsettelsen av tilskuddet til de private barnehagene.

Forskriftens § 4, som jeg [Arne Ringnes] har gjengitt, bestemmer at tilskuddet skulle beregnes ut fra gjennomsnittlige driftskostnader per heltidsplass i tilsvarende kommunale barnehager. Jeg forstår det slik at «tilsvarende» i denne sammenheng betyr det samme som «likeverdig».

Dommen er viktig, og gir veiledning om innholdet av barnehagelovens krav til likeverdighet ved beregning av driftstilskudd til private barnehager.

Dommere: Arne Ringnes, Ragnhild Noer, Knut H. Kallerud, Erik Thyness og Jens Edvin A. Skoghøy.

Endringslover

(Ikke midl. lover på grunn av Covid-19)

1. JANUAR 2021

Finansdepartementet

LOV-2021-01-22-1 om endringer i skattebetalingsloven § 15-5. **LOV-2021-01-22-2** om endring i a-opplysningsloven § 8. Begge endringslovene har sammenheng med statsbudsjettet for 2021.

1. FEBRUAR 2021

Arbeids- og sosialdepartementet

LOV-2020-12-18-138 om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover, *delt ikraftsetting*: Endringene i folketrygdloven §§ 4-24 og 4-25.

Justis- og beredskapsdepartementet

LOV-2020-04-24-33 om endringer i straffeprosessloven og politiregisterloven mv. (behandling av overskuddsinformasjon fra kommunikasjonskontroll mv.). Blant annet er det nye regler om behandling av overskuddsinformasjon i politiregisterloven **§ 50 nytt tredje ledd**. Opplysninger fra kommunikasjonskontroll som ikke er brukt i saken, skal som hovedregel sperres ved rettskraftig dom og henlegges. Sperrede opplysninger kan benyttes ved begjæring om gjenåpning, ved gjenopptagelse av etterforskning, eller for å ivareta siktedes legitime interesser. Opplysninger som det etter straffeprosessloven § 216 g ikke er adgang til å beholde, skal slettes så snart som mulig. De nye reglene gjelder også for romavlytting og dataavlesing, og så langt de passer for skjult kameraovervåking og teknisk sporing. **LOV-2020-12-18-47** om endringer i tvisteloven (halvering av skrivesalæret for forliksklager i inkassosaker), tvisteloven § 6-13 første ledd bokstav d.

1. MARS 2021

Finansdepartementet

LOV-2019-12-06-76 om endringer i referanserenteloven mv. (gjennomføring av referanseverdiforordningen), verdipapirhandeloven § 3-1, *hele loven i kraft*. **LOV-2019-06-21-41** om endringer i verdipapirhandeloven mv. (prospekt, markedsmisbruk, tilsyn og sanksjoner), *hele loven i kraft* se del V.

Sivilprosess: Rett saksøkt for brudd på EØS-avtalen

Det følger av tvisteloven § 1-5 at søksmål om gyldigheten av forvaltningsvedtak skal rettes mot den myndighet som har truffet avgjørelsen i siste instans. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse på rene erstatningssøksmål mot det offentlige. Tvisteloven har ingen bestemmelse om hvilket organ som er rett saksøkt i søksmål om erstatningskrav som anføres å være begrunnet i brudd på EØS-avtalen.

Spørsmålet om hvem som er rett saksøkt for et slikt erstatningskrav, er et materielt og ikke et prosessuelt spørsmål, se Jens Edvin A. Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave 2017, side 472. Et slikt søksmål kan derfor ikke avvises, men må eventuelt ende med frifinnelse.

Et eksempel hvor spørsmålet om hvem som var rett saksøkt ble satt på spissen, er Borgarting lagmannsretts dom **LB-2020-11829**. Et drosjeselskap saksøkte Oslo kommune med krav om erstatning etter at kommunen avsto selskapets søknad om tildeling av 150 drosjeløyver. ESA hadde i en grunnlagt uttalelse konkludert med at kommunens praksis om forvaltning av drosjeløyver var i strid med EØS-avtalen.

Men etter dette skrev Samferdselsdepartementet til Oslo kommune at norsk lov, forskrift og forvaltningspraksis fortsatt gjaldt. Drosjeselskapets erstatningskrav var begrunnet med at kommunens avslag stred mot etableringsretten etter EØS-avtalen. Lagmannsretten presiserte at kommuner og fylkeskommuner har en lojalitetsplikt etter EØS-retten. De plikter å anvende norsk rett i samsvar med EØS-avtalen, jf. også EØS-loven §§ 1 og 2.

Men det er staten som vedtar lover og forskrifter, og i den forbindelse vurderer forholdet til internasjonale konvensjoner. Lagmannsretten fant derfor at staten er rett saksøkt for brudd på EØS-retten. Dette er ikke i strid med EØS-retten. Nasjonal prosessautonomi medfører at Norge kan fastsette prosessuelle regler for saksanlegg forutsatt at dette overholder prinsippene om ekvivalens og effektivitet.

Sivilprosess: Rettsferiene og frister

Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse 18. januar 2021 - **HR-2021-76-U** - gir en god oppsummering av hvilke frister som ikke løper i rettsferien. Utgangspunktet er klart: Dersom fristen er av en type som fører til fraværavgjørelse om den ikke overholdes, løper fristen ikke i rettsferien, jf. Bøhn, Domstoloven: Kommentartutgave, § 140 note 7, Juridika, revidert 31. oktober 2020 og Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave 2017, side 720.

NB! Men er fristen for en prosesshandling som er nødvendig for å hindre fraværavgjørelse, fastsatt til en **bestemt dato**, løper fristen i rettsferien, jf. Rt-2011-146 og ovennevnte litteratur. Bestemmelsen i § 140 andre ledd første punktum om frister som ikke løper i rettsferien, gjelder altså **løpende frister**. Bergningsreglene i § 140 andre ledd andre og tredje punktum har også bare betydning for løpende frister. Er fristen fastsatt til en bestemt dato, er følgelig rettsferien uten betydning for fristberegningen. Bestemmelsen i § 140 tredje ledd tredje punktum om meddelelse til parten om at retten har besluttet at en frist skal løpe i rettsferien, har heller ikke betydning dersom fristen er fastsatt til en bestemt dato. Det følger da direkte av fristfastsettelsen når fristen løper ut.

Domstolsreformen: 23 rettskretser fra 1. mai 2021

Ny **FOR-2021-01-22-163** om rettskrets- og lagdømmeinndeling. I den nye strukturen videreføres alle rettsstedene, samtidig som rettskretsene utvides. Det blir nå til sammen 23 rettskretser. Hver rettskrets har en tingrett i første instans med ett eller flere rettssteder, som dekker én eller flere kommuner. Særskilt overgangsregel for Vestfold tingrett. Lagdømmeinndelingen med lagsogn trer i kraft når Kongen bestemmer.

Sivilprosess: En kommune kan ikke stå som saksøkt ved krav om fastsettelsesdom for brudd på EMK

Et spørsmål som domstolene enkelte ganger møter, er om en kommune kan stå som saksøkt ved krav om fastsettelsesdom for brudd på EMK i en barnevernssak, for eksempel påstand om brudd på artikkel 8 om retten til privatliv og familieliv.

Det er sikker rett at påstand om at det er begått brudd på EMK er et rettskrav som det etter tvisteloven § 1-3 første ledd kan avsies dom for, se HR-2016-2178-U avsnitt 13, med henvisninger til tidligere rettspraksis. Avgjørende for om en sak med slik påstand skal fremmes, er om saksøker har et reelt behov for å få dette avgjort i forhold til saksøkte, se tvisteloven § 1-3 andre ledd.

Men spørsmålet om konvensjonsstrid kan imidlertid ikke avgjøres i form av en fastsettelsesdom i en sak mot en kommune om gyldigheten av tvangsvedtak etter tvisteloven kapittel 36, for eksempel barnevernssaker. Retten kan imidlertid, hvis den ønsker det, ta stilling til spørsmålet i premissene for avgjørelsen, jf. Rt-2011-1666 (Vestre Viken) avsnitt 32 og Rt-2004-583 avsnitt 27 til 30.

Et godt eksempel her er LB-2019-157581. Det må anses som sikker rett at staten må gjøres til saksøkt ved slike fastsettelsessøksmål, jf. Rt-2011-1666 avsnitt 33 og for eksempel HR-2017-2457-U. Se også Jens Edvin A. Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave 2017, side 407 og Michael Reiertsen i LoR nr. 7 2015, EMK og kommunene.

Arbeidsrett: Begjæring om at arbeidstager skal fratre under sakens behandling

Gulathing lagmannsrett kom i kjennelse **LG-2021-7069** til at tingretten ikke hadde adgang til å treffe beslutning om å utsette behandlingen av begjæringen om fratreden etter arbeidsmiljøloven § 15-11 andre ledd andre setning til hovedforhandlingen. Det ble vist til **LB-2018-102709**, hvor det heter:

«[...] Lagmannsretten kan ikke se at tingretten hadde prosessuell adgang til å utsette behandlingen av kravet om fratreden til hovedforhandlingen. Arbeidsmiljøloven § 15-11 annet ledd annen setning forutsetter at en arbeidsgiver, «under sakens behandling», kan fremsette krav om fratreden som domstolen må vurdere. I lovens forarbeider, Ot.prp.nr.78 (1980–1981) side 8, forutsettes en rask saksbehandling. En adgang til å utsette avgjørelsen om fratreden til hovedforhandlingen ville kunne gjøre arbeidsgivers rett til å fremsette krav om fratreden illusorisk. Gitt at arbeidsgiver i denne saken fremsatte kravet i underkant av fem måneder før hovedforhandlingen, har tingretten rent faktisk også mulighet til å ta stilling til kravet forut for hovedforhandlingen. Tingrettens beslutning om å utsette behandlingen av kravet ut fra hensiktsmessighetsbetraktninger bygger etter dette på en uriktig lovforståelse.»

En annen sak er at det sannsynlige utfall av oppsigelsessaken, er et relevant moment ved vurderingen av om det er rimelig at arbeidstager skal fratre under sakens behandling, jf. Ot.prp. nr. 49 (2004–2005) side 238. Dersom man kunne utsette en slik beslutning til hovedforhandlingen, ville det for øvrig undergrave arbeidsgivers mulighet til å kreve fratreden under sakens behandling slik § 15-11 andre ledd andre punktum gir hjemmel for. Dersom en begjæring om fratreden fremmes så kort tid før hovedforhandling at det ikke er mulig å gjennomføre en forsvarlig behandling, kan saken imidlertid stille seg annerledes.

Erstatningsrett: Kapitaliseringsrenten i forskrift

Justis- og beredskapsdepartementet har i statsråd 22. januar 2021 fremlagt forslag om en endring av skadeserstatningsloven § 3-9, jf. **Prop. 73 L (2020-2021)**. Forslaget går ut på å gi en hjemmel til å kunne fastsette i forskrift en generell kapitaliseringsrente ved utmåling av personskadeerstatning. Dersom særlige hensyn tilsier det i en konkret sak, kan retten bruke en annen rente ved utmålingen av engangserstatningen enn den som følger av forskriften.

Det foreslås også en hjemmel til at det kan fastsettes en egen kapitaliseringsrente for de tilfellene der erstatningen fullt ut eller delvis skal plasseres som bankinnskudd som følge av verge-

målslovens regler om forvaltning av finansielle eiendeler som eies av personer med verge.

Hittil har Høyesterett bestemt hvilken kapitaliseringsrente som skal benyttes: Rt-1981-138: Seks prosent. Rt-1993-1524: Fem prosent. Rt-2014-1203: Fire prosent. «Prejudikatrenten» er følgelig i dag fire prosent. Det er imidlertid en viss åpning for å fravike prejudikatrenten i særlige tilfeller. Det er avklart at tapet kapitaliseres ved hjelp av en realrente, jf. Rt-2014-1203 avsnitt 74 følgende. En realrente er en antatt nominell rente i erstatningsperioden minus forventet inflasjon i den samme perioden.

Utlendingsrett: Utlendingslovens bestemmelse om opphør av flyktningsstatus

Høyesteretts enstemmige dom 3. februar 2021 - **HR-2021-203-A** - er et viktig bidrag til forståelsen av utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e. Saken gjaldt gyldigheten av vedtak om opphør av midlertidig oppholdstillatelse. For Høyesterett var spørsmålet bare om lagmannsretten hadde bygget på riktig forståelse av utlendingsloven. Partshjelpere for utlendingen var FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) og Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS). Dommen avklarer to ting:

(1) Mulighetene for internflukt kan tas i betraktning ved opphørvurderingen etter utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e.

(2) Det ikke er holdepunkter for å fravike hovedregelen om at et vedtak må treffes på bakgrunn av situasjonen på vedtakstidspunktet. Dette prinsippet må gjelde ved opphørvurderingen etter utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e også når utlendingen allerede er sendt ut av landet.

Advokaten til utlendingen har opplyst at saken etter resultatet i Høyesterett vil klages inn for EMD.

Dommere: Per Erik Bergsjø, Cecilie Østensen Berglund, Wenche Elizabeth Arntzen, Kristin Normann og Bergljot Webster.

EU-rett: Første GDPR-dom fra EFTA-domstolen

EFTA-domstolen avsa 10. desember 2020 den første dom om EUs personvernforordning (GDPR) i sakene E-11/19 og E-12/19. GDPR gjelder som norsk lov. Spørsmålet var om den som klager på personvernbrudd skal få lov til å være anonym slik at fremgangsmåten etter GDPR kan gjennomføres uten å utlevere identiteten til klageren. Domstolen kom til at utlevering av en klagers personopplysninger ved klagebehandling under GDPR art. 77, eller ved rettslig prøvelse under art. 78 (1), utelukkes ikke av hverken GDPR eller andre EØS-rettslige bestemmelser.

Som utgangspunkt kan ikke tilsynsmyndighetene godta at klageren holdes anonym overfor den innklagede, jf. det kontradiktoriske prinsipp. Det kan imidlertid gjøres unntak dersom klagen gjelder et større, uspesifisert antall personer i en masseklage. Domstolen har også uttalelser om saksomkostningsrisikoen for private klagere. Omtale av dommen i EuroRett nr. 1 2021.

Tingsrett: Ettårsfristen i oreigningsloven § 16

Eidsivating lagmannsrett tok i kjennelse **LE-2020-132653** stilling til når ettårsfristen i oreigningsloven § 16 begynner å løpe når kommunens ekspropriasjonsvedtak blir påklaget. Etter en grundig drøftelse kom lagmannsretten til at fristen løper fra klageinstansens stadfestelse av vedtaket.

Vergemålsrett: Vergemålsloven § 21 fjerde ledd – «særlig personlige forhold» og farskapsdom

Det følger av vergemålsloven § 21 andre ledd at vergemål kan omfatte økonomiske og personlige forhold. I § 21 fjerde ledd er det fastsatt hvilken kompetanse som et vergemål ikke kan omfatte, såkalte «særlig personlige forhold». Det gjelder blant annet å «erkjenne farskap». I Borgarting lagmannsretts dom **LB-2020-87446** hadde tingretten under saksforberedelsen i en sak om farskap anmodet Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) om å oppnevne verge etter tvisteloven § 2-2 fjerde ledd for han (A) som var registrert som far, men hvor DNA-prøver viste at han ikke var far.

Vergemålets mandat var begrenset til å ivareta As rettigheter og plikter i den konkrete rettssaken, jf. vergemålsloven § 32. Det forelå et søksmål som var innledet av A, og det gjenstod «bare» å avsi en dom basert på DNA-resultatet. Det var følgelig ikke tale om å gi vergen generell kompetanse for spørsmål som gjelder farskap, eller igangsette en sak for å avklare farskap. Lagmannsretten fant derfor at vergemålet ikke gjaldt et «særlig personlig forhold», selv om det underliggende temaet var farskap. Dommen er ikke rettskraftig.

Sivilprosess: Beregning av tvistegjenstandens verdi ved anke

Etter tvisteloven § 17-3 første ledd andre punktum skal krav og motkrav ikke legges sammen ved verdifastsettingen. Men det er verdt å merke seg at ved anke skal verdien settes til forskjellen mellom resultatet i underinstansen (tingretten) og den ankende parts krav når anken erklæres, jf. § 17-2 første ledd siste punktum, se **HR-2021-206-U avsnitt 14**.

Et eksempel: I tingretten er det krav og motkrav. Hvis en part vinner på begge punkter i tingretten, og den annen part anker begge krav til lagmannsretten, må beløpene legges sammen ved fastsettelsen av verdien i lagmannsretten for å se om beløpsgrensen på kr 250.000 i tvisteloven § 29-13 første ledd er overholdt.

Strafferett: Medvirkning til seksuelle overgrep mot barn via internett

Høyesterett avsa 5. november 2020 to dommer som begge gjaldt medvirkning til seksuelle overgrep mot et stort antall barn via internett. Domfelte betalte for at omsorgspersoner skulle begå overgrep mot barna mens han så på via internett. Barna befant seg på Filippinene. Sakene ble behandlet av de samme dommerne og reiste flere spørsmål.

I sak **HR-2020-2136-A** fant lagmannsretten tiltalte skyldig i en rekke seksuallovbrudd, men frifant for tiltalen om grov menneskehandel, jf. straffeloven § 257, jf. § 258. Høyesteretts flertall opprettholdt frifinnelsen under henvisning til lovens forarbeider og tidligere dommer fra Høyesterett. Medvirkning til slike seksuelle overgrep som i denne saken, rammes som menneskehandel «bare» dersom tiltalte også har en rolle som kan karakteriseres som bakmann, typisk ved å bidra til at fornærmede blir offer for menneskehandel. En dommer (Arntzen) kom til at tiltaltes handlinger også ble rammet av straffebudet mot menneskehandel. En samlet Høyesterett la til grunn at overgrepene var så omfattende og alvorlige at straffen måtte settes til 21 år.

Under tvil var det ikke grunnlag for forvaring. Dommen gir retningslinjer for reaksjonsfastsettelsen ved denne type overgrep. Det fastslås også at inngripende kroppsundersøkelser (kroppsvisitering) kan være i strid med Grunnloven § 93 andre ledd og EMK artikkel 3 og må kompenseres med et økt varetektsfradrag.

I sak **HR-2020-2137-A** var det i tillegg til de forhold som ble behandlet i den første saken, spørsmål om bevis skaffet gjennom provokasjon kunne føres for retten eller måtte avskjæres. Bevisene var innhentet ved at politiet hadde benyttet et alias tilhørende den tiltalte. Høyesterett delte seg 4-1 i spørsmålet om det var krav om lovhjemmel for en slik etterforskningsmetode. Flertallet kom til at det ikke var et slikt krav, og de kom også til at å føre disse bevisene ikke ville bryte mot andre prosessuelle grunnprinsipper.

Mindretallet (Falch) kom til at det var ført ulovlige bevis, og at lagmannsrettens dom knyttet til de tiltalepostene hvor bevisene hadde blitt ført, måtte oppheves. Straffen ble fengsel i 17 år.

Dommere: Knut H. Kallerud, Wenche Elizabeth Arntzen, Ingvald Falch, Borgar Høgetveit Berg og Hilde Indreberg.

Personrett: Statsforvalterens (tidl. Fylkesmannens) utrednings- og informasjonsplikt i sak om navneendring for barn

I navneloven § 12 første ledd har man hovedregelen om endring av barns navn. Det fremgår av forarbeidene at forvaltningen bør være varsom med å frata foreldrene medbestemmelse i navnespørsmål, så lenge medbestemmelsen er en del av foreldresansvaret, jf. NOU 2001: 1 side 147. Praksis bør være restriktiv, jf. Justis- og politidepartementets rundskriv G-20/02. Barn under 15 år får som hovedregel ikke innvilget navneendring hvis ikke begge foreldrene samtykker. Forvaltningen er også forpliktet til å ta hensyn til barnets beste, jf. Grunnloven § 104 andre ledd og FNs barnekonvensjon artikkel 3 nr. 2, jf. menneskerettsloven § 2 nr. 4.

Sivilombudsmannens uttalelse - **SOM-2020-1734** - gjelder Statsforvalterens behandling av en sak om å endre et barns fornavn etter søknad fra barnets mor. Barnet, som er fem år, bor sammen med sin mor. Faren (klageren) samtykket ikke i navneendringen

(slette ett av sønnens to fornavn), og Skatteetaten avsto søknaden. Fylkesmannen omgjorde vedtaket og innvilget søknaden.

Det ble begrunnet med at det forelå «særlig grunn» til å innvilge søknaden uten fars samtykke fordi det var til barnets beste å godta navneendringen, jf. § 12 første ledd siste punktum. Ombudsmannen mente det utgjorde brudd på forvaltningsloven § 17 andre ledd at opplysninger forvaltningen hadde mottatt om faren ikke ble forelagt faren til uttalelse før Fylkesmannen fattet vedtak i saken. For det andre mente ombudsmannen at vedtaket om at det forelå en «særlig grunn» til å godta navneendringen uten farens samtykke ikke var tilstrekkelig utredet, jf. forvaltningsloven § 33 femte ledd, jf. § 17 første ledd. Det var følgelig begrunnet tvil om Fylkesmannens avgjørelse i navnesaken er riktig. Ombudsmannen ba Statsforvalteren om å vurdere saken på nytt.

Boligrett: Forkjøpsrett i borettslag, avhendelse og omgjøring

Det fremgår av borettslagsloven § 4-13 første ledd at forkjøpsretten utløses ved «avhendelse». Dette innebærer at det må være inngått en bindende avtale mellom andelseieren og en erverver om å overta andelen. Ved et normalt salg er bindende avtale inngått ved bud og budaksept. Men det er viktig å være oppmerksom på at en bindende avtale ikke er til hinder for at partene omgjør avtalen, jf. borettslagsloven § 4-20. For eksempel kan kjøperen høyne prisen for om mulig å forhindre at forkjøpsrett blir benyttet. Men omgjøringsadgangen faller bort hvis borettslaget har fått melding om at andelen har skiftet eier, jf. borettslagsloven § 4-15 første ledd. Et forhåndsvarsel etter § 4-15 første ledd andre punktum har ingen betydning for omgjøringsretten. Se nærmere om omgjøringsretten Kåre Lilleholt og Christian Fr. Wyller, Borettslovene med kommentarer, 2. utgave 2018 side 458-460.

En bindende avtale ikke er til hinder for at partene omgjør avtalen.

Morten Goller rates som landets fremste advokat innen Offentlige anskaffelser, og topper også kategorien «Konkurrentens mest ettertraktede». Her fra fjorårets utdeling. Foto: Geir Egil Skog

Kåret til Norges beste forretningsadvokater

Wiersholm-partner Morten Goller er igjen kåret til advokatbransjens aller mest ettertraktede advokat. Lars Berge Andersen i SANDS gikk til topps i to ulike kategorier!

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD OG NINA SCHMIDT

Finansavisens advokat-kåring ble i år gjennomført for 23. gang, denne gangen helt uten festivitas på grunn av nedstengningen i Oslo. Men da JUS-bilaget kom ut med kåringer i 25 fagkategorier, var det ikke bare gjengangere å se på de tradisjonelt mannsdominerte listene: I fire kategorier gikk nye vinnere til topps, kvinner kapret drøye 35 prosent av Up & Coming-plassene, og nesten én av fem

av topp-plasseringene i hovedkonkurransen. Lars Berge Andersen (49) i SANDS er den eneste advokaten som dro i havn seire i to fagkategorier; i både «Internasjonal advokat» og «Offshore og oljeservice». Sørendingen, som sitter i valgkomiteen i Advokatforeningen samt i Representantskapet, var også en av advokatene som fikk aller flest poeng, bare slått av Morten Goller og Johnny Johansen i Haavind.

— Det er veldig hyggelig. Som alle andre setter vi advokater pris på å få anerkjennelse og oppmerksomhet. Men hva kåringen betyr i det daglige arbeidet, er ikke like lett å få øye på, sier Andersen. I år var det rekordoppslutning om konkurransen, og advokater fra 56 advokatfirmaer deltok i stemmegivningen. Ti av disse holder til utenfor Oslo, mens flere, som Kvale, SANDS, Wikborg Rein og Thommessen, har kontorer både i Oslo og andre steder i landet. **INTERNASJONALT FOKUS** Lars Berge Andersen, som opprinnelig er fra Kristiansand, kan vise til en internasjonal karriere innen olje og offshore, og ledet i sin tid Kina-kontoret til Wikborg Rein i Shanghai, før Geir Sviggum tok over. — Vi er nå inne i det mange kaller «Kinas århundre», en oppfatning jeg

delar. Jeg er fortsatt svært interessert i Kinas utvikling, og er styreleder i Norsk-Kinesisk Handelskammer. Han har også arbeidet i London, og ellers reist verden rundt på jobb. — En rød tråd i min karriere har vært å bygge sten for sten for å kunne jobbe mest mulig internasjonalt. Å jobbe opp mot andre kulturer gir meg mye energi, sier Andersen. Det siste året har arbeidet dreiet seg i en grønn retning. — Noe som er litt gøy med oljeservicebransjen, er at den består av teknologiske løsninger som faktisk er helt grunnleggende for det grønne skiftet. Mer og mer av arbeidet mitt er nå innenfor fornybarsektoren. Det jeg driver med, er egentlig ingeniør-juss.

VELG Å BLI FLINK

På spørsmål om han har noen gode råd til unge advokater som ønsker å nå til topps som forretningsadvokat, sier han at det første man må satse på, er å bli flink. — Det er jo et valg i seg selv. Og så må du være til stede, og være synlig i fagmiljøer og i fagfora, og ha en genuin interesse for faget og sektoren din, kan-ske spesielt det siste. Bare én vinner i hovedkonkurransen og én vinner i Up & Coming-kategorien holder til utenfor Oslo. — Det finnes selvsagt mange flinke folk utenfor Oslo. Kompetanse kjenner ingen geografiske grenser. Heldigvis har rangeringen blitt mye mer spredt utover landet de siste årene, så det går riktig vei. En årsak til at Oslo dominerer, finnes i tallene; av landets ti tusen advokater, så holder over halvparten til i Oslo, og alle de store firmaene.

STERK DRIVKRAFT

Wiersholm var det advokatfirmaet som samlet sett fikk aller fleste poeng i konkurransen, etterfulgt av Thommessen og BÅHR. MP Morten Goller setter pris på anerkjennelsen. — Vi har som mål å være ledende på alle de forretningsjuridiske områdene vi dekker. Det faglige nivået i bransjen blir stadig høyere, og faglig utvikling er en sterk drivkraft i mange firmaer. Derfor setter vi stor pris på at våre bransjekolleger gjennom denne undersøkelsen gir oss et så godt skussmål, sier Goller. Han gleder seg aller mest over at undersøkelsen får frem den faglige bredden i firmaet. — Vi er et lag som presterer sammen »

Lars Berge Andersen kom til SANDS i 2016, etter fem år i Aker Solutions. Han jobber også mye med internasjonal voldgift. Foto fra 2020: Geir Egil Skog

Hovedvinnere i Advokatundersøkelsen 2020

Vinner	Kategori	Antall seire	Firma
Tarjei Thorkildsen	Arbeidsrett	5	BAHR
Hans Haugstad *	Bank og Finans	1	Thommessen
Hans Cappelen Arnesen	Emisjoner og børsnoteringer	6	Thommessen
Jon Rabben	Energi og Klima	3	Wiersholm
Johnny Johansen	Entrepriserett	2	Haavind
Anne Sofie Bjørkholt	Fast eiendom	3	BAHR
Grunde Bruland	Fiskeri og Havbruk	7	Wikborg Rein
Andreas Meidell	Forsikringsrett	3	Thommessen
Jan Fougner	Gransking og Compliance	7	Wiersholm
Ida Gjessing *	Immateriellrett og Media	1	Gjessing Reimers
Audun Moen	Internadvokat	4	DNB
Lars Berge Andersen *	Internasjonal advokat	1	SANDS
Siri Teigum	Konkurranserett	21	Thommessen
Morten Goller	Offentlige anskaffelser	10	Wiersholm
Lars Berge Andersen **	Offshore og Oljeservice	2	SANDS
Christian Fredrik Michelet	Olje og Gass	23	Schjødt
Ole Kristian Aabø-Evensen	Oppkjøp og Fusjoner	6	Aabø-Evensen
Rune Opdahl	Personvern	2	Wiersholm
Håvard Wiker	Restrukturering / konkursrett	2	Ro Sommernes
Trond Eilertsen	Shipping	11	Wikborg Rein
Frode Innjord	Sivilrettslig prosedyre	6	Hjort
Harald Hauge *	Skatterett	1	Harboe & Co
Espen A. Werring	Teknologi og Digitalisering	4	Thommessen
Kjetil Vågen	Varehandel	4	CLP
Anders Brosveet	Økonomiske straffesaker	4	Elden

* Førstegangsvinner
** Vant to kategorier
3 av 25 er kvinner (12 prosent)

Kilde: Finansavisen JUS

og utfyller hverandre på en god måte. I tillegg er det svært gledelig at mange av våre yngre partnere og advokater utmerker seg. Det viser at det gror godt i rekene bak de mest erfarne, og at vi faglig også vil styrke oss fremover, sier Goller.

ENESTE UTENFOR OSLO

For syvende år på rad vant Grunde Bruland, partner i Wikborg Rein i Bergen, i kategorien «Fiskeri og havbruk». Han setter pris på utmerkelsen.

— Advokatkontorene kniver jo litt mot hverandre om hvem som får flest pallplasseringer. Men det er veldig hyggelig å bli stemt fram av andre advokater, selv om undersøkelsen i seg selv ikke er så viktig. Det som betyr noe er jo å få gode tilbakemeldinger fra klientene man jobber for, sier Bruland.

Han er den eneste kategori-vinneren som holder til i Bergen.

— Tradisjonelt har det vært vanskelig for advokater utenfor Oslomiljøet å hevde seg i mange av kategoriene, ettersom de fleste store firmaene har hovedkontor i Oslo, og mange kategorier er av en slik karakter at arbeidet blir sentrert rundt Oslo-gryten. Men for sjømatbransjen er det motsatt.

Dette gjenspeiles både i topp ti-listen og Up & Coming-listen i kategorien; der figurerer blant annet advokater fra Rønning Hansen i Tromsø, fra Nord advokatfirma i Mo i Rana, fra Øverbø Gjørtz i Ørsta / Volda og fra Advokatfirmaet Østgård i Tromsø.

Hans råd til unge som vil lykkes, er å lære seg stammespråket innenfor fagfeltet, og forstå klienten og klientens behov.

— Dette gjelder ikke bare jussen,

men også det kommersielle i den rådgivningen som gis. Så hjelper det selvsagt å ha mange og store saker så man får bredest mulig volum og erfaring, men det er enklere sagt enn gjort. •

Kun tre av 25 er kvinner

Av årets totalt 25 vinnere i Finansavisens advokatundersøkelse, er kun tre kvinner. Det gir en kvinnelig vinnerandel på 12 prosent.

BAHR-partner Anne Sofie Bjørkholt toppet kategorien for fast eiendom, Ida Gjessing i Gjessing Reimers vant innen immaterialrett og media, mens Thommessen-partner Siri Teigum kapret førsteplassen i konkurranse.

I den gjeve kategorien for «Konkurrentenes mest ettertraktede» ligger kvinneandelen på ti prosent. Sammen med ni menn finner vi også her Anne Sofie Bjørkholt.

Blant Up & coming-vinnerne er kjønnsbalansen jevnere. Av 25 vinner, er åtte kvinner, noe som gir en kvinnelig vinnerandel på 32 prosent.

Up & Coming-vinnere i Advokatundersøkelsen 2020

Vinner	Kategori	Firma
Simen Lium	Arbeidsrett	Wikborg Rein
Kristine Hasle	Bank og Finans	Wiersholm
Anne Lise E. Gryte	Emisjoner og Børsnoteringer	Wiersholm
Jøran Sandvik	Energi og Klima	Haavind
Rolf W. Markussen	Entrepriserett	Grette
Ole Andreas Dimmen	Fast eiendom	BAHR
Lars Selmer Alsaker	Fiskeri og Havbruk	SANDS
Mohsin Ramani	Forsikringsrett	Glittertind
Thomas Talén	Gransking og Compliance	Deloitte
Yngve Øyehaug Opsvik	Immaterialrett og Media	Gjessing Reimers
Randi Jørum Sulland	Internadvokat	DNB
Birgitte Karlsen	Internasjonal advokat	Wikborg Rein
Henrik Nordling	Konkurranse	Kluge
Anders Thue	Offentlige anskaffelser	Simonsen Vogt Wiig
Gry Bratvold	Offshore og Oljeservice	Kvale
Cathrine B. Hetland	Olje og Gass	Wikborg Rein
Øystein Guvåg	Oppkjøp og Fusjoner	BAHR
Jeppe Songe-Møller	Personvern	Schjødt
Kaare Christian Tapper	Restrukturering og Konkursrett	Wikborg Rein
Marit E. Kirkhusmo	Shipping	SANDS
Emanuel Feinberg	Sivilrettslig prosedyre	Glittertind
Anders Nordli	Skatterett	Grette
Theresa S. Walberg	Teknologi og Digitalisering	Wiersholm
Henrik Renner Fredriksen	Varehandel	SGB Storløkken
Christian Flemmen Johansen	Økonomiske straffesaker	Elden

8 av 25 er kvinner (32 prosent)

Kilde: Finansavisen JUS

- Faglig styrke er viktigst

GjessingReimers tar hat-trick i advokatundersøkelsen, og får bekreftet at de har befestet sin ekspertposisjon innen immaterialrett. Hemmeligheten? Fokus på fag fremfor penger.

TEKST: THEA N. DAHL

I 2019 brøt Ida Gjessing og et knippe advokater ut av Grette for å etablere nisjefirmaet GjessingReimers, spesialisert på immaterialrett. Knappe to år senere viser Finansavisens advokatundersøkelse at de har markert seg; de scorer både som beste advokat, beste advokatfirma og beste unge talent innen nettopp immaterialrett og medier.

— Jeg er veldig glad og ydmyk. Jeg synes jeg møter mange flinke kolleger innen akkurat dette feltet, som jo egentlig er ganske smalt, sier Gjessing.

Hun har lenge vaket i toppen av kategorien, og i år vinner hun for første gang tittelen som «beste advokat».

— Jeg har holdt en del foredrag og kanskje markert meg faglig, i tillegg til at jeg alltid har passet på å ha gode relasjoner til både klienter, kolleger og konkurrenter, men det er mange andre som også hadde fortjent hederen.

VELGER FAG OVER OMSETNING

Da Advokatbladet snakket med Gjessing ved firmaets spede begynnelse, sa hun at de ønsket «å fylle rollen som det mest spesialiserte advokatfirmaet innen immaterialrett og teknologi», og at «målet er å skape en strålende advokatboutique med IP og teknologi i alle hyllene».

— Det har vi egentlig greid. I hvert fall i våre konkurrenters øyne. Jeg er stolt av firmaet og mine kolleger. Vi har blitt veldig tydelige, og jeg tror det var en fin handling å starte denne bedriften med fokus på å gjøre nettopp det vi er gode på — og ingenting annet. Vi skiller oss ut.

GjessingReimers består kun av åtte advokater og én paralegal, men som fagmiljø innen immaterialrett er de større enn, eller på linje, med fullservicefirmaene, ifølge Gjessing. Hun tror hun har fått god drahjelp av firmaeta-

— Vi har vært tro mot nisjekonseptet og ikke falt for fristelsen til å ta saker som er i randsonen, sier Ida Gjessing om strategien til advokatfirmaet GjessingReimers. Foto: Per Sollerman

bleringen for å befeste sin faglige posisjon i markedet. I kategorien for flest poeng per advokat, tar hun 12. plassen med 106 poeng.

— Faglig styrke er viktigere for oss enn hvem som har et stort omsetningsvolum. Det er lettere å bli faglig tunge hvis man lar det bli en iboende kraft. Jeg tror også det er et gode for klientene at vi har en slik profil.

USLÅELIGE KVINNER

Sammen med Ida Gjessing er det kun to andre kvinnelige vinnere; Siri Teigum og Anne Sofie Bjørkholt. Gjessing tror flere «uslåelige, samvittighetsfulle og flinke kvinner» snart vil kreve sin plass blant de topprangerte.

— Det kan godt hende at kvinnelige advokater er mer synlig hos klientene enn denne undersøkelsen viser, uten at de nødvendigvis er så synlige i markedet. Det er ikke så meningsfylt å stå frem bare for å vise seg. Men aksepterer man at man er en ressurs som kan bidra med noe verdifullt, er det enklere, sier hun.

— Ved å være synlig faglig vil man drive både advokatmiljøet og rettsdisiplinen fremover. Det motiverer hvert fall meg. •

IMMATERIALRETT OG MEDIA

1. Ida Gjessing, GjessingReimers
2. Are Stenvik, BAHR
3. Jon Wessel-Aas, Lund & Co
4. Ingvild Hanssen-Bauer, Kvale
5. Anne Marie Sejersted, Kvale
6. Rune Opdahl, Wiersholm
7. Camilla Vislie, Thommessen
8. Felix Reimers, GjessingReimers
9. Jenny Sveen Hovda, Bull & Co
10. Halvor Manshaus, Schjødt

Up & Coming

1. Yngve Øyehaug Opsvik, Gjessing Reimers
2. Hanne Heltne, CLP
3. Stine Helén Pettersen, Bing Hodneland
4. Hanna Beyer Olausen, Wikborg Rein
5. Knut Sverre Skurdal Andresen, Schjødt

– Komplexiteten i sakene øker. Det tar for eksempel lang tid å komme under huden på verdipapirlov-givningen, sier Anders Brosveet, her sammen med Christian Flemmen Johansen.

Tar storeslem

Advokatfirmaet Elden forsyner seg grovt av de øverste plassene i kategorien Økonomiske straffesaker. De siste årene har firmaet tilknyttet seg flere advokater fra den andre siden av bordet.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Dette fagfeltet krever en stor grad av kombinasjonskompetanse innen både strafferett og prosedyre. Samtidig innebærer det også et betydelig element av medie- og omdømmehåndtering som vi får mengdetrening igjennom de høyprofilerte straffesakene, sier Anders Brosveet.

I Finansavisens Advokatundersøkelse rangeres han aller øverst innen kategorien Økonomiske straffesaker, den eneste kategorien i undersøkelsen som omhandler strafferett.

Også kollegene Thomas Skjelbred og John Christian Elden er inne på topp fem.

RUSTET OPP

Elden har gjennom de siste ti årene strategisk bygget opp et team der de kombinerer tradisjonell advokatkompetanse med nye tilskudd. Blant de nye er nevnte Skjelbred fra Økokrim, Arnt Angell fra samme sted, Rasmus D. Woxholt fra Oslo Børs og Kim Ellertsen fra Datatilsynet.

Rundt ti av firmaets medarbeidere innehar seniorkompetanse på fagområdet.

– Det er alltid nyttig å se sakene fra flere sider når man legger strategien, og kunne vite hvordan motparten vil rea-

gere. Mengden store og tunge saker har økt de siste årene, og vi har hatt behov for mer fagkompetanse. Og når både informasjonsmengden og bevismengden øker i takt med digitaliseringen, trengte vi mer kapasitet, sier Brosveet.

INNE I FORKANT

Kollega Skjelbred viser til at en stor del av jobben består av myndighetskontakt for hvordan vanskelige spørsmål skal håndteres i en verden som blir mer og mer kompleks og gjennomregulert.

– Å bistå virksomheter i hvordan de skal unngå å komme i problemer er noe vi arbeider stadig mer med, forklarer han.

– I økonomiske straffesaker må vi være aktivt inne tidlig i sakene. Vi ser at det er mye større aktivitet i en økonomisk straffesak før tiltale enn i mange andre saker. Litt spissformulert kan man si at i vanlige straffesaker vet man at det er begått en straffbar handling, men ikke hvem som har gjort det. I økonomiske straffesaker vet vi hvem som har foretatt handlingen, men ikke om den er straffbar, poengterer Skjelbred.

Han legger til at også unge nyutdannede fullmektiger har vært et godt tilskudd i avdelingen.

– De store sakene krever god pro-

sjektstyring. Vi ønsker å være det fremste firmaet i landet på dette, og da må vi ha både nok folk og de riktige ansatte, sier Skjelbred.

– De aller mest våkne klientene plukker opp telefonen rett etter et tilsyn, og sørger for at de får god rådgivning helt fra starten, opp mot et eventuelt avhør og resten av prosessen, sier Christian Flemmen Johansen.

På up & coming-listen står han øverst, og får følge av hele tre andre Elden-advokater; Håkon Juell Hassel, Rasmus D. Woxholt og Ida Andenæs. Han gleder seg over å toppe kåringen.

– Selv om det er en juniorkategori, er det veldig hyggelig å vinne. Det viser at det er mulig for oss som er hakket yngre å markere oss og å få et fotfeste. Jeg husker selv at det føltes svært langt opp til toppen i hovedkategorien da jeg var i starten av karrieren, sier Johansen. •

Advokater med flest poeng

1. **246 poeng:** Morten Goller, Wiersholm
2. **145 poeng:** Johnny Johansen, Haavind
3. **140 poeng:** Lars Berge Andersen, SANDS
3. **140 poeng:** Siri Teigum, Thommessen
5. **132 poeng:** Håvard Wiker, Ro Sommernes
6. **131 poeng:** Richard Sjøquist, BAH
7. **123 poeng:** Hans Cappelen Arnesen, Thommessen
8. **117 poeng:** Rune Opdahl, Wiersholm
9. **116 poeng:** Anne Sofie Bjørkholt, BAH
10. **114 poeng:** Jens Brede, Kvale

Disse firmaene fikk flest poeng

1. **1901 poeng:** Wiersholm
2. **1732 poeng:** Tommessen
3. **1625 poeng:** BAH
4. **1473 poeng:** Wikborg Rein
5. **1058 poeng:** Schjødt
6. **901 poeng:** Haavind
7. **747 poeng:** Kvale
8. **582 poeng:** SANDS
9. **560 poeng:** Kluge
10. **494 poeng:** CLP

Kilde: Finansavisen JUS

ERLEND WESSEL CARLSEN
var frem til utgangen av 2016 redaksjonssjef for Finansavisen Jus, og hadde ansvaret for Advokatundersøkelsen fra 2008 til 2016. Han har vært kommentator i Advokatbladet siden 2017.

En stor prestasjon

I en advokatkåring som er blitt stadig mer uforutsigbar, er det én person som holder tradisjonene vedlike.

KOMMENTAR: ERLEND WESSEL CARLSEN

Resultatene fra Finansavisens advokatundersøkelse nådde gaten like før folk hastet på vinterferie, og mens noen kunne ta noen velfortjente dager i skisporet som nykronet vinner, har andre måttet gå slukøret diagonalgang vel vitende om at fjorårets førsteplass tilhørte nettopp fjoråret. For dem med en håndfull eller flere advokater i LinkedIn-biblioteket har man kunnet lese ydmyke takktaler fra fjern og nær fra dem som hadde oppnådd en hedersplass – eller to.

Apropos heder. Advokatundersøkelsen presenteres for 23. gang i 2021, og det er én person som troner øverst på listene akkurat slik han gjorde for 23 undersøkelser siden, og akkurat som han har gjort hver eneste gang siden første undersøkelse ble publisert. Vi snakker om oljemogulen Christian Fredrik Michelet.

Med 88 poeng er det flere oljefelt ned til nestemann på listen, Thomas K. Svensen i BAH. Skuer vi fem år tilbake i tid har poengfangsten skrumpet noe inn. I 2016 hadde Michelet sin høyeste poengsum med 131 poeng, mens han i årets lister hadde 88. Men; i den samme 2016-utgaven hadde Svensen

51 og tredjeplasserte Jens Brede 48 poeng. På årets lister hadde Svensen og Brede nøyaktig samme antall poeng.

Det eneste som truer Michelets fantastiske førsteplassrekke virker å være ham selv. I år blir han 68 år, og kunne – dersom han ønsket – allerede gått av med pensjon. Hvordan fremtidsutsiktene hans ser ut vites ikke, men skulle det bli endringer kan han slå i bordet med at hans opptjente førsteplasser er hanket inn i tre ulike firmaer; Arntzen de Besche, Michelet & Co og Schjødt.

Dersom Michelets rekke med førsteplasser skulle brytes i løpet av de kommende årene, er det kun én person som truer rollen som Advokatundersøkelsens mestvinnende. Siri Teigum har 21 førsteplasser, og er åtte år yngre enn Michelet. Hun har i år 29 poengs forsprang til BAHs Helge Stemshaug i kategorien konkurranserett. Og selv om gapet er mindre enn fjorårets 42 poeng er det verdt å minne om at avstanden bare var 9 poeng for fem år siden.

Men det er først når man titter på resten av vinnerne at man forstår hvor stor Michelets prestasjon er. I tillegg til Teigum er det kun to andre vinnere med over ti seire i sin kategori, nemlig

Morten Goller innen offentlige anskaffelser (10) og Trond Eilertsen i Wikborg Rein (11). Sistnevnte var forvist fra førsteplassen så sent som i fjor, men har tatt tilbake eneren i år.

Den manglende konkurransen kan skyldes det faktum at Michelet jobber i en bransje der tilsiget av spesialiserte advokater neppe er størst, en bransje som utad prater mest om fremtidens energikilder og en bransje der stadig flere på global basis retter sitt negative søkelys mot. Det er meget mulig at Greta Thunbergs ikoniske «how dare you!» i noens øyne hadde passet inn når man hedrer advokater som bistår oljeindustrien.

Det finnes andre gode forklaringer og unnskyldninger for at en del av de andre advokatene ikke er i nærheten av Christian Fredrik Michelets prestasjon. Mange av kategoriene har kommet til i senere år, og derfor har man ikke hatt like mange år å konkurrere på. Noen kategorier har hardere konkurranse på listene, der det kanskje er to-tre som veksler mellom å få førsteplassen. Noen vinnere hadde knapt nok fullførte jusstudier da Michelet startet pokalhøstingen. Men den største årsaken til det enorme gapet er at de aller fleste som pustet Michelet i nakken har forsvunnet ut av manesjen.

Stig L. Bech endte på 18 førsteplasser før han ga seg i BAH i 2018. Han ligger riktignok tre førsteplasser bak Siri Teigum, men er fire år yngre. Tatt i betraktning at han tok jobben i Wiersholm i oktober er det et habilt resultat.

Wiersholm har tradisjon for å hank inn en god del både pallplasser og poeng, og var i år på toppen av både poeng- og flest topp 3-plasseringer. Og trenger Bech et tips eller to om hvor-

dan man skal sanke poeng, kan han veksle et ord eller to med sjefen. Morten Goller satt nemlig ny totalpoengrekord i år igjen med 246.

Skal jeg trekke frem ytterligere tre kandidater som kunne klart å rokke ved Michelets prestasjon, blir det nevnte Morten Goller, Grunde Bruland (fiskeri og havbruk, Wikborg Rein) og Kjetil Vågan (varehandel, CLP). De har alle en pen rekke førsteplasser, nok aktive år foran seg til å nå rekorden, og – viktigst av alt – vunnet kategorien sin fra den ble startet opp, akkurat som Christian Fredrik Michelet. •

Christian Fredrik Michelet.

Simonsen Vogt Wiig-partner Christian Reusch og tre PR-eksperter har på oppdrag fra Advokatbladet vurdert nettsidene til EMD, EU- og EFTA-domstolene. Alle sidene har ifølge ekspertene et stort potensial for forbedring.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

Flere av disse domstolene minner meg om et rotete bibliotek som burde vært ryddet opp i.

Dette er ekstremt viktige organer, med stor betydning for folks liv. En del av deres samfunnsoppdrag er å kommunisere slik at omgivelsene forstår det. Hvis ikke verden forstår, vil de på lang sikt kunne miste sin legitimitet, sier Rolf Aaneland.

Han er managing director i kommunikasjons-selskapet MSL Group. Han har vurdert nettsidene sammen med sine kolleger Guro Istad, redaktør i Publicis Shift, og visuell ekspert Henrik Josefsson.

– I dommene savner jeg en ingress som oppsummerer og ivaretar leseren. Det kan virke som domstolene har en nettside fordi de må, ikke fordi de vil, sier Guro Istad, og legger til at det kan være lett å tenke at en domstol ikke driver en konkurranseutsatt virksomhet, og derfor heller ikke trenger å kommunisere godt.

– Men det er en litt passiv holdning, sier hun.

– SE TIL GOOGLE

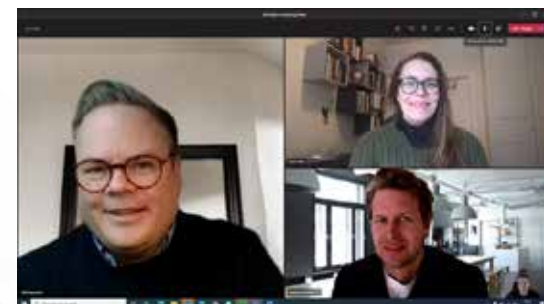
Henrik Josefsson savner en god struktur på flere av nettsidene.

– Google er et eksempel på en nettside med ekstremt mye informasjon som likevel fremstår ryddig. Flere av disse domstolene minner meg om et rotete bibliotek som burde vært ryddet opp i, sier han.

Mens PR-eksperterne først og fremst har sett på hvordan domstolene kommuniserer overfor brukerne, har vi også fått vurderinger om innholdet fra en av landets ledende prosedyreadvokater, Christian Reusch.

Han har erfaring med de tre internasjonale domstolene både fra privat advokatvirksomhet og fra sin lange fartstid hos Regjeringsadvokaten, er leder av Advokatforeningens lovutvalg for sivilprosess og voldgift, og er medforfatter til kommentarutgaven til tvisteloven.

Han innrømmer at det kan være vanskelig å navigere på sidene - og ikke minst å forstå innholdet i dommene - selv med ekspertise på fagfeltet. •

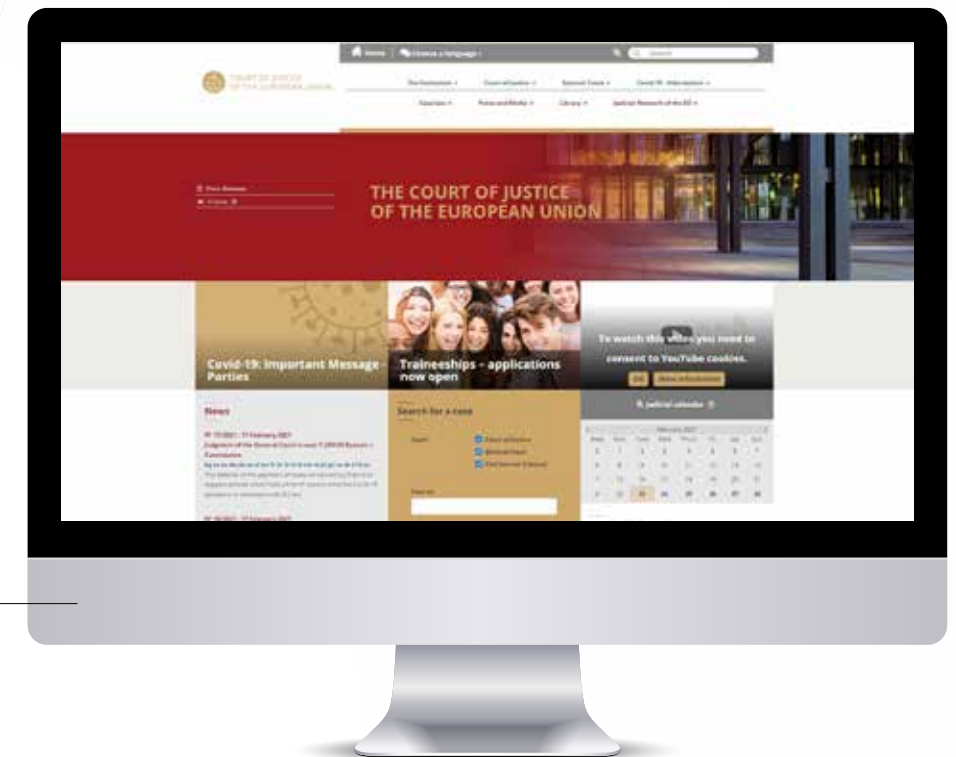

Pr-eksperterne Rolf Aaneland, Henrik Josefsson og Guro Istad erkjenner at flere av domstolene har en krevende oppgave med utformingen av sine nettsider.

Court of Justice of the European Union (EU-domstolen)

- Den øverste dømmende myndighet i EU-systemet.
- Dømmer i saker som faller inn under EU-traktaten, og sørger for at EUs lover blir fulgt og tolket likt i medlemslandene og EØS-landene.
- Kan avgjøre i saker hvor både medlemsland, institusjoner, organisasjoner, bedrifter og privatpersoner er parter.
- 28 dommere utgjør EU-domstolen, en fra hvert medlemsland.
- Holder til i Luxembourg.
- Tilgjengelig på 23 språk, deriblant engelsk, dansk og svensk.

curia.europa.eu

– Overveldende mye informasjon

Fremstår mer som en database enn et nettsted, med abstrakte og vanskelige tilgjengelige dommer.

Christian Reusch: – Denne domstolen lager parallelle versjoner av nesten alt på alle EUs språk, deriblant på dansk og engelsk. En ulempe for oss nordmenn er at den ikke er på norsk. Men om man er usikker på en tolkning, kan man sammenligne to andre versjoner av den samme siden. Med et så overveldende materiale er det ikke lett å finne frem til det rettsområdet man er ute etter. Dommene kommer i PDF-versjon, og fremstår ganske abstrakte og vanskelig tilgjengelig.

Rolf Aaneland: – Jeg synes dette er den beste siden av de tre, og jeg kan se at de har hatt en real utfordring med å lage den. Å tilby hele nettstedet på alle EU-språkene har nok vært en svært krevende øvelse. Likevel bør de være mye tydeligere. Hvem er de, og hvilket eksistensgrunnlag har domstolen? Domstolen hopper bukk over samfunnsoppdraget. Om jeg hadde hatt en sak som var så viktig at den skulle opp på EU-nivå for så å bli møtt av dette, skulle jeg hatt mye mot for å gyve løs.

– Jeg synes de kunne gløttet litt til Regjeringen.no der du kan navigere og samtidig lære om prosessen. De klarer ikke balansere det å være ekstremt presis med å kommunisere forståelig. De faller ned på det alle kan enes om, og dermed en avsinndig mengde informasjon. Dette fremstår mer som en database enn en nettside. At man uansett hvor man er kan bytte over til alle EU-språkene er egentlig ganske imponerende. Det hadde hjulpet veldig med en liten beskrivelse av hver underside om hva du kan finne der. Jeg er ikke sikker på at et ønske om trainee-søkere er det de burde fokusert mest på. Selv om det i seg selv er fint, burde de balansert dette med noe mer tyngde.

Henrik Josefsson: – Nettsiden har OK hierarki, men jeg blir usikker på hvem som er målgruppen. Er det slik at jeg som privatperson skal kunne forstå det de driver med, eller er det bare for advokater? Siden bærer preg av gammeldagse menyer, og den mangler overskrifter og ingresser. Jeg synes likevel forsiden er grei nok, og at det er fint med en nyhetsflyt.

Guro Istad: – For meg var denne forsiden en positiv overraskelse – her kan jeg orientere meg. Den har til og med en liten informativ YouTube-video. Førstesiden er kommuniserende og iøynefallende, men vi mister dette på mange av undersidene. Jeg forstår at jussen må dominere, men om man skal oppleve en reell rettsikkerhet, hjelper det lite når man ikke forstår noe av undersidene. For meg er det bare fint at de søker etter praktikanter på førstesiden, og at et ungt publikum finner det de leter etter med en gang.

EU-domstolen: Flest advokater

Kommunikasjonssjef Christopher Fretwell i EU-domstolen opplyser at hovedmålet med deres nettside er å gi generell informasjon om domstolens arbeid til allmennheten og å gi tilgang til domstolens kjennelser og andre dokumenter.

– Målgruppen er alle som er interessert i vårt arbeid, men av åpenbare grunner er de aller fleste besøkende advokater. Utformingen av nettstedet ble sist oppdatert for to og et halvt år siden, og nettstedet er under konstant utvikling. Endringer planlegges og gjennomføres regelmessig, sier Fretwell.

European Court of Human Rights (Menneskerettsdomstolen EMD)

- En internasjonal domstol som dømmer i saker der stater blir innklaget for brudd på Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK).
- Overvåker menneskerettighetene til 830 millioner europeere i de 47 landene i Europarådet som har ratifisert konvensjonen.
- Har sitt sete i Strasbourg i Frankrike, og ble opprettet i 1959. Har én dommer fra hvert av Europarådets medlemsland. Arnfinn Bårdsen er den norske dommeren.

echr.coe.int

– Så dårlig førsteside at den nesten er et demokratisk problem

Et umoderne og uprioritert nettsted som tidvis oppleves kaotisk.

Christian Reusch: – Når man er interessert i en spesiell problemstilling er informasjonen under «factsheet» på denne siden ganske OK. Sidene sammenfatter rettspraksis gjennom flere år. Hvis du derimot ikke finner det du skal under «factsheet», er det mer krevende å finne frem. I pressemeldingene kan man også finne sammendrag av sakene, men de har fortsatt et ganske tungt språk. Hvordan man skal klage på en sak synes jeg er ganske godt forklart hvis du først finner frem til undersiden «Apply to the court». På mobil-sidene får jeg enkelt opp hvordan jeg kan klage på norsk også. Dommene i denne domstolen er ganske lange, men ofte greie å forstå. Du har derimot ingenting å hente på denne nettsiden hvis ikke du kan engelsk eller fransk.

Rolf Aaneland: – Denne siden bærer preg av at den nok ikke er laget det siste tiåret. Skulle man laget den i dag hadde man løst det helt annerledes. Når man ser dette skjønner man at sidene til norske sider som Skatteetaten.no, Nav.no og Regjeringen.no ikke er så ille. Samtidig er det svært viktig at man har stoffet på denne siden publisert, og at allmennheten har mulighet til å se hvordan sakene foregår. Det er nesten et demokratisk problem at førsteinntrykket på denne siden er så dårlig, særlig i en tid der «fake news» er et så omfattende

problem, og norsk barnevern er en så stor omdømmeutfordring for Norge. Det er vanskelig for folk flest å ettergå fakta, og å vite om Norge gjør ting etter boken. Domstolen burde tatt ansvar for å bedre kommunikasjonen sin.

Guro Istad: – Det er vanskelig å finne frem på forsiden, men når jeg først er inne på de ulike undersidene er det ganske lett å navigere, og å finne det jeg leter etter. Ettersom denne domstolen ikke prioriterer stoffet sitt i rekkefølge, krever det at man har satt av god tid. Hvis man ønsker å finne en sak om det norske barnevernet, eksempelvis, er det vanskelig å vite hvordan du søke deg frem til en dom. Jeg synes det er ekstremt viktig at databasen er godt tilgjengelig, og lett å navigere i. Det er den ikke. Siden burde benyttet et tydeligere språk.

Henrik Josefsson: – Veldig mye av informasjonen ligger i PDF-er. Det har både fordeler og ulemper. At man enkelt kan laste ned PDF-er man finner interessante, er en fordel. Som konsument gjør det kanskje heller ikke så mye at siden ser mindre pen ut. PDF-ene varierer veldig i utseende. På en vanlig nettside har man gjerne bestemt en form, og kan lett oppdatere tekstene. For meg er dette den siden som er dårligst på hierarki og design. Selv om de har forsøkt med ikoner, roter de det til, og siden oppleves kaotisk. Og det er lov å gjøre stoffet mer lesbart selv om nettsiden ikke er ny!

”
Dessverre fremstår dommene nesten helt uleselige på grunn av måten de er skrevet på.

EFTA Court (EFTA-domstolen)

- Domstolen er oppbygd som en mindre utgave av EU-domstolen og avgjør tvister om tolkingen eller anvendelsen av EØS-avtalen.
- Kan avgi rådgivende uttalelser om tolkingen av EØS-rettslige spørsmål dersom den blir anmodet om dette av en domstol i et av EFTA-landene (Island, Norge og Liechtenstein).
- Holder til i Luxembourg med tre dommere, Páll Hreinsson (president, Island) Bernd Hammermann (Liechtenstein) og Per Christiansen (Norge). Domstolens språk er engelsk.

eftacourt.int

Tung under overflaten

Nesten uleselige dommer og informasjon som fremstår lite oppdatert.

Christian Reusch: – Denne siden inneholder mindre informasjon enn de to andre og er sånn sett mer overkommelig å finne frem på. Dessverre fremstår dommene nesten helt uleselige på grunn av måten de er skrevet på. Ettersom dommene ikke kan avses med dissens, er begrunnelsene som regel mindre tydelige, og det kan være vanskelig å forstå hva dommerne egentlig mener.
– Selve teksten i eksempelvis Kerim-dommen, som nylig ble omtalt i norske medier, er tung å komme gjennom. Konklusjonen skal være en rådgivende uttalelse til Høyesterett, men er nesten helt umulig å forstå. Dommerne er nok klar over problemet, uten at de har klart å gjøre noe med det.

Rolf Aaneland: – Det fine med denne siden er at vi kommer rett på en introduksjon. Jeg forstår hva de holder på med, det synes jeg er bra. Dette bærer preg av å være en nyere nettside, og at de har en mye enklere oppgave. I den grad de faktisk har prioritert siden sin er det for å allmenngjøre informasjon - dette er ikke kommunikasjon. Det er vanskelig å forstå at de har tatt samfunnsoppdraget sitt på alvor.

Guro Istad: – Det hadde vært fint med fullstendige setninger i overskriftene. Jeg liker at man får opp en meny i venstremargen der man kan orientere seg. Under «upcoming events» er det ingenting, og den siste «lunsjtime talken» var i 2019. Da kunne man like gjerne latt være å ha disse undersidene.

EFTA-domstolen: For publikum

Senior Lawyer Administrator Birgir Búason ved EFTA-domstolen forklarer at hovedmålet med deres nettsider er å gjøre dommene så vel som andre saksdokumenter tilgjengelige for publikum.

– Det er selvfølgelig også viktig å gjøre relevante dokumenter og nyheter om domstolens funksjon, struktur og arbeid lett tilgjengelig. Hovedmålgruppen er alle som er interessert i EFTA-domstolens dommer, enten på grunn av praktisk eller akademisk interesse, opplyser Búason.

– Vi lanserte den nåværende versjonen av nettstedet vårt i 2019, og det er foreløpig ingen planer om å lansere en ny oppdatert versjon.

Endelig får vi vår egen lov

«**M**ange sliter med å forstå dagens disiplinær-system», uttalte Disiplinærnemndens leder Ruth-Louise Osborg til Advokatbladet i forrige nummer. «Dagens disiplinærssystem er uoversiktlig og vanskelig tilgjengelig, særlig for klagere», mente hun.

Jeg tror dessverre Ruth-Louise Osborg har rett, mange forstår lite av dagens disiplinærssystem for advokater. Dette gjelder klagerne, slik hun påpeker, men det gjelder nok også mange andre viktige grupper — blant andre journalister og politikere. Og jeg tror det er en grunnleggende forutsetning for å ha tillit til et system, at man forstår det. For hvordan kan man stole på noe man ikke skjønner?

Ønsket om et enklere og mer effektivt disiplinærssystem er kun én av grunnene til at Advokatforeningens medlemmer for flere år siden ba foreningen om å arbeide for å få en helhetlig og sammenhengende advokatlov. Det har foreningen også gjort de mange årene senere, blant annet ved å gi våre begrunnede innspill til Justisdepartementet i en god, løpende dialog.

Reglene om hvem som kan opptre som advokater, samt om drift og utøvelse av advokatvirksomhet, er i dag omgitt av lover, forskrifter og ulovfestet rett — spredt rundt, uten et godt system og en forklarende sammenheng. Det ville være utenkelig å regulere domstolens virksomhet i fragmenterte lover, forskrifter og ulovfestet rett. En egen domstollov har vi hatt lenge. Like selvsagt bør det være at advokatgjerningen er regulert i en egen, helhetlig lov.

Dagens situasjon gjør det utfordrende å orientere seg i hvilke krav som gjelder, både for advokatene selv og for samfunnet for øvrig. Dagens fragmenterte regelverk gjør det dessuten vanskelig å få øye på advokatens rolle i rettsstaten, og dermed vår verdi i samfunnet.

Hvorfor er det viktig å formidle advokaters rolle i rettsstaten? Vel, ikke bare er dette kjernen i vårt samfunnsoppdrag, og begrunnelsen for flere av de rettigheter og plikter som gjelder vår profesjon. Denne rollen og dette ansvaret er kanskje også den viktigste bestanddelen i den tilliten advokaten er avhengig av for å kunne spille sin rolle.

Tillit og omdømme henger sammen. Et godt formelt rammeverk er en nødvendig, men ikke en tilstrekkelig forutsetning i den sammenheng. Vi har som advokater et selvsagt ansvar for selv å forvalte vår profesjons rolle på en måte som underbygger tilliten — og derved også vårt omdømme.

Advokaters hverdag består gjerne av små og store enkeltsaker, men summen av den jobben hver og en av oss gjør, er noe vi blir målt på, og som vi derfor må stå for, som en samlet profesjon. Tilgjengelige, redelige, kompetente og uavhengige advokater er ett av fundamentene i den rettsstaten som samfunnet og sivilisasjonen vår bygger på.

Selv om vi har et betydelig ansvar selv, er vi — og rettssamfunnet — likevel avhengige av at det formelle rammeverket både speiler og muliggjør advokatenes rolle på en god måte.

Det er derfor gledelig at regjeringen har varslet at et forslag til advokatlov vil bli fremlagt i april.

Her vil det i alle fall være samlede regler for hvilke krav som

stilles til utøvelse av advokatgjerningen, samt hvilket rammeverk som gjelder for drift og eierskap av advokatvirksomhet.

Disiplinærsystemet vil trolig forenkles og effektiviseres, ved forslag om at disiplinærsaker bli behandlet av ett organ - en nyopprettet advokatnemnd. Det er som nevnt innledningsvis en sårt trengt reform, som er viktig for å kunne håndheve advokatetikken på en effektiv, transparent og tillitvekkende måte. Advokatforeningen blir sannsynligvis sekretariat for nemnden. Det er viktig for at «eierskapet» til advokatetikken, som er utviklet og utvikles av foreningen selv, beholdes der det hører hjemme.

Advokatenes uavhengighet fra staten vil ventelig bli langt bedre sikret enn i dag. At for eksempel en så grunnleggende, rettsstatlig forutsetning som advokaters taushetsplikt, som verner om klientenes fortrolighetsrett, i dag ikke er klart lovfestet, er prinsipielt betenkelig — og det skaper unødvendige utfordringer både i den rettslige hverdagen og i samfunnsdebatten.

Vi advokater kjenner Høyesteretts uttalelse i Rt. 2010 s. 1638: «Advokaters taushetsplikt skal [...] verne fortroligheten mellom klient og advokat. Dette vil bidra til at man får materielt riktige avgjørelser og er dermed en viktig retts-sikkerhetsgaranti.» Mangelen på lovfesting gjør imidlertid denne rettsikkerhetsgarantien vag i noens øyne, de bakenforliggende hensyn uklare og vår praktisering av taushetsplikten lett å mistenkeliggjøre for dem som ønsker det. Og dette er det mange som ønsker, også

blant politikere og byråkrater.

En klarere lovfesting vil neppe stanse angrepene på taushetsplikten. Men hensynene bak den blir tydeligere, og vi får tyngre, mer gjennomarbeidede og formelt forankrede argumenter når vi skal forsvare den. For erfaringen viser dessverre at den vil måtte forsvares også i fremtiden.

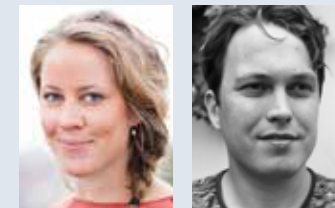
I forslaget til ny advokatlov vil taushetsplikten — og dermed klientenes fortrolighetsrett — bli klart lovfestet, forhåpentlig i tråd med og som en kodifisering av hvordan Høyesterett har utlagt den i sin praksis.

Det er ikke sikkert at alle detaljer som Advokatforeningen har ønsket seg, vil bli realisert i den nye loven. Gjennom det arbeidet vi har gjort over flere år, og gjennom den gode dialogen vi har hatt med departementet underveis, tror jeg likevel at vi kan vente oss et lovforslag som vi i det store og hele vil kunne være svært godt fornøyd med. Det blir en rettshistorisk milepæl i seg selv at vi får en egen advokatlov! •

JON WESSEL-AAS
Leder av Advokatforeningen
jwa@lundogco.no

HVORFOR EKSTERNT EIERSKAP ER NØDVENDIG FOR Å SKAPE INNOVASJON

Av MERETE NYGAARD, daglig leder og gründer og SVERRE SUNDSDAL, medgründer og teknisk leder, begge Lexolve (tidligere Lawbotics)

A stille spørsmål om vi bør tillate eksternt eierskap av advokatvirksomhet er etter vårt syn det samme som å stille spørsmål om vi bør tilrettelegge for innovasjon i advokatbransjen eller ikke. Svaret bør helst være ja.

Om vi ser på andre bransjer som har gjennomgått fornyelse og nyskapning, har de aller fleste kommet styrket ut - med nye tjenestetilbud og leveransemodeller. Dette har kommet ansatte, kunder og samfunnet til gode. Ta avmonopoliseringen av Televerket som eksempel, hvor vi i dag nyter godt av mangfoldet i tjenestetilbud, hastigheter, utbredelser og priser.

Advokatbransjen er i det store og det hele fortsatt en veldig homogen bransje, som står med føttene godt plantet i det gamle når det gjelder hvem som jobber i den, eier den og hvordan tjenestene leveres. Vi mener at det først og fremst er kravet til eierskap som hindrer den endringen som skal til for å skape større mangfold i selskapstyper, eierstruktur og forretningsmodeller, som igjen kan bidra til økonomisk vekst og sikre alle en adekvat tilgang til jus.

Endringene i helse-, finans- og mediebransjen ville neppe ha skjedd om det kun var leger som kunne eie og drive helsevirksomhet, siviløkonomer som kunne eie og drive banker, eller journalister som kunne eie og drive mediehus. Ville drosjeeierne laget Uber? Eller hotelleierne Airbnb? På 80-tallet trodde man kanskje at det var Televerket som skulle lage videotelefoni, men dette kom faktisk fra Skype og Zoom, som var drevet av selskaper med sterke investorer utenfor telebransjen.

Vi har ingen tro på at dette er annerledes for advokater. Man trenger mangfold for å skape endring!

Innvendingen fra de store, etablerte advokathusene er at advokatene kan klare å innovere seg selv, og at eksternt eierskap derfor er unødvendig. Sverre Tyrhaug peker for eksempel på at Thommessen har seks heltidsansatte som jobber med innovasjon, og synes da implisitt å mene at de både har mangfoldet og midlene som kreves for å skape innovasjon.

Tyrhaugs synspunkter reiser den klassiske problemstillingen om hvorvidt innovasjon faktisk kan skje i etablerte virksomheter. Det mest kjente eksemplet er Kodak, som hele tiden lagde bedre kamerafilm, men som ikke klarte å levere bilder på en helt ny måte, selv om de faktisk var de første som utviklet teknologi for digital-kamera.

Årsaken til at innovasjon normalt ikke skjer, er at det ikke er tilstrekke-

”
Slike begrensninger er døden for den skjøre kreativiteten og driven som skal til for å innovere på ordentlig.

lig med press, fokus, eller rom for å feile i innovasjonsprosjekter finansiert av en virksomhet som allerede har en fungerende forretningsmodell. Du er bundet til én «investor», og må innovere innenfor rammene av den eksisterende kulturen og strukturen.

Slike begrensninger er døden for den skjøre kreativiteten og driven som skal til for å innovere på ordentlig, og er derfor en mye vanskeligere øvelse enn å innovere under frie rammer, uten hensyn til politikk, med dedikert finansiering og hvor hele selskapet jobber mot samme mål, slik man gjør i et gründerselskap.

Å innovere innebærer å skape noe

nytt eller å fornye. Fokuset til de etablerte advokatfirmaene synes å være effektivisering av interne prosesser, eller gradvis forbedring av sine tjenester. Dette kalles ikke innovasjon, men forbedringer. Syretesten for innovasjon i advokatbransjen bør være om sluttbrukerne av juridiske tjenester får tilgang til noe de ikke har hatt før.

I gründerselskap jobber alle de ansatte med innovasjon. Vi utforsker hvordan vi kan finne løsninger på eksisterende problemer som ikke er godt nok løst fra før - og dette krever prøving og feiling. Det krever at hele selskapet har som mål å løse dette problemet, at alle eksperimenterer, lærer og gjentar. Dette er det uhyre vanskelig å få til innenfor rammene av en etablert advokatvirksomhet.

Vi i Lexolve ønsker å gjøre det enklere for små selskaper å få tilgang på adekvat juridisk rådgivning når de tar forretningsbeslutninger. For å lage en god løsning må vi ha råd til å prøve og feile, og det krever at vi har dedikerte investorer som tillater oss dette.

Det andre store motargumentet mot å fjerne eierbegrensningene i advokatbransjen synes å være at ekstern kapital kan svekke advokatens uavhengighet.

I mediebransjen har man løst tilsvarende problemstilling ved å sikre redaksjonell uavhengighet gjennom Redaktørplakaten. Mens konsesjonskrav og uavhengige tilsyn synes å være tilstrekkelig for andre bransjer, insisterer advokatene at den beste måten å ha kontroll på, er å føre tilsyn med seg selv. Dette synes vi er litt underlig.

I tillegg advares det mot uforutsette konsekvenser om det gis «frislipp» av reglene. Er det en yrkesgruppe vi har tro på vil klare å minimere slike uforutsette konsekvenser, samt sikre uavhengighet ved å gi innspill til god regulering, så er det nettopp advokatene.

Å tillate eksternt eierskap av advokatvirksomhet kan tilføre oksygenet som trengs for å skape innovasjon i advokatbransjen, og muliggjør fremvekst av fremtidens advokattjenester. •

50 år siden

– DET ER OPPSTÅTT EN JAKT PÅ PRØVESAKER

I et innlegg om nødvendigheten av å fjerne prøven for Høyesterett, siteres det fra et brev fra Hovedstyret til Justisdepartementet 4. oktober 1961:

«Vi finner at prøven for Høyesterett bør sløyfes. Meningen med prøven var, som det fremgår av Innst. O.l. for 1914, å plukke de beste for ved disses dyktighet å oppnå en større konsentrasjon og dermed spare inn tid for Høyesterett. (...)

Det er neppe tvil om at bestått prøve og dermed tittelen høyesterettsadvokat av mange oppfattes som et kvalitetsstempel også hvor det gjelder oppdrag som intet har med prosedyre å gjøre. Dette betyr så meget for sakførerne at enhver som for øvrig tilfredsstiller betingelsene etter evne forsøker å skaffe seg prøvesaker. Det er oppstått en jakt på prøvesaker som undertiden antar lite tilfredsstillende former.

(...)

Forholdet er som nevnt at publikum ofte betrakter høyesterettsadvokatene som en elite innen sakførerstanden, mens standens medlemmer selv er fullt klar over at dette ikke alltid er tilfelle, og at det ofte avhenger av de rene tilfeldigheter hvilken tittel man fører.»

Innlegg av høyesterettsadvokat Arne Kobbe.

Norsk Advokatblad nr 2 - 1971

Dette gjør du når pressen krever svar

- Aldri si noe til mediene som strider mot klientens interesser.
- Vær forsiktig med hva du sier dersom pressen tar kontakt før du har rukket å snakke med klienten.
- Husk at det ikke er gitt at man som forsvarer skal gjøre akkurat det klienten ønsker: I få saker er man tjent med å gå ut i mediene.
- Man har ikke svarplikt, men vær alltid høflig og imøtekommende.
- Har du ett budskap du ønsker å få ut, kan du gi en uttalelse til NTBs desk og presisere at det ikke vil bli gitt flere uttalelser. Den sender ut pressemelding og du sparer masse tid.
- Ikke forfordel journalister. Svar alle og vær rettferdig.
- Tenk grundig gjennom på forhånd hvilket budskap du vil ha ut, og ikke la deg friste til å si mer enn du har planlagt.
- Mediene og deres publikum er ikke stedet for de fine nyanser. Formuler deg så enkelt du kan for å få frem budskapet.
- Sinte forsvarere på TV tar seg som oftest dårlig ut. Prøv å være vennlig i mimikken. Og om nødvendig: «Fake it till you make it».

Kilde: Unni Fries i kurs om mediehåndtering for Yngre Advokater.

Investorer søkes til meget attraktive direkteinvesteringer innen fast eiendom.

På vegne av erfarne eiendomsutviklere søkes investorer til direkte investeringer i sentralt beliggende eiendommer i Norge. Prosjektene kjennetegnes av:

- Full transparens, attraktiv avkastning, sikkerhet i eiendommen og hurtig exit.
- Forventet avkastning på 20-40 prosent, uten giring.
- Avtaler og dokumenter kvalitetssikres av eiendomsmegler med oppgjørsfunksjon.
- Investeringsbeløp på mellom 3 og 40 millioner per prosjekt hvor minstebeløp er satt til en million.

Kontakt Christoffer: cg@gusterudbygg.no eller Morten: morten@rimeligeboliger.no

rimeligeboliger.no og gusterudbygg.no

VIKTORIA HAUAN
Advokat i Advokatfirmaet Østgård i Tromsø og styremedlem i utvalget for Yngre advokater

1. – Jeg synes det er bra å få oppdateringer på hva som opptar andre advokater, og et dyper innblikk i hvor like og ulike arbeidshverdager vi har. Jeg synes også Advokatbladet er flinke til å sette fokus på advokaters rolle og opptreden i samfunnet, og i sosiale medier. For å se om det er noe som er særlig relevant for de rettsområdene jeg jobber med, pleier jeg også å se gjennom de gule sidene.

2. – Det er spesielt to saker jeg husker. Den ene er fra 2019 om at advokater kjemper for tingretten, der advokater fra Midt-Hålogaland engasjerte seg. Dette er en sak som har opptatt mange advokater i min krets, og som har stor betydning for arbeidshverdagen og det juridiske miljøet som er rundt tingrettene. I tillegg husker jeg særlig bildet som viste Frode Sulland som prosederte for Høyesterett fra hjemmekontor. Den saken representerte nok situasjonen for mange i den perioden vi er i.

1. Hvorfor leser du Advokatbladet? 2. Hvilken sak fra bladet husker du best?

GEIR SVIGGUM
Partner og styreleder i Wikborg Rein

1. – Advokatbladet er en form for lim i yrket vårt. Vi er både motparter og konkurrenter til hverdags, men først og fremst er vi kolleger og venner. Mange har vi studert sammen med. Advokatbladet er en flott kilde til informasjon om hva venner og kolleger arbeider med og engasjerer seg i. Advokater kan ha svært ulik hverdag; fra forretningsadvokater til politijurister, fra industriadvokater i store selskaper til forsvarere. Det er få møteplasser der advokater får direktekontakt på tvers av disse forskjellige delene av den norske advokatbransjen. Og ettersom den spesielle Covid-19-tiden det siste året har redusert antall møteplasser ytterligere, blir Advokatbladet blant de få fellesplattformer vi har.

2. – Jeg synes alltid det er litt navlebeskuende når advokater fremhever egne firma og kollegaer som svar på slike spørsmål. Med fare for å gå i samme fellen, synes jeg jo det var gøy med reportasjen med Therese Trulsen som arbeider i Shanghai. Therese snakker mandarin, er en strålende advokat og en flott ressurs for norske virksomheter med interesse mot Asia. Man blir så glad av å se nye generasjoner advokater få oppleve det eventyret jeg selv satte så stor pris på, og se dem på imponerende vis videreutvikle det kinesiske prosjektet vårt som nå snart feirer 20 år. At Advokatbladet fikk med en vinkling lokalt fra Kina i sine dagsaktuelle spørsmål under den første Covid-19-bølgen, syntes jeg var flott!

ANN MARI RISVOLL
WINTERHUS-FJELD
Advokat i NHO Rogaland i Stavanger og leder av Sør-Rogaland krets

1. – Jeg leser Advokatbladet fordi dere skriver om saker som opptar advokater, om Advokatforeningens viktige arbeid og vårt standpunkt i ulike saker. Det er gøy å lese om advokatkollegaers meninger i ulike samfunnsspørsmål.

2. – Jeg husker godt forslaget om flat timeprisbegrensning for advokater på to tusen kroner, som et tiltak for å få ned sakskostnadene i retten. Jeg er enig i at vi har store utfordringer med å sikre folk flest tilgang til domstolen. Samtidig mener jeg at vi må se på andre faktorer enn advokaters timepris. Jeg tror det ligger et stort potensial, særlig i sivile saker, til å spisse saken, hvis man i saksforberedelsen har en aktiv dommer som utfordrer partene grundig på nettopp dette. I tillegg har vi flere andre forhold som kan bøte på problemet, blant annet ved å fjerne 25 prosent moms på advokattjenester for privatpersoner, og en lik og rimelig bruk av domstolens hjemmel for å sette ned salæret i tilfeller der det er grunnlag for det.

ERIK KEISERUD
Leder av Advokatforeningen (2012-2016).

1. – Det er en fin måte til å holde seg oppdatert på hva som skjer i advokatbransjen.

2. – Jeg husker et oppslag fra et par år siden om kvinnene som forsvant. Det er forstemmende at vi ikke er kommet lenger med å legge forholdene til rette for full likestilling også på partnernivå i advokatfirmaene.

NYINNMELDTE

Advokatfullmektiger

Arthur Amber Advokatfirmaet Haavind AS OSLO

Andersen Oda Elise Wang Kluge Advokatfirma AS OSLO

Andresen Sarah Haugvad Arntzen de Besche Advokatfirma AS OSLO

Austgulen Kaja Wikborg Rein Advokatfirma AS OSLO

Barhaugen Emil Advokatfirmaet Økland & Co DA LILLESTRØM

Beckholt Mia Catharina Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO

Bekkelund Audun Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS OSLO

Bjørnnes Nora Solberg Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO

Blegen Mia Myrhaug Advokatfirmaet Molteberg Nilsen AS OSLO

Borgan Maren Larsen Elden Advokatfirma AS OSLO

Braanaas Mari Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS OSLO

Brandt Camilla Stiegler Advokatfirma AS BERGEN

Bækken Susann Jensen Arktis Bentzen Advokatfirma AS HØNEFOSS

Dahl André Oktay Elden Advokatfirma AS OSLO

Dahl Finn Audun Myhre & Johnsen Advokatfirma DA KRISTIANSAND S

Drake Kristine Breistein Advokatfirmaet Rogstad AS OSLO

Danielsen Erik Hauge Advokatfirmaet Bjørge-Skaaraas & Co AS SARPSBORG

Dysthe Andreas Jarlvang Bull & Co Advokatfirma AS OSLO

Eikeland Kristina Brækhus Advokatfirma DA OSLO

Eldholm Terese Eriksen Advokatfirmaet Magnus Legal AS OSLO

Elmkhantar Sofia Johnsen Advokatfirmaet Tønset AS LILLESTRØM

Fagerlund Jessica Marie Jarlsdotter Føniks Advokater AS OSLO

Fjon Oda Advokatfirmaet Robertsen AS OSLO

Flokketveit Emma Kluge Advokatfirma AS STAVANGER

Frivold David Marinus Advokat Eva Frivold ASKIM

Grøner Oda Wikborg Rein Advokatfirma AS OSLO

Gunnarsdatter Linn Sofie Adjus Advokat AS BJUGN

Gunnedal Caroline Eie Advokatfirma Grenland AS SKIEN

Gunnheim Simon Advokatfirmaet BAHR AS OSLO

Hagelien Camilla Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS OSLO

Hauge Amalie Bråten Haver Advokatfirma AS STAVANGER

Haugstad Magnus Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO

Hermansen Gro Hofseth Føniks Advokater AS OSLO

Hille Julie Olsen Advokatfirmaet Haagensen & Bakkelund AS TROMSØ

Hodne Håvard Bakke Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO

Høgdaahl André Aabø-Evensen & Co Advokatfirma AS OSLO

Høiberg Henriette Sofie Elden Advokatfirma AS - Sandefjord SANDEFJORD

Juul Silje Krogstad Elden Advokatfirma AS - Bergen BERGEN

Karlsbakk Andreas Seehusen Elden Advokatfirma AS OSLO

Kjølseth Audun Brækhus Advokatfirma DA OSLO

Kløve Katja Foss Ro Sommernes Advokatfirma DA OSLO

Lange Martin BDO Advokater AS OSLO

Lapinskaite Rugile Advokatfirmaet Halvorsen & Co AS LILLESTRØM

Larsen Ola Kristiansen Advokatfirmaet Ringberg, Crogh og Warth AS TROMSØ

Lundstøl Synne Nævisdal Advokatfirmaet Dehn DA SANDVIKA

Mamelund Kristin Holte Østby Aarskog Advokatfirma AS HAMAR

Melaa Oscar Lorentz Advokatfirma DLA Piper Norway DA OSLO

Meland Solveig Marie Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO

Mjåland Åsmund Advokatfirma Wigemyr & Co DA KRISTIANSAND S

Mogstad Siri Eggen Kvale Advokatfirma DA OSLO

Pedersen Amalie Hauge Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO

Renstrøm Kristina Birkelund Svensson Nøkleby Advokatfirma ANS DRAMMEN

Runde Sverre Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO

Røvik Line Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS OSLO

Salte Trond-André Ottøy Advokatfirmaet

PricewaterhouseCoopers AS STAVANGER

Sandborg Nini Anette Advokatfirmaet Shah AS STRØMMEN

Sikkerbøl Fredrik Gustav Advokatfirmaet Halvorsen & Co AS LILLESTRØM

Skalleberg Reidar Advokatfirmaet CLP DA OSLO

Skar Sunniva Ekrem Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO

Spangen Jørgen Advokatfirmaet Sulland AS OSLO

Stautland Astri Rønningen Elden Advokatfirma AS OSLO

Steen Kristoffer Olav Iden Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig Trondheim AS TRONDHEIM

Tapper Hanne Berge Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS TRONDHEIM

Torkildsen Elisabeth Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO

Tveiten Elise Kluge Advokatfirma AS OSLO

Udjus Daniel Brede Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS KRISTIANSAND S

Vikebakk Marit Fintland Advokatfirmaet Angelshaug & Co AS MÅLØY

Westli Vincent Tobias Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO

Wisting Oscar Bjøntegaard Elden Advokatfirma AS OSLO

Yousefi Shaghayegh Advokatfirmaet Selmer AS OSLO

Ødegård Torstein Løken Advokatfirma DLA Piper Norway DA OSLO

Ødegård Vilde Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO

Åkermoen Thea Advokatfirma DLA Piper Norway DA OSLO

Fullmektig hos internadvokat

Chiguer Houda Equinor ASA FORNEBU

Hoven Janicke Onsagers AS OSLO

Lenschow Linn Reklamasjonsnemnda For

Eiendomsmeglingstjenester OSLO

Rasmussen Helene Eiane Eika Boligkreditt AS OSLO

Rekdal Pernille Onsagers AS OSLO

Resulovic Ilda B.A.C.H. AS - Bygdøy Allé Claims Handling AS OSLO

Våga Frode Equinor ASA STAVANGER

Øien Hanne Aune Finansklagenemnda OSLO

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Alterskjær Håvard Byggmesterforbundet OSLO

Arshad Rida Huseiernes Landsforbund OSLO

Bogsti Mina Kristensen Huseiernes Landsforbund OSLO

Emini Merlinda Den Norske Advokatforening OSLO

Hesthag Bendik Hulbak Huseiernes Landsforbund OSLO

Olsen Gjert Eirik NESO SVOLVÆR

Internadvokat

Hervig Vegard Santander Consumer Bank AS LYSAKER

Kreymborg Gunnar Equinor ASA FORNEBU

Risnes Julie Elisabeth Equinor ASA FORNEBU

Offentlig ansatt advokat

Johansen Ida Helene Randima Larvik kommune LARVIK

Privatpraktiserende advokater

Amundsen Rune Alsted Advokatfirma Wigemyr & Co DA KRISTIANSAND S

Askjer Angela Lahelle-Ekholdt Advokat A AS OSLO

Bøyum-Folkeseth Linda Yvonne Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz AS MOLDE

Cemalovic Asja Advokatfirmaet Hamzaoui OSLO

Funnemark Camilla Christine Søby HBL Advokatfirma Haraldsen Bydal Lie DA TØNSBERG

Jøtun Camilla Advokatfirmaet BAHR AS OSLO

Killingstad-Kristoffersen Anniken Advokatfirmaet Rogstad AS OSLO

Overby Lars Rosenberg Advokatfirmaet IUNO OSLO

Somby Ande Advokat Ande Somby TROMSØ

GJENINNMELDTE

Advokatfullmektiger

Arshad Sohbat Advokatfirmaet Shah AS STRØMMEN

Dashty Khanda Advokatfirmaet Shah AS STRØMMEN

Fagerhaug Kirsti Advokatfirmaet Negota AS HALDEN

Larsen Therese Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS BERGEN

Lund Hannah Advocaat Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO

Viset Marianne Ro Sommernes Advokatfirma DA OSLO

Fullmektig hos internadvokat

Brobakken Hege Harriet Kjærbo Crawford & Company (Norway) AS SANDVIKA

Aas Anne-Cathrine Finansklagenemnda OSLO

Berge Desiré Equinor ASA FORNEBU

Kerlefsen Hege Equinor ASA STAVANGER

Mo Anna Haugmoen Equinor ASA FORNEBU

Mørkedal Kristin Equinor ASA FORNEBU

Rong Jan Erlend HR Prosjekt AS OSLO

Offentlig ansatt advokat

Bjørntvedt Kjetil Skien kommune SKIEN

Kongsvold Tuva Rindal Stange kommune STANGE

Mjeldheim Geir Atle Viken fylkeskommune

SARPSBORG

Mørkved Øystein Nærøysund kommune RØRVIK

Reinsberg Trude Trøndelag Fylkeskommune STEINKJER

Siqveland Torunn Sandefjord kommune SANDEFJORD

Organisasjonsadvokat

Fjell Joakim Zahl Norsk olje og gass STAVANGER

Tangen Silje KS Advokatene OSLO

Privatpraktiserende advokater

Andersen Ingvild Hachvaag Brækhus Advokatfirma DA OSLO

Gabrielsen Mariell Advokatfirmaet Grette AS OSLO

Grant-Carlsen Per Christian Brækhus Advokatfirma DA OSLO

Leivestad Marius Ernst & Young Advokatfirma AS OSLO

Lie Knut Emil Johannesen Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS BERGEN

Lindstrøm Marcus Brækhus Advokatfirma DA OSLO

Moen Jostein Kvale Advokatfirma DA OSLO

Sara Ole Morten Olli Advokat Ole Morten Olli Sara AS KAUTOKEINO

Schwerdt Tor-Axel Advokatfirmaet Schwerdt AS STAVANGER

Totland Yana Beate Advokatfirmaet Stadheim Vollen Parelius DA OSLO

MEDLEMMER SOM HAR ENDRET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Willumsen Harald SLEPENDEN

Forfattere: Helén Elisabeth Elve- stad, Per Kåre Sky og Steinar Taubøll (red)

Forlag: Universi- tetsforlaget 2021

Pris: 599 kroner

Sider: 436

Eiendom og juss, Vol. 1

Boken er et resultat av et samarbeid mellom ansatte og doktorgradssti- pendiater ved Institutt for eiendom og juss ved Norges miljø- og bioviten-

Forfatter: John Asland

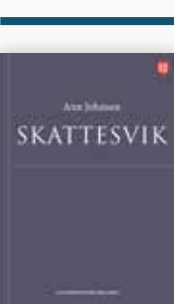
Forlag: Gylden- dal 2021

Pris: 699 kroner

Sider: 768

Arverett

Den nye arveloven trådte i kraft 1.ja- nuar 2021, noe som førte til et akutt behov for en ny lærebok i arverett,

Forfatter: Ann Johnsen

Forlag: Universi- tetsforlaget 2021

Pris: 649 kroner

Sider: 224

Skattesvik

Advokat i Fend advokatfirma, Ann Johnsen, har skrevet en praktisk bok hun selv har savnet som forsva- rer i saker om skattesvik. «Hovedte- maet er straffebestemmelsene om

Forfattere: Lena R.L. Bendiksen og Trude Haugli

Forlag: Universi- tetsforlaget 2021

Pris: 519 kroner

Sider: 392

Sentrale emner i barneretten

Boken tar sikte på å behandle sen-

skapelige universitet. Boken har tre hoveddeler; eiendom og servitutter, jordskifte, og forhandlinger, og er ment å være en kunnskapskilde for alle som arbeider med fast eiendoms rettsfor- hold, skriver redaktørene i forordet.

Boken består av vitenskapelige ar- tikler om temaer som eiendomsrett, bergarealet og andre grunnregale, vegg grunn og eiendomsopplysning i matrikkelen, forholdet mellom matrik- kelregelverket og jordskifteregelverket og hjemmelsgrunnlaget for jordskifte – lovutviklingen, for å nevne et utvalg. Den har også et lov- og domsregister.

ifølge forfatteren, som var sekretær for Arvelovutvalget fra 2011 til 2014, og er professor ved Institutt for pri- vatrett ved UiO. «Bokens struktur er tilpasset strukturen i den nye loven. Henvisninger til litteratur, forarbeider og rettspraksis er også tilpasset situ- asjonen med ny lov», ifølge forlaget. Boken tar mål av seg til å «fylle behovene for et oppslagsverk i arve- og skifterett for praktiserende juris- ter». Den har også lov- og domsre- gistre, og litteraturliste.

skattesvik i straffeloven §§ 378 til 380, som rammer den skatteplikti- ges opplysningssvikt», skriver hun innledningsvis. Disse paragrafene erstatter og samordner bestem- melser som tidligere var en del av ligningsloven, merverdiavgiftsloven og særavgiftslovgivningen.

«Et sentralt formål med denne boka er å redegjøre for hvilke brudd på skatteforvaltningsregler som kan medføre straffeansvar, og hvilken betydning skattereglene har i denne sammenheng», skriver Johnsen.

Boken har ni kapitler, samt littera- tur- og domsregister

trale barnerettslige temaer. Første utgave kom i 2014, og tredje utga- ve i 2018. I denne ferske utgaven behandles nye lovendringer og ny praksis fra EMD og Høyesterett. Boken er á jour pr. oktober 2020.

Boken er delt i tre deler: Barneret- ten som rettsområde, lov om barn og foreldre og barnevernloven. Den har også en litteraturliste, en oversikt over offentlige dokumenter og forarbeider, oversikt over nettsider, internasjonale konvensjoner og rettspraksis.

Informasjon om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister. Du kan også sende informasjon direkte til redaksjonen@advokatbladet.no

Frist for innsendelse til neste utgave er 6. april. Spalten er kun for medlemmer av Advokatforeningen.

ADVOKATFULLMEKTIG ANDRÉ OKTAY DAHL har begynt som advokatfullmektig i Elden Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT SILJE CHRISTINE HELLESEN har sluttet i Eurojuris Haugesund AS i Haugesund og tiltrådt som partner i Elden Advokatfirma AS i Haugesund.

ADVOKAT INGRID LAUVÅS har sluttet i Eurojuris Haugesund AS i Haugesund og tiltrådt som partner i Elden Advokatfirma AS i Haugesund.

ADVOKAT SABA HUSSAIN har sluttet i Advokatfirmaet Sylte i Kristiansand og begynt i Codex Advokat Oslo AS i Oslo.

ADVOKAT EIRIK RUDI har sluttet i Advokatfirmaet Kildebo AS i Drammen og begynt i Fulford Pettersen & Co Advokatfirma AS i Drammen.

ADVOKAT IRENE KILDEBO har sluttet i Advokatfirmaet Kildebo AS i Drammen og tiltrådt som partner i Fulford Pettersen & Co Advokatfirma AS i Drammen.

ADVOKATFULLMEKTIG RUGILE LAPINSKAITE har begynt i Advokatfirmaet Halvorsen & Co i Lillestrøm.

ADVOKATFULLMEKTIG FREDRIK SIKKERBØL har begynt i Advokatfirmaet Halvorsen & Co i Lillestrøm.

ADVOKAT HEIDI A. SKJÆRVIK har sluttet i Zenit Advokater AS i Tønsberg og begynt i SANDS Advokatfirma DA i Tønsberg.

ADVOKAT OLE CHRISTIAN SANDNES JENSSEN har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen AS i Oslo og begynt i SANDS Advokatfirma DA i Tønsberg.

ADVOKAT ANNE KRISTIN MEYER har sluttet i KPMG Law Advokatfirma AS i Bergen og har begynt i Deloitte Advokatfirma AS i Bergen.

ADVOKAT ARVID DAHM har sluttet i Advokatfirma Storeng, Beck & Due Lund AS (SBDL) i Oslo og har startet opp Advokatfirmaet Dahm AS i Oslo.

ADVOKAT DAN FEMOEN har sluttet i Front Advokatfirma AS i Bergen og begynt i ADI Advokater AS på Bønes.

ADVOKAT SIRI FALCH-OLSEN har sluttet i Advokatfirmaet Wiersholm AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Ræder AS i Oslo.

ADVOKAT KJETIL LUNDBERG har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Bergen og begynt i Helse Bergen HF i Bergen.

ADVOKAT STINE MOEN har sluttet i Advokat Stine Moen på Nesoddtangen og blitt medeier og advokat i Fønix Advokater AS i Oslo.

ADVOKAT METTE LOE har sluttet i Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz AS i Ålesund og startet opp Advokat Mette Loe AS i Ørskog.

ADVOKAT CHRISTEN MINOS har sluttet i Aker BP ASA i Stavanger og begynt i Advokatfirmaet Torstrup AS i Stavanger.

ADVOKAT ELI ØVERÅS har sluttet i Advokatfirmaet Øverås AS i Tromsø og begynt i Advokatfirmaet FINN AS i Tromsø.

ADVOKAT RANDULF SCHUMANN HANSEN har sluttet i Advokatfirmaet Furuholmen Dietrichson AS i Oslo og begynt i Advokatene Berg Ditlev-Simonsen AS i Oslo.

ADVOKAT BJØRN EIRIK INGEBRIGTSEN har sluttet i Advokatfirmaet Preto & Co DA i Bergen og tiltrådt som partner i AdvokatCompagniet DA i Bergen.

ADVOKAT PER MAGNUS FALNES har sluttet i Stiegler Advokatfirma AS i Bergen og startet opp Advokat Per Magnus Falnes i Bergen.

ADVOKAT CAROLINE SVELLAND HAUGE har sluttet i Deloitte Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Thommessen AS i Oslo.

ADVOKAT ARVE FØYEN har sluttet i Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS i Oslo og startet opp Advokat Arve Føyen på Fornebu.

ADVOKAT HENRIK SVANE har sluttet i Kvale Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Tenden Advokatfirma ANS i Sandefjord.

ADVOKAT FRODE BERG har sluttet i Norwegian Air Shuttle ASA på Fornebu og begynt i Flyr AS i Oslo.

ADVOKAT OLE ANDRÉ OFTEBRO har sluttet i Advokatfirmaet Ræder AS i Oslo og tiltrådt som partner i Kluge Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT TORKJELL SOLBØ har sluttet i ADI Advokater AS på Bønes og tiltrådt som partner i Stiegler Advokatfirma AS i Bergen.

ADVOKATFULLMEKTIG CAMILLA BRANDT har sluttet i Skatteetaten i Bergen og begynt i Stiegler Advokatfirma AS i Bergen.

ADVOKAT SEBASTIAN FOHLIN APELSETH har sluttet i Advokatfirmaet Preto & Co DA i Bergen og begynt i Stiegler Advokatfirma AS i Bergen.

ADVOKAT KÅRE IDAR MOLJORD har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Oslo og startet opp Advokatfirma Kåre I. Moljord i Oslo.

ADVOKAT THOMAS REINHOLDT har sluttet i Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS i Oslo og startet opp Reinholdt Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT PEDER ALVIK SANENGEN har sluttet i Norske Skog ASA i Oslo og begynt i Wikborg Rein Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT HENRIK INADOMI har sluttet i Kværner AS i Lysaker og begynt i Aker Solutions AS i Lysaker.

ADVOKAT EYSTEIN ERIKSrud har sluttet i Ro Sommernes Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Kluge Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT ANDREAS BERG FEVANG har sluttet i Advokatfirmaet Tveter og Kløvfjell AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Larsen & Co Kontordrift AS i Oslo.

ADVOKAT MARIANNE TEISBEKK har sluttet i Advokat Marianne Teisbekk AS i Tønsberg og tiltrådt som partner i Advokathuset Horten AS i Horten.

ADVOKAT STEIN ERIKSTAD har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig Kristiansand DA i Kristiansand og startet opp Advokat Erikstad AS i Kristiansand.

ADVOKAT PETTER AA. BJØRKLUND har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen AS i Oslo og begynt i Ernst & Young Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT ANDERS H. ROSENBERG har sluttet i Advokatfirmaet Andersen i Oslo og startet opp Advokatfirmaet Rosenberg AS i Oslo.

ADVOKAT MARTIN HUGO STARBERG har sluttet i Storebrand ASA - Konsernjuridisk Avdeling på Lysaker og begynt i Storebrand Asset Management AS på Lysaker.

ADVOKAT JENS NAAS-BIBOW har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen AS i Oslo og begynt i 1,5 Advokatfirma AS i Koppang.

ADVOKAT OLE KRISTIAN MOEN har sluttet i Advokatfirmaet Vestor AS i Oslo og begynt i Statens vegvesen Region Øst på Lillehammer.

ADVOKAT CAMILLA BORNA FOSSEM har sluttet i Telenor ASA på Fornebu og begynt i Telenor ASA - Group Legal på Fornebu.

ADVOKAT HÅKON ANDREASSEN har sluttet i Kvale Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirma Storeng, Beck & Due Lund AS (SBDL) i Oslo.

ADVOKAT NILS KRISTIAN LIE har sluttet i Advokatfirmaet Ræder AS i Oslo og tiltrådt som partner i Kluge Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT TROND VEGARD JOHANNESSEN har sluttet i Circle K i Oslo og tiltrådt som partner i Kluge Advokatfirma AS i Oslo.

Gir seg som MP

Ernst Ravnaas slutter denne våren som managing partner i SANDS, melder Finansavisen Jus. Ravnaas har vært MP i firmaet siden 2014.

— Jeg er jo langt eldre enn snittet for ledende partnere hos våre konkurrenter, og har sittet i flere år enn hva som er vanlig i en slik stilling, sier Ravnaas til avisen.

Han går nå tilbake til en vanlig posisjon som partner spesialisert innen skatterett. Under Ravnaas' ledelse har SANDS foruten et mye omtalt navne-

skifte fra Steenstrup Stordrange, hatt en omsetningsvekst på godt over 200 millioner kroner. Hvem som etterfølger Ernst Ravnaas, blir ifølge Finansavisen Jus avklart på firmaets årsmøte i mars.

Han forteller til avisen at han har tatt grep for å kunne jobbe mer borte fra kontoret. Ravnaas er som kjent gift med sangeren Sissel Kyrkjebø.

— Sissel og jeg har en gård på Hov ved Randsfjorden. Vi kjøpte et hundre år gammelt stabbur, som nå er innre-

det med musikkstudio og kontor, sier Ravnaas.

ADVOKATANSVAR

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat **Toralf Wågheim** ved Advokatfirmaet Riisa & Co. i Bergen. Wågheim er forfatter av boken Advokaters erstatningsansvar.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

20-126065ASD-BORG/01

Frifunnet etter råd om restrukturering

Et advokatfirma ble i Oslo tingrett dømt til å betale erstatning med 8,6 millioner kroner etter bistand til et entreprenørkonsern. Advokatfirmaet hadde rådgitt ved salg av maskiner mellom to søsterselskaper, hvor det senere ble tatt beslag i maskinene fra selgerens konkursbo. Nå er advokatfirmaet frifunnet for erstatningskravet i lagmannsretten.

Dette kommer frem i en dom fra Borgarting lagmannsrett avsagt 5. februar 2021 (20-126065ASD-BORG/01).

Bakgrunnen for saken var at et entreprenørkonsern skulle foreta en omorganisering av virksomheten, og søkte råd hos et advokatfirma. Maskiner og utstyr ble solgt fra ett selskap i konsernet («Selger») til et søsterselskap («Kjøper»). Kjøpesummen ble fastsatt til 20 millioner kroner. Det ble videre avtalt at Selger skulle leie tilbake de samme maskinene og utstyret fra Kjøper. Driftsmidlene ble følgelig ikke overlevert fysisk fra Selger til Kjøper.

Cirka to måneder etter salget gikk Selger konkurs. Boet tok beslag i de solgte maskinene og utstyret. Boet anførte at det ikke forelå rettsvern for transaksjonen, siden driftsmidlene ikke ble overlevert til Kjøper. Advokatfirmaet anførte på vegne av Kjøper at vilkårene for beslag ikke var oppfylt. Etter forhandlinger ble det inngått forlik mellom boet og Kjøper, hvor deler av beslaget ble opphevet.

Kjøper gikk deretter til sak mot advokatfirmaet og dets forsikringsselskap. Kjøper anførte at advokatfirmaet ikke hadde gitt nødvendige råd om rettsvern i transaksjonen og om risiko for beslag fra boet. Advokatfirmaet avviste at erstatningsvilkårene var oppfylt. Advokatfirmaet og forsikringsselskapet ble dømt til å betale erstatning i tingretten

på 8,6 millioner kroner. Dommen ble anket til lagmannsretten.

URETTMESSIG BESLAG

Lagmannsretten foretok en grundig drøftelse om det gjelder et krav om fysisk overlevering for å sikre rettsvern ved salg av løsøre. Etter en bred gjen-

”

Lagmannsretten la vekt på at advokaten hadde gitt grundig og korrekt rådgivning om hva som skulle til for at transaksjonen ble ansett reell.

nomgang av rettskildene, konkluderte retten at det ikke gjelder et absolutt krav om overlevering. Retten fant videre at Kjøper i dette tilfelle hadde rettsvern på beslagstidspunktet, uten at det var foretatt overlevering. Boets beslag var da urettmessig og advokatfirmaets rådgivning i transaksjonen var korrekt.

INFORMASJON OM RISIKO

Klienten anførte at advokatfirmaet likevel var erstatningsansvarlig, ettersom

problemstillingen om rettsvern ikke var tatt opp med Kjøper, slik at Kjøper ble kjent med den uklare rettsstillingen. Ved nødvendig rådgivning kunne Kjøper vurdert om transaksjonen likevel skulle gjennomføres, eventuelt på hvilken måte. Lagmannsretten legger til grunn at det gjelder et strengt profesjonsansvar, og hvor advokater etter omstendighetene har plikt til å ta opp ulike risikoer med klienten.

Etter en helhetsvurdering kom lagmannsretten til at advokaten i dette tilfelle ikke kunne anses for å ha opptrådt uaktsomt. Lagmannsretten la vekt på at advokaten hadde gitt grundig og korrekt rådgivning om hva som skulle til for at transaksjonen ble ansett reell.

I tillegg var spørsmålet om rettsvern omdiskutert i juridisk teori. Etter lagmannsrettens oppfatning kunne advokatfirmaet ikke holdes ansvarlig for at de ikke opplyste til Kjøper at det kunne være en risiko for at konkursboet – ved en eventuell fremtidig konkurs – kunne gjøre beslag som det ikke var rettslig grunnlag for. Den risiko som var knyttet til transaksjonen kunne derfor ikke anses som så vesentlig at det var uaktsomt at denne ikke ble drøftet med klienten.

Advokatfirmaet og forsikringsselskapet ble frifunnet og tilkjent sakskostnader med 1,6 millioner kroner for tingretten og 1,25 millioner kroner for lagmannsretten.

Dommen var ikke rettskraftig da Advokatbladet gikk i trykken. •

Sølvesen Myhre Berntsen lanserer sin første nettauksjon i mars, for mer informasjon se: www.smbantikviteter.no/auksjon

Vi søker gode objekter til fremtidige auksjoner og salgsutstillinger.

Ta kontakt på tlf: 40 40 20 29

www.smbantikviteter.no

www.facebook.com/smbantikviteter

www.facebook.com/smblaft

www.instagram.com/smbantikviteter

GALLERI SØLVESEN MYHRE BERNTSEN

FROGNERVEIEN 31. 0261 OSLO

www.smbantikviteter.no Tlf: 40 40 20 29

SMBANTIKVITETER

GENERASJONSSKIFTE I ADVOKATBRANSJEN I KRAGERØ

– Vi vil kanskje tenke litt annerledes enn mennene som drev før oss, sier Astri Ellegård-Jacobsen, advokat og eiendomsmegler i Kragerø. Mye båtkjøring i skjærgården er en av de store fordelene i jobben, synes hun.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

Det er generasjonsskifte i Kragerø.

- Vi er ikke veldig mange advokater i byen
- vi er det største firmaet, og hos oss er vi fire, sier Astri Ellegård-Jacobsen. Hun er en av de to partnerne i Advokatfirmaet Midgaard & Opthun.

- Det har vært mange enkeltmannsforetak her, og noen som sitter sammen som kontorfeller, men nå ser vi tendens til et generasjonsskifte. Noen begynner aldersmessig å nærme seg et sted hvor de kommer til å avslutte.

Da vil Kragerø gå fra å ha et advokatmiljø med mange voksne menn til en bransje der flere kvinner er kommet inn.

Båten og skjærgården er en viktig del av Kragerø. Ikke bare for sommerturisten, men også for advokaten.

Midgaard & Opthun er riktignok generalister, som de fleste firmaer i mindre byer, men eiendomsmegling står for rundt halvparten av virksomheten.

- Kragerø består av nesten fem hundre øyer, holmer og skjær, og veldig mange eiendommer må du ha båt for å komme til. Det blir veldig mye båtkjøring, sier Astri Ellegård-Jacobsen, og det ser hun på som en av de store fordelene med jobben.

Samtidig er vinterdestinasjonen Gautefall og landbrukskommunen Drangedal også i nærområdet.

– Hva er den største utfordringen ved å jobbe som advokat i Kragerø?

- Utfordringen for alle som driver på små steder, er å skille jobb fra privatliv. Det blir fort litt for personlig når man møter motparter og klienter på butikken. I tillegg er det en stor utfordring å drive med litt av alt og holde seg oppdatert på svært mange fagområder. Vi er underlagt ekstremt mange regulatoriske krav fordi vi holder på med så mange ting. Det er en ekstra utfordring for et lite firma.

– Og det morsomste?

- Vi bor på en plass med veldig flott natur. Når vi jobber mye med eiendom på alle plan, så er det klart at vi får vært mye rundt og sett mange vakre plasser.

– Kan du trekke frem en utviklingstrend som preger kontoret ditt nå?

- Nå er vi to kvinner som driver dette firmaet. Vi vil kanskje tenke litt annerledes enn mennene som drev før oss. Flere av oss på kontoret har vært i fødselspermisjoner de siste årene, og det gjelder å tilrettelegge arbeidshverdagen på best mulig måte. Det andre er den stadige utfordringen med digitalisering, og at du må få på plass nye arbeidsverktøy. Vi er et lite kontor, men vi må likevel ha effektive verktøy.

– Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

- På en liten plass kan jeg ikke si så mye uten at klienten blir identifisert. Men i stor grad går det på krangling om eiendom. Det er en tendens at vi har hatt flere større tvister rundt sameier, blant annet saker som gjelder oppløsning av sameier.

– Hvilken lov bør endres fortest mulig, og hvorfor?

- Jeg har ingen konkrete lover som jeg jobber med og som jeg tenker at bør endres. Men noe som vi følger spent med på, er utviklingen med endringene i avhendingsloven. Det vil få betydning for oss. Det ser ut som man vil dytte mye ansvar og risiko over på selger og megler, så vi er veldig spente på hva som blir det endelige resultatet når vi ser forskriftsverket.

– Hva synes du om advokatlovutvalgets forslag om et søkbart, offentlig register over advokater som er felt i disiplinærsystemet?

- Jeg ser ikke noen grunn til at man ikke skal kunne ha det.

Det er en tendens i alle profesjoner i dag at kunden skal kunne vite sånne ting. Jeg tenker at det kan være nyttig.

– Hva har koronasituasjonen betydd for kontoret ditt?

- Alt i alt har vi kommet oss godt gjennom fjoråret, og jeg venter litt spent på langtidsvirkningene. Vi hadde en veldig krevende bemanningssituasjon da vi gikk inn i 2020, fordi flere var i fødselspermisjon og én sa opp. Vi hadde heldigvis gjort en veldig grundig jobb med budsjettering og kostnadskutting. Vi driver jo med omsetning av eiendom, som gikk veldig bra i fjor. Spesielt hyttemarkedet har gått over all forventning. Vi ble ikke påvirket i stor grad av at tingrettene satte ting på vent.

– Hva er mer komplisert med å være advokat i dag, sammenlignet med da du begynte i yrket?

- Tendensen til at du hele tiden får stadig strengere regulatoriske krav rundt den virksomheten du driver med. Når du er ansvarlig for å drifte et advokatfirma, bruker du mer og mer tid på det å drifte og ha alt fra internkontroll til sjekklister. Det blir stadig nye krav som vi er nødt til å ha på plass.

– Er det utviklingstrekk i advokatyrrket som du er kritisk til?

- Ikke noe som jeg kan komme på.

– Og trekk du synes er positive?

- Den store prosessen som har pågått lenge for at kvinner skal få like muligheter som menn. Vi er ikke på langt nær i mål med full likestilling, men du skal kunne drive som advokat og være småbarnsmor. Klientene setter også pris på at det ikke bare er menn i grå dress som sitter stivt bak en kontorpult. Det er aksept for at man er forskjellig, og det er positivt, for da kan man bidra med veldig mange erfaringer.

– Velg deg et annet yrke!

- Jeg har alltid drømt om å være fotojournalist. Hadde jeg kunnet reise rundt i verden og ta bilder og skrive tekster, kunne det vært veldig gøy. Med jussen savner jeg noen ganger å ha et kreativt yrke.

– Hva skulle du ønske du visste om advokatbransjen da du studerte?

- Vi skulle ha vært forberedt på at det er mye personlig kontakt. Man møter mange skjebner, og må takle folk som har det vanskelig. Det kunne godt ha vært et fag; en del av jusstudiet: Hvordan man skal håndtere problemstillinger på det menneskelige plan. Enhver sak og enhver klient er ulik.

– Hvilken advokat ville du helst invitere på middag, og hva ville du servert?

- Kamala Harris og hennes mann ville det ha vært svært interessant å få møte. Hummer og skalldyr fra Kragerøskjærgården er aldri feil å servere. •

Astri Ellegård-Jacobsen arbeider mye med eiendomsmegling, og er glad for at spesielt hyttemarkedet har gått veldig bra i det siste.

NAVN: Astri Ellegård-Jacobsen

ALDER: 40 år

STILLING: Advokat og megler i Advokatfirmaet Midgaard & Opthun

SPESIALITET: Eiendom

SKREV MASTEROPPGAVE OM: Internasjonal privatrett og lovvalg i kontraktsforhold

FAMILIE: Mann og tre barn på ni, seks og snart ett år

BOSTED: Kragerø

OPPRINNELIG FRA: Oslo

Metal, elektronika, klassisk – og 90’s hiphop

Hva har Manchester United, National Rap Show og Lillehammer til felles? Jo, Thallaug-partner Kristian Berg Tomren.

TEKST: THEA N. DAHL

Ryktene sier at Kristian Berg Tomren er fryktelig opptatt av fotball, og i særdeleshet Englands største og rikeste klubb, nemlig Manchester United. Langt på vei bekrefter han også ryktene.

– Fotball er viktig og noe jeg tar med meg i hverdagen, men jeg vil likevel påstå at jeg har god plass til mer kultur i livet enn som så. Det meste av kulturforbruket mitt handler om musikk, forteller Tomren.

– For meg er kultur aktiviteter både til hverdags og fest. Det dreier seg om alt fra å følge opp barna på fritidsaktiviteter til små, men viktige høydepunkter i hverdagen. Slik som når du hører en knallgod låt i bilen, ser en bra fotballkamp eller er på konsert. Øyeblikkene er gjerne følelsesmessige, og de gir et godt avbrekk.

– Kan du anbefale en aktuell kulturopplevelse som våre lesere bør få med seg?

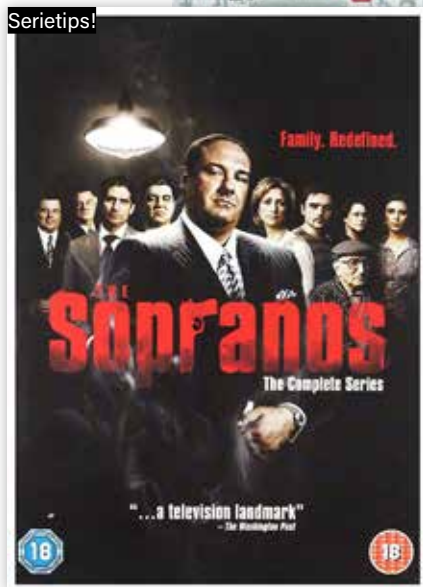
– Lillehammer tar jo mål av seg til å være en av de viktigste kulturbyene i Norge, og har blant annet blitt tildelt tittel som Unesco-by for litteratur. Skal jeg trekke frem særlig én ting, må det nok bli Norsk litteraturfestival. Den har en kombinasjon av topp og bredde, med både nasjonale og internasjonale storheter. Man kommer tett på mange spennende forfattere. Og så er det noe med stemningen som jo preger en mellomstor by med folkeliv, arrangementer og kulturløyper. Festivalen er et totaltilbud som har noe for alle.

– Hva gjør sterkest inntrykk på deg – bildekunst, musikk, litteratur, film eller teater?

– Fotball er jo en svær greie, og det blir en del reiser til England, men kulturelt sett handler hverdagen om musikk. Særlig hiphop fra 1990-tallet. Da var det mye god østkyst- og vestkyst-rap. Jeg har hørt på P3-programmet «National Rap Show» hver uke siden jeg var tenåring. Det er fremdeles tre hellige timer. I tillegg setter jeg også pris på metal, elektronika, jazz og klassisk musikk, og har to døtre som danser mye til listepop. Musikk blir en lett schizofren, altetende greie.

True crime verdt å få med seg.

Serietips!

– Hører du på podkast, og kan du i så fall anbefale en?

– Podkast er nok min kulturelle akilleshæl. Den har blitt fortrent av musikken, selv om man uoppfordret får en del anbefalinger fra folk med mange favoritter. For å være helt ærlig har jeg ikke følt noe savn etter podkast i livet.

– Hva er din favoritt-serie(r) på TV / streaming for tiden?

– Her er det masse bra, og det «binges» mye. Nå holder jeg på med den danske serien «Ulven kommer» på NRK, og har nettopp sett ferdig «ZeroZeroZero» på HBO for andre gang. Den er superbra. Jeg kan også anbefale Michael Jordan-dokumentaren «Last dance» som kom i fjor,

HVEM: Kristian Berg Tomren

TITTEL: Partner

ARBEIDSTED: Advokatfirmaet Thallaug, Lillehammer

ALDER: 40

SIVIL STATUS: Gift, 2 døtre

SPESIALISERING: Transaksjoner og generell forretningsjuss

National Rap Show på NRK P3: Fortsatt 3 hellige timer!

men min største favoritt gjennom tidene må nok være «The Sopranos».

– Siden du er glad i både «old school» hiphop og Michael Jordan. Har du noen Jordans i skapet?

– Det kan være jeg kan grave frem et gammelt par fra en bag, men jeg har ikke kjøpt noen nye.

Red. ann: Jordan er et Nike-merke som ble særlig populært på midten av 80-tallet og av mange regnes som starten på «the sneaker movement».

– Hva slags forhold har du til true crime?

– True crime synes jeg er spennende, og jeg har sett såpass mye at det nesten er vanskelig å skille det ene fra det andre. Serien om O.J. Simpson husker jeg veldig godt, men «Manhunt: Unabomber» er favoritten.

– Hvem vil du utfordre til neste advokat ut?

– Da må det bli Therese Høyer Grimstad, advokat i Finans Norge. Hun er en god venninne, og jeg er spent på hvordan det står til med kulturskoleringen der hun jobber.

Foreslår ubegrenset soningstid for voksne i varetekt

I Sverige ble det i 2016 gjort en gjennomgang av bruken av varetekt og isolasjon. Utredningen munnet blant annet ut i et forslag om å innføre seks måneders tidsbegrensning på hvor lenge voksne skal kunne sitte varetektsfengslet.

Forslaget fikk ikke Riksdagens flertall, og i en revidert anbefaling er det nå ønskelig å droppe tidsgrensen for voksne i varetekt fullstendig. Sveriges Advokatsamfund reagerer sterkt, og viser til at Sverige ved flere tilfeller har fått både nasjonal og internasjonal kritikk for den høye bruken av varetekt og isolasjon.

Samtidig foreslås det å innføre en grense på maks tre måneder i varetekt for mindreårige.

Strengere straff ved uteblivelse

Danmarks justisminister Nick Hækkerup (bildet) la i februar frem tiltak for å få ned saksbehandlingstiden i straffesaker og sikre respekten for rettsvesenet, skriver det danske Justisministeriet på sine nettsider.

Dette er de åtte tiltakene:

- Skjerpet dokumentasjonskrav for tiltalte som uteblir fra rettsmøter.
- Tiltaltes anke kan avvises ved uteblivelse.
- Større adgang til avgivelse av uteblivelsesdommer og -kjennelser.
- Økt bruk av digital forkynnelse av uteblivelsesdommer.
- Flere digitale rettsmøter.
- Færre sammenslåinger av straffesaker.
- Bedre ressursutnyttelse ved bruk av lekdommere.
- Nedjustering av offentlige ytelser dersom tiltalte uteblir fra rettsmøte.

I januar 2020 reiste flere norske advokater og dommere til Warszawa for å marsjere for rettssikkerheten. Foto: Privat

NOMINERT TIL NOBELS FREDSPRIS

S tortingsrepresentant Jette F. Christensen (Ap) har nominert den polske dommerforeningen til fredsprisen. I sitt nominasjonsbrev viser hun særlig til kampen for demokratiet og en uavhengig rettsstat.

De siste årene har det polske regjeringspartiet tatt flere grep for å svekke domstolens uavhengighet, noe som er blitt møtt med sterk kritikk fra blant annet EU.

HAR UTSTEDT GDPR-BØTER FOR 3 MRD KRONER

Siden EUs nye personvernforordningen trådte i kraft mai 2018, har europeiske tilsynsmyndigheter registrert 281.000 brudd på regelverket. Det har utartet i bøter for til sammen 272,5 millioner euro – eller tre milliarder norske kroner, viser DLA Pipers årlige GDPR-rapport.

Statistikken toppes av Tyskland, Nederland og Storbritannia. Verst i Norden er Danmark med nær 19.000 rapporterte brudd, mens Norge ligger på 10. plass med 4898. Her hjemme har Datatilsynet samlet utstedt bøter for omkring 8,5 millioner kroner.

GDPR-brudd mellom mai 2018 og januar 2021

Tyskland	77.747
Nederland	66.527
Storbritannia	30.536
Danmark	18.938
Irland	17.131

KILDE: DLA Piper

HJEMMEKONTOR HELT TIL SOMMEREN

I slutten av februar lanserte den britiske statsministeren Boris Johnson en firepunktsplan for bekjempelse av koronaviruset og gjenåpning av samfunnet. Planen innebærer blant annet at alle som har mulighet til det må holde seg på hjemmekontor inntil tidligst 21. juni.

Foto: Wikimedia Commons/Ben Shread

Politiet bruker mer tid

I et nytt rundskriv gjør Riksadvokaten rede for hva som blir embetets mål for det nye året: Oppklaringsprosenten må stige, saksbehandlingen må ned og kriminalitet må møtes med «adekvate reaksjoner».

Oppklaringsprosenten har vært nedadgående de siste seks årene, og i andre tertial 2020 lå den på 50. «Denne negative utviklingen må snus», skriver Riksadvokaten, spesielt i saker som dreier seg om alvorlig vold og seksuallovbrudd mot både barn og voksne, kriminalitet rettet mot eller ved bruk av teknologi og datasystemer, samt organiserte kriminelle miljøer.

Saksbehandlingstiden for seksuallovbrudd økte med 52,8 prosent fra 2016 til 2019 fra 22,7 uker til 34,7 uker.

Annonseinformasjon

27000 lesere
(TNS Gallup 2019)

Annonsestørrelser	Priser
1/1 side 216x286	20.800 kr
1/2 side 176x123	15.550 kr
1/4 side 176x58/116x83	10.250 kr
1/6 side 56x23/116x58	6.025 kr

Se vår MEDIEFOLDER på
advokatbladet.no/annonser

Kontakt vår annonseselger
Salgsfabrikken AS
Jernbanevegen 13, 2260 Kirkenær

Pia Himberg
Mobil 919 03 697
pia@salgsfabrikken.no

advokatjobb.no
en tjeneste fra Advokatforeningen

ANNONSE

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise
Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.
Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30,
post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translatørservice as

Oversettelse for næringslivet og offentlig sektor siden 1979
Bred erfaring og kompetanse
Kontakt oss på tlf. 95 20 96 10
eller post@translator.no

Sosiale medier

KORONA: Digitale rettsmøter kan by på tekniske utfordringer. Hvordan slo man av filter igjen? Her fra et digitalt rettsmøte i Texas.

HJEMMEKONTOR:
Stiegler WKS i Bergen fryder seg over korona-lettelser.

Underverge-mål, tidl. uttrykk	↓	Tema for mange forskrifter i 2020	↓	Forfattere	Vakans	Om	Para-grafer	↓
→							Tygger	
Domstol								
Inter-eksjon								
→							Sub-junksjon	
Lens					Jotun			
					Nyhets-formidler			
Handels-forbund						Idretts-konk.		
						Respekt		
Gunstig		Renover		Het				
		Får bruke						
→								Bli kald
Ikke tilberedt				Fremdr.-middel				
Prep.				Armé				
→					§		Like	
							EU før	
Vokaler								
Sanksjo-nerer					Alene			
→								

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.
Send løsningen til redaksjonen@advokatbladet.no innen **6. april**.

Vinneren av kryssordet i nr. 1 / 2021 var
Olav Lægred, Oslo.

VI GRATULERER!
Løsningsordet var **INHABIL**.

BERNIE:
Internasjonaliserin-gen har virkelig slått rot når den ameri-kanske presidenten engasjerer seg i Advokatforeningens hovedstyre.

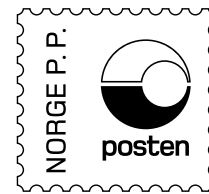
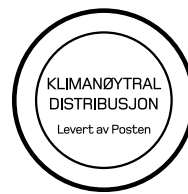
BANEHEIA: Here we go again. En god ting, ifølge den liberale jussprofessoren.

HISTORISK: Maria Hessen Jacobsen i retten for tvangskastrerte transpersoner i Norge.

JUSS I PRESSEN: En nyttig påminnelse om at det lønner seg å være (bedre) forberedt.
Hilsen BA-desken

Avsender:
Den norske Advokatforening
Kr. Augustsgt. 9
0164 OSLO

27. mai

er Advokatenes fagdager tilbake!

Pandemien gjorde at JUS og Advokatforeningen dessverre måtte avlyse Advokatenes fagdager i fjor. Nå er vi tilbake med et nytt og spennende kursprogram, komprimert til en lærerik fagdag. I år kan du velge mellom fysisk eller digital deltakelse.

Arrangementet gjennomføres på Oslo Kongressenter og Samfunnssalen, og sendes direkte via livestream.

I år kan du velge mellom fagstolpene

- arbeidsrett
- familie- og arverett
- næringseiendom
- selskapsrett
- forsvarerkurset

Arbeidsrettskurset vil gå over 1,5 dag som vanlig.

All informasjon finner du på
Advokatenesfagdager.no
– hvor du også kan melde deg på.